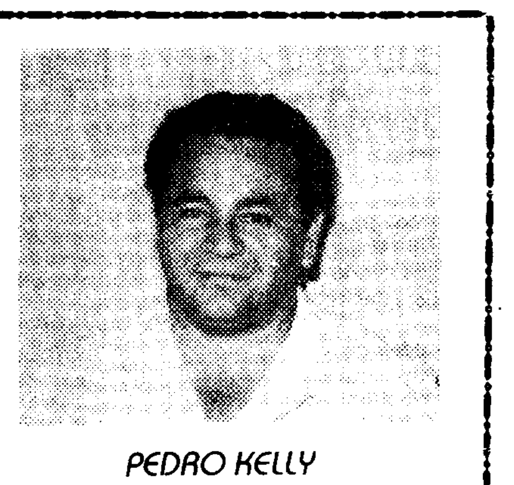
Amigoe

100STE JAARGANG — NO.: 302

VRIJDAG 30 DECEMBER 1983

Vandaag



PEDRO KELLY ...kwaad...

Nieuws in vogelvlucht

JERUZALEM — De dialoog tussen Israel en Egypte zal zeker voortduren teneinde onze wederzijdse doelen te bereiken, zei onder-minister Abdel Hamid van Egypte na zijn gesprek met de Israelische premier Shamir. Er werden zaken van wederzijds belang besproken. Het was het eerste gesprek in meer dan een jaar op hoog niveau tussen beide landen. Na de inval van Israel in Libanon kwam er een «koude vrede», zoals Israel het formuleerde. Nog pas was Israel boos omdat president Moebarak van Egypte PLO-leider Arafat ontving.

*****

NEW YORK — Het VS-besluit om eind 84 uit de Unesco te stappen heeft geleid tot verzoeken van verschillende kanten om deze beslissing te herzien. VN-secretaris Perez de Cuellar heeft daartoe aangedrongen evenals Westerse landen zoals Duitsland en Nederland. Washington meent echter dat de VN- organisatie voor wetenschap, onderwijs en culltuur een punt heeft bereikt van voortdurende vijandigheid met de fundamentele instellingen van een vrije gemeenschap.

*****

MOSKOU — Het SU-parlement heeft het VS-militarisme veroordeeld. Dit gebeurde unaniem door de 1500 man tellende Opperste Sovjet, waar de afwezigheid van president Andropov weer duidelijk voelbaar was. Hij liet wel Nieuwjaarsgroeten brengen. De verwachte toespraak over de buitenlandse politiek door bv de wel aanwezige minister Gromyko bleef uit. De bijeenkomst ging als een nachtkaars uit.

BEIROET — In golven hebben Israelische vliegtuigen donderdag schijnaanvallen uitgevoerd boven zuid Libanon en de Bekaa-vallei. Dit gebeurde kort nadat militairen van Israel waren aangevallen. In 4 maanden tijd zijn 39 Israeliers in Libanon omgekomen. De 2 belangrijkste doorganspunten tussen zuid Libanon en de rest van het land waren vandaag gesloten. In Sidon patrouilleerde het leger intensiever. Het toenemen van de aanvallen op Israeliers in zuid Libanon stelt de legerleiding voor de vraag wat men daaraan kan doen.

*****

MONTEVIDEO — In Montevideo zijn gisteravond bij een betoging ongeveer 100 mensen opgepakt, die solidariteit betuigden met de eigenaar van La Radio, welk station door de militaire regering is gesloten. De eigenaar Araujo is sindsdien in hongerstaking. De overheid wil hem van de buitenwereld isoleren. Inmiddels heeft Araujo aangekondigd de actie te beeindigen omdat de regering heeft gezegd dat La Radio op 17 januari weer kan gaan uitzenden.

*****

JOHANNESBURG — In Zuid Afrika zijn 26 door de Unita met Kerstmis vrijgelaten gijzelaars aangekomen. Unita bestrijdt het linkse bewind in Angola. Van hen zijn er 21 Portugezen; er zijn 12 kinderen onder en 6 missionarissen. Unita heeft nog een aantal gijzelaars, onder wie Tsjechen.

*****

MADRID — Bij een aanslag in Madrid is een employee van de Jordaanse ambassade omgekomen en een andere raakte gewond. Dit gebeurde toen zij uit het gebouw kwamen op weg naar hun auto. In Madrid werd in september 82 een diplomaat van Koeweit gedood bij een niet opgehelderde aanslag.

*****

JOHANNESBURG — Zuidafrikaanse vliegtuigen hebben gisteren een commandopost van de Swapo in Angola gebombardeerd. Deze ligt vlakbij de stad Lubando op 300 km van de grens tussen Namibie en Angola. Swapo strijdt voor de onafhankelijkheid van Namibie.

*****

RABAT — Iran boycot de in januari in Marokko te houden Islamitische conferentie, omdat de deelnemende landen bevooroordeeld zouden zijn ten opzichte van Irak. Aan de orde komen dan oa Afghanistan, de Golfoorlog, het Midden Oosten en de terugkeer van Egypte in het Islamitische blok.

*****

TEL AVIV — Een militaire rechtbank heeft 2 Israelische Arabieren ter dood veroordeeld wegens moord op een Israelische soldaat 3 jaar geleden. Hoogstwaarschijnlijk wordt deze straf omgezet in levenslang. De doodstraf werd in 50 in Israel afgeschaft, behalve voor hoogverraad enz.

*****

MOSKOU — Het SU-persbureau Tass heeft het EG-besluit om de sancties tegen de SU op te heffen geprezen. Deze werden van kracht na de afkondiging van de staat van beleg in Polen.

Opera naar het volk

WENEN — Als het volk niet naar de opera gaat uit drempelvrees of omdat er niet genoeg plaats is of omdat hij te duur is, dan gaat de opera naar het volk.

Op oudejaarsnacht zal voor het eerst op een enorm filmdoek op het Domplein voor de St.-Stephanuskathedraal in Wenen de traditionele opvoering door de Weense staatsopera worden gegeven van Johann Strauss "Die Fledermaus".

De kosten zullen worden gedragen door de grootste krant van Oostenrijk, de Neue Kronen Zeitung.

Voorspelling voor VS

Lonen omhoog, maar inlevering op de bonussen

NEW YORK — Een groep vooraanstaande Amerikaanse arbeids- deskundigen heeft voorspeld, dat de gemiddelde loonsverhoging in de Verenigde Staten het volgend jaar niet meer dan vijf procent zal bedragen.

De experts, onder wie zakenlieden en vakbonds- leiders, zijn van mening, dat scherpere binnenlandse concurrentie, het sterk dalend leden- tal van vakbonden en de werkloosheid ervoor zullen zorgen, dat de loonsverhogingen de vijf procentsgrens niet zullen overschrijden.

Er werd ook voorspeld, dat de nog niet overwonnen recessie ervoor aansprakelijk zal zijn, dat werkgevers een vermindering van de bedrijfs- lasten zullen afdwingen, vooral: verlaging van vakantie- toeslagen en bonussen en vermindering van secundaire voorzieningen, zoals de vrije geneeskundige behandeling.

Vogel van het jaar

DEN HAAG — In Nederland is de verkiezing gehouden van "Vogel van het Jaar." Als zodanig werd uitgeroepen een zeven jaar oude beo van een dame uit het plaatsje Slikkerveen.

Het dier, Ali genaamd, is afkomstig uit Sumatra en is op zijn best als de clown Zappa optreedt.

Zappa brengt Ali dusdanig in vervoering, dat hij balonnen laat klappen, praat, fluit, lacht en zingt door de microfoon. Ali's grootste stunt is het uittesten van microfoons. Hij roept dan telkens:'Halloooo, hallo."

Op de tweede plaats eindigde bij de uitverkiezing de parkiet Japie uit Alblasserdam. Japie zingt het lied "Kijk uit, val niet van de trap", helemaal vlekkeloos.



BEIROET — Toegegeven, geen opbeurend beeld in deze tijd van het jaar. Maar wel een realisme waar niet aan te ontkomen valt.

Misdadig kunnen de mensen worden genoemd, die deze jongen een mitrailleur in handen hebben gespeeld, waarmee hij in de Libanese hoofdstad Beiroet tussen wrakken en ruines speurt. Zal hij nu nog in leven zijn, zou men zich kunnen afvragen ?

Een trieste getuigenis van de wereld van vandaag, waarin normen zijn vervaagd en het geweld bijna tot een deugd is verheven.

ARMOEDE AANGEWAKKERD DOOR WERKLOOSHEID

Rust en gemoedelijkheid verdwenen

Golven van misdaad teisteren Brazilië

RIO DE JANEIRO — Een ongekende golf van misdaad overspoelt het eertijds zo rustige en gemoedelijke Brazilië. Moorden, diefstallen en overvallen kunnen door de politie niet meer worden bijgebeend. Algemeen is men van oordeel, dat de enorm gestegen werkloosheid en de sterke inflatie hebben geleid tot diepere armoede voor het volk, dat in wanhoop grijpt naar het middel van de misdaad om aan geld - en eten - te komen.

Sedert begin dit jaar zijn er alleen in Sao Paulo - waar de werkloosheid het grootst is - meer dan 100.000 gewapende overvallen gepleegd, vrijwel eenzelfde aantal diefstallen en ongeveer 2.000 moorden. "Dit is maar de top van de ijsberg", zo verklaart de politie- chef van Sao Paulo, die erop wijst, dat maar vier procent van de misdaden wordt aangegeven. De reden: de bevolking acht de politie zo corrupt, dat er weinig geloof en hoop is, dat aangegeven zaken energiek zullen worden onderzocht en als dit een keertje gebeurt, kunnen verdachten zich voor een kleine som geld altijd vrijkopen.

Naast Sao Paulo is het gebied van Rio de Janeiro het gevaarlijkst geworden. Vooral voor de toeristen. Een totaal van bijna een half miljoen vreemdelingen worden er verwacht in deze tijd van het jaar, waarin het zomer is in Brazilië.

Zo enorm zijn de overvallen op toeristen gestegen, dat hotels veiligheids- lessen voor gasten verzorgen. Op daken van hotels zitten veiligheids- agenten de buurten met verrekijkers te bespieden om bij eventueel onraad per walkie- talkie andere veiligheids- mannen, die op straat patrouilleren, te waarschuwen. De hotels hebben ook judo- experts in burger en vermomd als toerist tussen de gasten lopen.

Brazilië maakt nu voor het derde opeenvolgende jaar een enorm diepe recessie door. De inflatie- cijfers zijn hoog en vrijwel alle bedrijven hebben moeten inkrimpen op personeel. De industrie- staat Sao Paulo heeft daar het meest van te lijden. Ofschoon er geen exacte cijfers beschikbaar zijn, wordt de werkloosheid in dit deel van het land geschat op dertig procent.

Ondanks stalen afdekkingen en kogelvrije glazen cabines in de diverse banken, hebben zich dit jaar ruim 700 bank- overvallen in Sao Paulo voorgedaan, het dubbele van het vorig jaar.

Geen wonder, dat bij verkiezingen van burgemeesters en andere functionarissen tegenwoordig vrijwel alleen kandidaten worden gekozen, die het sterkst beloven de stijgende misdaad- golf te zullen aanpakken. Vooral hierom kwam in Sao Paulo burgemeester Franco Montero op de burgemeesters- stoel te zitten en hij hield woord: hij schafte onmiddellijk 262 nieuwe politiewagens aan, versterkte de straat- patrouille en riep de gespecialiseerde politie- afdeling ROTA weer nieuw leven in. De ROTA staat erom berucht in de afgelopen drie jaren ongeveer 700 mensen te hebben vermoord, die verdacht werden van het plegen van misdrijven. Een jaar geleden schreeuwde de bevolking van Sao Paulo om opheffing van de Rota, nu blijkt 85 procent vóór handhaving ervan te zijn.

Het in eigen hand nemen van de wet is niet alleen in Sao Paulo een normaal verschijnsel. Ook in Rio zijn er doods- brigades opgericht, bestaande uit politie- mannen, die vrijwllig dienst doen op hun vrije dagen. Verdachten worden zonder pardon doodgeschoten, meestal ter plekke van de gepleegde misdaad. De vorige maand alleen al, werden in Rio en omgeving zeker dertig mensen zonder vorm van proces neergeknald.

De enorme stijging van de criminaliteit heeft - naast de opleving van de doods- brigades - een nieuw fenomeen teweeg gebracht: dat van het lynchen. Toen in Sao paulo een vijftien- jarige jongen de gouden hals- ketting van een oude dame wegrukte, werd hij gegrepen door een advocaat. Die sloeg de jongen dood, ten aanschouwe van een opgezweepte menigte, die de advocaat aanvuurde. Het dode lichaam van de jongen werd toen op een bank in een park neergelegd. Enkele uren later hadden burgers tal van kartonnetjes met leuzen op de bank aangeplakt. Eén van hen droeg als opschrift:"Eén vermoorde bandiet is niet erg veel. We zullen er per dag vijf moeten doden in Sao Paulo."

Een ander geval waarbij de burgerij het recht in eigen hand wilde nemen, betreft de moord op twee taxi- chauffeurs. Toen men te weten kwam waar de zes verdachten waren opgesloten, togen zeshonderd taxi- chauffeurs naar het politie- station. Ze slaagden er niet in bij de zes verdachten te komen, maar vernielden het politie- bureau en staken het voor een deel in brand.

De misdaad heeft trouwens bijzonder ernstige vormen aangenomen. Toen een bank- overvaller een vrouw met een baby op de arm toeschreeuwde ervoor te zorgen, dat het kind ophield met huilen en dit niet gebeurde, schoot hij moeder en kind dood.

Tegen de steeds driestere en wredere vormen van de misdaad heeft de burgerij zich sterk bewapend. Volgens een gehouden enquete heeft nu dertig procent van de bevolking een vuurwapen, al dan niet gedekt door een vergunning. Zestig procent van de ondervraagden sprak zich uit vóór de lynch- partijen en 70 procent wenste her- invoering van de enkele jaren geleden afgeschafte doodstraf.

De situatie is zo ernstig geworden, dat chauffeurs 's nachts niet meer stoppen bij verkeerslichten, want in die situatie hebben veel overvallen plaats. En zelfs in de lands- bussen, die het openbaar vervoer verzorgen, is men niet meer veilig. Het is al talrijke keren voorgekomen, dat een gewapende passagier tijdens de rit de bestuurder dwong naar een afgelegen plek te rijden en daar alle mede- passagiers van hun geld en bezittingen beroofden. Op diverse stop- plaatsen zijn daarom verplichte inspecties ingevoerd. Passagiers, die instappen, worden onderzocht op het meedragen van messen en revolvers. Maar zulke metaalinspecies, zoals op luchthavens worden uitgevoerd, zijn uiteraard moeilijk te plegen bij elke bus- halte.

Voor het eerst sinds oprichting in 1980

Grote verdeeldheid in verzet Salvador

SAN JOSE — Nauwelijks drie maanden vóór de presidents- verkiezingen van 25 maart kampt het Salvadoraanse verzets- front Farabundi Marti (FMLN) voor het eerst sinds zijn oprichting in 1980 met interne verdeeldheid. Eén van de belangrijkste groepen binnen het FMLN, het Volks- bevrijdings- leger (FPL), opgericht in 1970 door dissidente communisten, staat namelijk op springen.

De onenigheid is ontstaan door ideologische menings- verschillen. Een deel van de FPL, dat voorstander is van de harde lijn, heeft nu een nieuwe beweging opgericht, de Salvadoraanse Revolutionaire Arbeiders- Beweging.

De verdeeldheid steekt de kop op in een periode, dat het FMLN juist probeert zoveel mogelijk de gelederen te sluiten, vooral vanwege de naderende presidents- verkiezingen. Het front wil namelijk een boycot van deze verkiezingen, omdat het vindt, dat er onvoldoende garanties zijn omtrent eerbiediging van het stem- recht en de veiligheid van de eventuele kandidaten. Maar nu er verdeeldheid heerst, zou het kunnen gebeuren, dat de boycot een mislukking wordt en dus een overwinning voor de regering. Die kan zich er dan op beroepen de democratie hoog in het vaandel te houden.

De onenigheid heeft overigens geleid tot een verzwakking van de militaire kracht van het verzet. In de provincie Chalatenengo, het bolwerk van de FMLN in het noorden van het land, heeft het regerings- leger nu de druk op de guerrilla hierdoor kunnen opvoeren.

De interne problemen dateren overigens van april. Toen hebben guerrilla- strijders zelf "comandante Ana Maria" (leidster Melida Anaya Torres, doodgeschoten in de Nicaraguaanse hoofdstad Managua.

Sedertdien heeft de ideologische strijd zich binnenskamers afgepeeld. Vooral toen kort na de moord op Anaya Torres, een ander FMLN- leider, Cayetano Carpio, een overtuigd communist, zelfmoord pleegde als gevolg van de teleurstelling over de twisten binnen het verzetsleger.

Een nieuwe groepering heeft het daarna gewonnen van de harde- lijn- groep. Die nieuwe groepering wilde zelfs een dialoog aangaan met de regering. Maar nu de afscheiding van de harde- lijners een feit is geworden en de krachten sterk zijn versplinterd, heeft het verzet - zeker voor dit moment - zijn grote kracht verloren.

Dollar vervangt goud bij investeringen

NEW YORK — Dit jaar is teleurstellend verlopen voor de handelaren op de wereldgoudmarkt. Liefhebbers en speculanten hadden alle aanleiding om op een stijging van de goudprijs te rekenen gezien de internationale schuldencrisis, de politieke spanningen in het Midden-Oosten, de problemen tussen Washington en Moskou en de opleving van de economie in de Verenigde Staten en in andere industrielanden. Niettemin is de goudprijs van ongeveer 500 dollar per ounce (31,1 gram) aan het begin van het jaar na een stijging tot 514 dollar halverwege februari gedaald tot 380 dollar tegen het einde van dit jaar, een daling van bijna vijfentwintig procent. Juweliers en industriele verwerkers hadden duidelijk minder goud nodig, met als gevolg dat de vraag in het westen naar het edele metaal met 883 ton twintig procent kleiner is geweest dan vorig jaar.

Toch is de prijs van het goud, uitgedrukt in de munteenheden van veel landen, door devaluaties van diverse muntsoorten ten opzichte van de dollar gestegen, maar de beleggers, op zoek naar betere mogelijkheden, konden met directe beleggingen en dollartransacties in de Verenigde Staten meer verdienen dan met de handel in goud.

Doordat de koers van de dollar zeer vast was en de rentetarieven in de VS op een hoog peil bleven staan, hadden speculanten en beleggers minder belangstelling voor het goud. De rol van het metaal als „toevluchtsoord" in tijden van grote politieke onrust is in 1983 door de dollar overgenomen. Op de wereldgoudmarkt is er sprake geweest van een al te ruim aanbod van het edele metaal, hetgeen vooral heeft bijgedragen aan de prijsdaling.

Tot veler verrassing is het aanbod van goud uit de landen van het Oostblok sterk verminderd, te weten van 208 tot 72 ton. Deskundigen rekenden erop dat met name de Sovjet-Unie als gevolg van de daling van de olieprijs en de schulden van veel Oosteuropese landen veel meer goud zou gaan verkopen. Maar dat is dus niet het geval geweest.

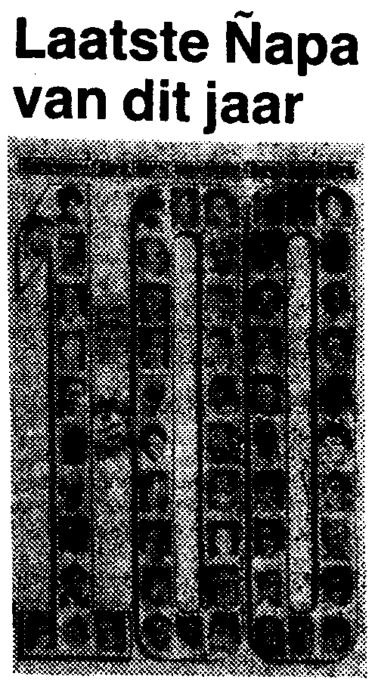
Japanse kinderen te serieus

TOKIO — De kinderen in Japan werken te hard, spelen niet genoeg, weten hun handen niet te gebruiken en zijn lichamelijk zwakker dan hun ouders, aldus het persbureau Kyodo dat het ministerie van onderwijs aanhaalde.

Voor de ouders geldt alleen het succes van de geest. De kinderen worden door het onderwijsstelsel en hun ouders onderworpen aan een enorme spanning omdat ze gedwongen worden al hun tijd aan leren te wijden. Om te voorkomen dat ze tijd verdoen worden ze dikwijls behandeld als vorsten. Zo kan zestig procent van hen verklaren dat ze nooit een appel hebben geschild, een ei gepeld of de tafel gedekt.

Daar komt bij dat de schooldagen van Japanse kinderen lang zijn. Na de lessen gaan de meesten naar vervolmakingsscholen, in de hoop er concurreren te leren en het slagen voor examens. Veel leerlingen van de lagere school maken dagen van tien uur en voor ontspanning, lichamelijk of anderszins, is geen tijd meer.

Laatste Ñapa van dit jaar



JERUZALEM — Bij bomaanslagen op 2 moskeeën in Hebron raakte een Palestijn gewond. De verantwoordelijkheid werd opgeëist door Terreur tegen terreur. Men veronderstelt dat dit een groep joodse extremisten is. Men heeft eenzelfde soort explosieven gebruikt als eerder bij aanslagen op christelijke en Islamitische instituten op de westelijke Jordaanoever.

*****

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Wilma Nijhof, tel.: 2321 of 2318.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordiger / Correspondent: Kenneth Cuvelier, Tijgerweg 4A m.m.v. Mona Heyman.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST eilandsgeneeskundigen
31 December 1983 vanaf 08.00 uur t/m 2 januari 1984 om 07.00 uur:
Stads- en 2de district Oost: dokter Braakman, Spreekkamer Centro Medico Montagne Abao, tel.: 673355; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchamn, Rauchbaar, Braakman, Doran en Pattinaja)

30 December 1983 vanaf 18.00 uur t/m 2 januari 1984 om 06.00 uur:
Stads- en 2de district West: dokter Roose, Spreekkamer Cas Chikitu, tel.: 23550; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83233.
(dit geldt uitsluitend voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Van der Burgh, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Durgaram, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession)

Derde distrikt Bandabao: dokter Schellens, Spreekkamer Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez)

***

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Martina, tel.: 674996 en zuster Kwidama, tel.: 78089.

***

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING kunnen dagelijks doorgegeven worden van 19.15-19.30 uur op tel.: 8627 (Fam. Linkels).

BIOSCOOP
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Staying Alive* (musical met John Travolta, Engels, alle leeft., *f*.5,-).

***

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 The new adventures of Ehidy; 18.00 AGHUSA; 18.30 Agedres na plaka Chikí; 18.45 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.30 RVD (Don Martina); 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 KvK; 21.00 Jaarverslag; 22.00 Show di Job; 23.00 Tempu pa Dios; 23.05 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Big blue Marble; 17.00 TeleFiesta; 18.00 CHIPS; 19.00 CFW- programma; 19.30 The Muppet show; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikesa Universal; 21.30 Sperando Tiru.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

***

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Coromoto, tel.: 23241; Punda: Popular, tel.: 611269.

***

VERLOF BEGRAFENIS
31 december: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.
1 januari: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.

***

ZATERDAG
DIVERSEN

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SCHOOLADVIESDIENST: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m vrijdag van 09.30-12.30/15.00-18.00 uur en elke laatste zondag van de maand van 09.00-12.00 uur.

LOSSE NUMMERS van de "Amigoe" zijn verkrijgbaar bij:

Curacao Plaza hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing Caminada
Novo's Book and Gifshop
Moron, Salina
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde.

Heer Bommel en de zelfkant



01413

01413 — Het was al laat in de herfst, maar omdat het mooi weer was, had Tom Poes wat voorraden in een oude lap gedaan en was er op uit getrokken. Buiten rook het naar rottende bladeren en paddestoelen en hoe verder hij van huis kwam hoe eenzamer het landschap werd. Hij keek dan ook verbaasd om, toen hij achter zich het piepen van een wiel hoorde.

"Daar loopt Pee Pastinakel met zijn kruiwagen", dacht hij. "Dat treft. Als je iemand van het kleine volkje tegenkomt, is er altijd wel een avontuur te beleven".

Hij keerde zich om en draafde achter het voortkruiende kereltje aan.

"Wat ben je aan het doen, Pee?" vroeg hij. "Het wordt winter, en de bomen zijn al aardig kaal. Ik dacht, dat jullie om deze tijd altijd naar het zuiden gingen".

"Ipsen", verbeterde Pastinakel omkijkend. "De natuur gaat ipsen en ik ook. Dat is natuur- lijk. Maar eerst moet ik de mir bergen. Die heb ik gezameld toen de zon hoog stond, en die is nodig voor de natuur. Als de zon weer terug komt".

"O, ja. Mir", zei Tom Poes. Hij had daar, lang geleden, wel eens over gehoord, en hij wilde niet dom schijnen.

"Waar berg je die mir?" vroeg hij.

De dwerg bleef staan en wees op een heuvel, die bekroond werd door oude eiken.

"Daar natuurlijk", verklaarde hij. "Dat is een boomkring. En daar is wieling".

Oudejaarsviering in de Fortkerk

WILLEMSTAD— In de Fortkerk wordt zaterdagavond half acht de Oudejaarsviering gehouden onder het thema "Een gezegende slapeloze nacht". Aan deze gebedsdienst wordt meegewerkt door het Forti's Kooral, die liedjes in het Papiamentu brengt onder begeleiding van organist Dhuyvetters. De nieuwjaarsviering is zondagmorgen negen uur, met bediening van de Heilige doop onder het thema "In het jaar 2000". Ook aan deze dienst werkt het Forti's Kooral mee, dit keer onder begeleiding van organist Koolhaas. Beide diensten staan onder leiding van wijkpredikant ds Jukema.

Personeel Statia Oil Terminal niet erg gelukkig

SINT EUSTATIUS — Het lokale personeel van de Statia Oil Terminal is niet zo gelukkig met de wijze waarop de directie hen dit jaar behandeld heeft. Vorig jaar kreeg elk personeelslid een kalkoen tijdens de Kerst. Een bonus werd tot op heden nimmer gegeven. Dit jaar kreeg het personeel niets, alleen het hogere personeel kreeg een kalkoen en een geschenk, waardoor erg de indruk werd gewekt dat de directie van het bedrijf niet ingenomen is met het besluit van de meerderheid van het personeel om zich door een vakbond te laten vertegenwoordigen.

Landhuis Bloempot

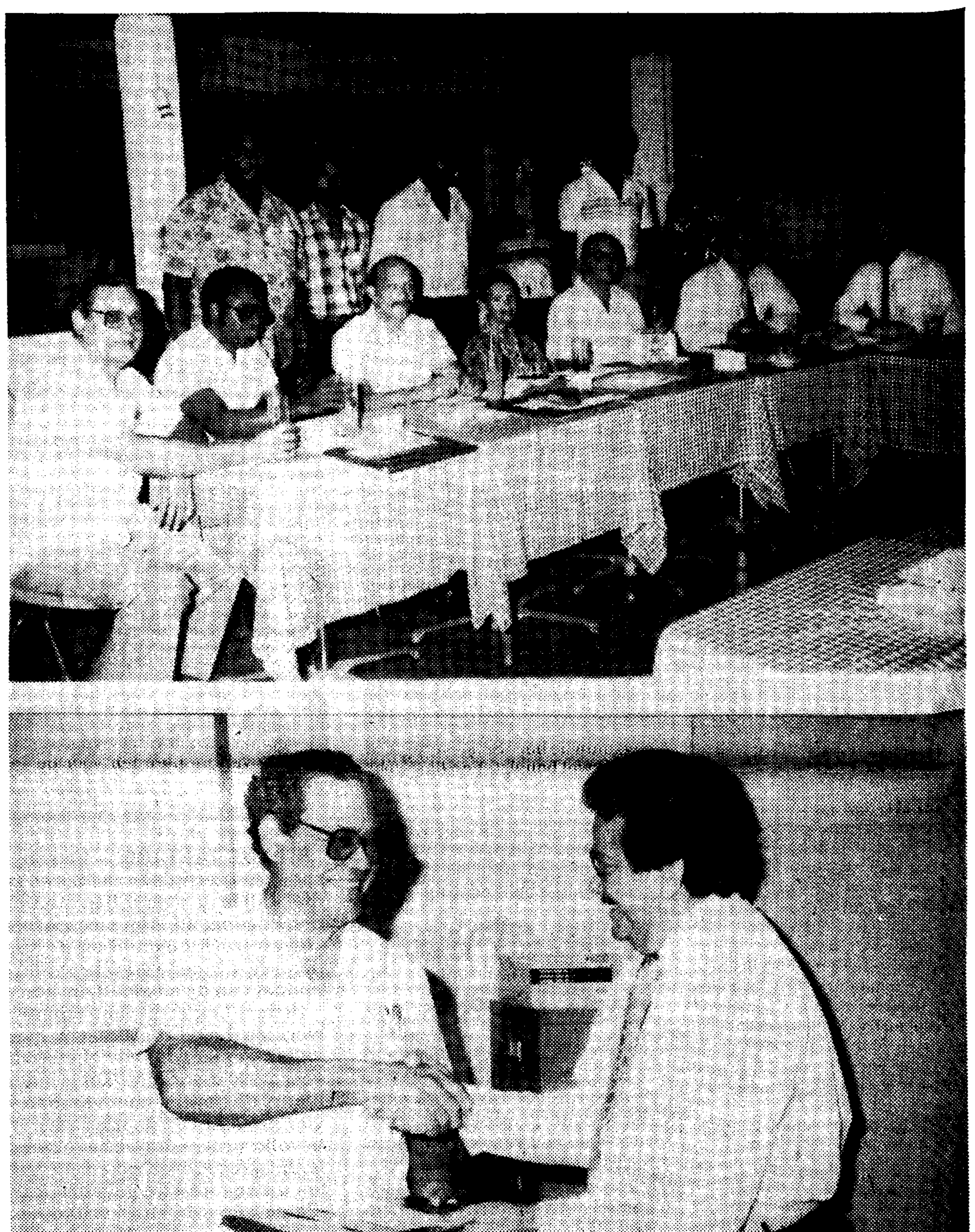
WILLEMSTAD — In het verslag van de uitreiking van een plaquette van de stichting Monumentenzorg is een foutje geslopen. De familie Domhoff kreeg deze plaquette niet voor het winkelcentrum- project Bloempot, maar voor het Landhuis Bloempot daar dichtbij.

Saba Herald:

Machteloos tegen vervuiling door tanker

WILLEMSTAD — Het is jammer dat we machteloos zijn tegen deze vervuiling op te treden, zo stelt Saba Herald vast in een kort commentaar in verband met de vervuiling welke een tanker onlangs bij de Sababank veroorzaakte.

Saba Herald stelde vast dat de tanker bij de Sababank «parkeerde». Het zag er allemaal aardig uit en waarschijnlijk heeft menigeen gedacht dat dit een voorspel had kunnen zijn wanneer men olie had gevonden welke men bij de Sababank had verwacht in exploiteerbare hoeveelheden te vinden. In de avonduren had de tanker met zijn verlichting zelfs iets feestelijks. Maar op een gegeven ogenblik werd een olievlek zichtbaar en werd duidelijk dat de tanker daar was komen liggen om zijn tanks schoon te maken. Saba Herald vond het ellendig machteloos te moeten toezien hoe dat gebeurde. Dan krijgt men hetzelfde gevoel als de bezitter van een landgoed die heerlijk op zijn veranda ligt te luieren en plotseling een onbekende ziet verschijnen die het zich gemakkelijk maakt terwi l er dan nog iemand komt die dat ook doet. Dit is het lot van kleine eilanden, zo meent Saba Herald.



KRALENDIJK — Afgelopen vrijdag werden de vier jongelui die hadden deelgenomen aan de wedstrijd over een afbeelding van Simon Bolivar in verband met de herdenking van de geboorte van de Venezolaanse verzetsheld door de Venezolaanse consul ontvangen. Papa Melaan, Elvis Flores, Rupert Sint Jago en Winfred Dania ontvingen uit handen van consul Frederico Martinez Isturiz een plakkaat met inscriptie. Chef protocol van Bonaire Luis de Palm bracht namens de vier jongelui zijn dank uit aan de Venezolaanse regering, terwijl Frans Booi een uitleg gaf over de schilderstukken. Consul Martinez overhandigde ook enige cassette's met Venezolaanse folkloristische muziek aan de managers van Trans World Radio (TWR), Voz di Bonaire en aan de groep Kibrahacha en Tipico Bonairiano. Doel van dit geschenk is om de Venezolaanse muziek beter bekend te maken onder de Bonaireanen en de Antilliaanse bevolking. Tenslotte reikte de Venezolaanse consul aan alle aanwezigen twee boekjes uit die handelen over het leven van Simon Bolivar en Andres Bello. Ook de voorzitter van de Sociedad Bolivariana Carlito Nicolaas en Luis de Palm als vertegenwoordiger van de waarnemend gezaghebber ontvingen een aandenken. De heer Frederico Martinez mocht uit handen van De Palm een langspeelplaat aannemen met folkloristische muziek van Bonaire. Bij de foto een overzicht van de genodigden tijdens de bijeenkomst die door de consul werd georganiseerd en de overhandiging door chef protocol Luis de Palm (links) aan consul Frederico Martinez Isturiz een langspeelplaat van Bonaire.

Wethouder Velders aan Hacha:

Belangen minderheden in Utrecht gegarandeerd

WILLEMSTAD — De belangen van de minderheidsgroepen in de gemeente Utrecht zijn gegarandeerd, zo heeft wethouder- (gedeputeerde) mevrouw W. Velders verzekerd tijdens een bespreking met veregenwoordigers van de Antilliaanse stichting Kibra Hacha en de Surinaamse welzijnsstichting SWSU.

Als gevolg van het regeringsbeleid in Nederland om de zorg voor de culturele en etnische minderheden te decentraliseren krijgt Kibra Hacha, welke stichting opereert in de gemeenten Utrecht en omgeving meer dan ooit te maken met de gemeentelijke overheid. Het welzijnswerk voor Antillianen zal met deze decentralisatie naar de gemeente Utrecht niet slecht af zijn, aldus het Kibra Hacha-maandblad Hacha. In tegenstelling tot wat de centrale overheid in Nederland in verschillende nota's zegt, is het gemeentebestuur van Utrecht van mening dat er bijzondere maatregelen voor etnisch-culturele minderheden noodzakelijk zijn.

De wethouder zei tegen Hacha, dat het voor de Antillianen bestemde geld voor hen bestemd blijft, ook na de decentralisatie. Het zal alleen in overleg met Antilliaanse groepen worden besteemd. Omdat Kibra Hacha de enige Antilliaanse organisatie is met rechtspersoonlijkheid in de gemeente Utrecht zal dit overleg dus met Kibra Hacha worden gevoerd. Op korte termijn zal er dus niet veel veranderen in de gang van zaken, als het aan de wethouder ligt.

Remitido

Tic-tac! Tic-toc!

Tic — tac, tic — toc, tic — tac!
Ta ken? Ta ken ta bati na porta?
Tempu! tempu, e oloshi ta kontesta.
Ta ken a kombidabu bini serka mi?

Tic — tac, tic — toc, tic — tac!
Anja nobo! anja nobo, a kombidami,
Ta tresebu un bida nobo,
Yen yen di speransa, salu i felisidat!!
Danki? Si! Si! Danki! Masha danki!

Bon anja! Bon anja!!
Na bosonan tur!

Jeannine Dorer.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

Klachten bezorging

Klachten over bezorging van de Amigoe moeten worden doorgegeven bij de distributie-maatschappij DISTRICO NV op de telefoonnummers 70503, 70504 of 70304.

Uitspraak rechter:

Supermarkten moeten kerstbonus betalen

WILLEMSTAD— Henderson supermarket op Curacao en Kralendijk supermarket van Bonaire moeten hun werknemers de kerstbonus volgens de cao uitbetalen. Zo is vanmorgen door de rechter beslist.

De twee bonden, CFW van Curacao en AFBW van Bonaire, spanden een zaak aan tegen de supermarkten, nadat deze geweigerd hadden de bonus uit te betalen. CFW had in de cao ruimte opengelaten voor uitbetaling van de helft van de bonus indien het bedrijf om financiele redenen niet aan de volledige betaling kon voldoen. Henderson wilde de bonus helemaal niet uitbetalen. Met de uitspraak van vanmorgen hebben de werknemers van beide supermarkten toch nog verzekerd kunnen krijgen dat ze hun kerstbonus - hoewel een beetje verlaat - uitbetaald krijgen.

BEZOEK STAATSSECRETARIS BROKX IN JANUARI

Deelplan van Momumentenzorg

Sanering O'banda toont voortgang

WILLEMSTAD — In het kader van de plannen voor sanering van de wijk Otrobanda heeft het bestuur van de Fundashon Kas Popular (FKP) staatssecretaris Brokx van Volkshuisvesting van Nederland uitgenodigd. In de tweede week van januari komt de Nederlandse bewindsman praten over de mogelijke medewerking die verleend kan worden aan dit reuze- project van het eilandgebied Curaçao.

Gedeputeerde mej. Lucille Wout van Huisvestingszaken en als zodanig president- commissaris van de FKP vertelde de Amigoe vanochtend dat er inlichtingen waren verkregen als het Nederlandse ministerie van VRO (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) kan helpen aan het project dat bedoeld is om Otrobanda beter leefbaar te maken. Daarover is enige maanden geleden gesproken met het Nederlandse PvdA- Tweede Kamerlid mevrouw Wijnie Jabaay.

MOLENPLEIN

Daarop is er een officiële brief uitgegaan van het FKP- bestuur aan staatssecretaris Brokx over de mogelijkheid van een onderhoud waarin diverse mogelijkheden nader besproken kunnen worden. Brokx bleek ook geïnteresseerd in uitwisseling van gegevens. Op zondag 8 januari komt de Nederlandse staatssecretaris op Curaçao aan. Hij zal in het Fort Amsterdam zoals te doen gebruikelijk een beleefdheidsbezoek afleggen aan premier Don Martina en met minister Gilbert de Paula van Financiën praten over aangelegenheden betreffende de Kadaster- dienst. De andere werkbesprekingen worden gevoerd met vertegenwoordigers van de dienst Domeinbeheer, de Dienst Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (DROV) en van FKP.

Gesprekken met de stichting Monumentenzorg staan ook op het programma. Dat is de instantie die al enige tijd geleden pleit voor een grondige sanering van de Otrobanda- wijk. Deze stichting heeft er zijn teleurstelling over uitgesproken dat grote delen van deze eens zo mooie buurt in verval is geraakt. Betreurd is ook dat er al enkele panden, bijvoorbeeld aan het Molenplein, tegen de vlakte zijn gegaan. Verheugend werd geoordeeld dat het BC reeds begonnen is met de restauratie van twee panden in de streek Kortijn. Die gebouwen zullen na verbouwing worden gebruikt voor het onderkomen van de Eilandsraad en mogelijk ook het Bestuurscollege. De raad heeft nog altijd geen eigen onderkomen en huurt voor haar (openbare) vergadering daarom altijd de Statenzaal af. Het BC is gehuisvest op dit moment in het Bestuurskantoor aan de Concordiastraat.

VIER- STEGENPLAN

Monumentenzorg heeft voor Otrobanda wel een project- dossiers opgesteld, maar is geen initiatiefnemer in deze, aldus zegsman de heer Schoevers. "Wij willen wel bouwstenen daarvoor aandragen", zei hij. De plannen moeten gedragen worden door de hele gemeenschap. Daarom is het BC bij de aanbieding van het project- dossiers voorgesteld een grote commissie samen te stellen met vertegenwoordigers van bijvoorbeeld het eilandgebied, KAE, Setel, Kodela, eigenaren panden, de handel en industries. Dat werk- comité moet zorgen voor de begeleidingen en verdere planning van de sanering.

Omdat de kosten voor een sanering van dat hele stadsgedeelte astronomisch zi.n, moet vooral niet gewacht worden tot dat de financiering van het geheel rond is. Er moet alvast begonnen worden met onderdelen, opdat de rest daarna vanzelf volgt. Er is alvast voorlopig besloten tot de instelling per deze maand van een kleine commissie bestaande uit mr. ing. Jacky Voges van Monumentenzorg, Loeki Butot hoofd DROV en directeur ir. Herman George van de FKP.

Monumentenzorg werkt hard aan het zogeheten vier- stegenplan, in het hartje van Otrobanda. Het gaat om het blok dat ligt tussen de Sint Maartensteeg, de Zaantjessteeg, de Van Dijksteeg en de Schrijnwerkerssteeg. Hiermee is een bedrag gemoeid van om en nabij de 1 miljoen gulden. De panden aan de Breedestraat zelf zien er over het algemeen nog goed uit, maar wat daarachter ligt vaak al niet meer. Monumentenzorg hoopt dat hieruit de nodige impulsen blijven komen voor de sanering van de rest van Otrobanda.

BEGROTING

Ged. Wout zei dat aan de sanering van Otrobanda drie belangrijke aspecten kleven: historische, toeristische en sociale. De historische hebben te maken met de rol die Otrobanda altijd heeft gespeeld in het economisch leven van Curaçao. Toeristische omdat het juist vanwege zijn specifieke karakter voor toeristen een aantrekkelijke plaats kan zijn om er te toeven. Sociale omdat er nogal wat mensen gehuisvest zijn in de gebouwen in dat westelijk deel van de stad.

Van de kant van de VRO kan verwacht worden dat in elk geval medewerking verleend kan worden op het gebied van de voorbereiding van de plannen voor de **wijkverbetering. Op dit moment zijn al VRO- mensen in het kader** van de technische bijstand uit Nederland tewerkgesteld bij de dienst ROV. Maar uit contacten die zijn gelegd met Nederland is gebleken dat het niet uitgesloten moet worden geacht dat er ook andere vormen van bijstand geboden kunnen worden, onder ander financiële. Er zijn kennelijk wat plaatsen op de begroting die het mogelijk maken dat er gelden worden gereserveerd voor sanering van delen van bijvoorbeeld Willemstad. De exploratie van die mogelijkheden vormt onderwerp van gesprek met de staatssecretaris en zijn gevolg.

Verder heeft de Europese Economische Gemeenschap (EEG) laten weten dat er negen miljoen gulden beschikbaar zijn voor projecten die erop gedoeld zijn de toeristische infrastructuur te verbeteren. Er is al gedacht om die fondsen aan te snijden voor de plannen ter verfraaiing van het Rif. Dat is volgens mej. Wout een integraal onderdeel van de algehele aanpak van Otrobanda.

De uitwerking van de plannen voor samenwerking met VRO in deze zullen in nauwe samenspraak met het Kabinet voor Nederlands- Antilliaanse Zaken (KABNA) moeten gaan, aldus ged. Wout, net zoals de technische bijstand nu al geregeld wordt.

Partij sigaretten gestolen ter waarde 12 mille

WILLEMSTAD— Zestien dozen van vijftig sloffen sigaretten is uit een zaak aan de Roodeweg gestolen. Onbevoegden kwamen de zaak binnen door het vernielen van een raam. De gestolen sigaretten hebben een waarde van 12.360 gulden.

Weer diefstal van vuurwerk

WILLEMSTAD— De politie kreeg donderdag weer melding van diefstal van vuurwerk. Dit keer werd een zaak te Saliña binnengedrongen, nadat men een eternieten dakplaat verwijderd had. Weggenomen is voor 67.500 gulden aan vuurwerk.

Zaak in brand door vuurwerk

WILLEMSTAD— Het gevaar van het op onverantwoordelijke wijze afsteken van vuurwerk werd gisteren aangetoond, toen een zaak aan de Caracasbaaiweg in brand vloog. Het afsteken van vuurwerk dicht bij de zaak had tot gevolg dat vuurwerk in één van de apparaten in het bedrijf terechtkwam, met direct brand als gevolg. Het personeel van het bedrijf bluste zelf de brand, die 7000 gulden schade veroorzaakte.

Dame gepakt voor drugs

WILLEMSTAD— Als verdacht van het bezit van verdovende middelen is de 29-jarige dame M.S. aangehouden in een woning aan de Kaya Airu. In het huis werden twee weegschaaltjes, enkele pakjes witte poeder (vermoedelijk voor verkoop bestemde cocaïne), een ptroonhouder en 26 scherpe patronen van het kaliber 25 aangetroffen. De goederen zijn in beslag genomen en de verdachte opgesloten.

WILLEMSTAD— Voor werknemers en patiënten van het Sint Elisabeth Hospitaal werd gisteren een concert gehouden. Het concert werd verzorgd door het "Santa Rosa de Lima"- koor van dertig leden onder leiding van Pablo Walter. Voor de patiënten en werknemers die niet naar de kapel konden komen werd het concert via de huisradio uitgezonden.



Zelfbedienings-pomp niet haalbaar

WILLEMSTAD — De installatie van zelfbedienings-benzinepompen op Curaçao is geen haalbare zaak. De Shell Nederlandse Antillen Verkoopmaatschappij (SNAV) nam inderdaad de installering van dergelijke pompapparatuur in overweging, maar zag hier om practische redenen vanaf. Dat verklaarde SNAV-manager Rob Schoonboord desgevraagd tegenover de Amigoe.

Terwijl de SNAV van de ene kant een zo breed mogelijke dienstverlening aan de consumenten zou willen zien, onderkent zij aan de andere kant het probleem waarmee de benzinepompstationhouders te maken hebben. Die zitten vooral met het probleem van de beveiliging. Dat was ook de reden dat in het verleden de openingstijden van de pompstations verlegd werden. Sedert het sluitingsuur van de stations vervroegd werd, nam ook het aantal overvallen op de pompstations af.

Teneinde de consument een zo optimaal mogelijke service te verlenen, overwoog derhalve de SNAV de plaatsing van zelfbedieningspompen, zoals in een groot aantal landen voorkomen. Zij moest van dit idee echter afstappen. Twee duidelijke struikelblokken belemmerden uitwerking van het idee, aldus Schoonbrood.

Omdat er hooguit drie of vier van dergelijke pompen nodig zouden zijn, kon er geen enkele fabrikant voor levering van deze electronische apparatuur zelfs zover worden gekregen een offerte in te dienen. Daarvoor wordt de afzet te klein geacht. Hieruit vloeit weer voort dat ook het onderhoud niet zal kunnen worden uitgevoerd, zodat deze zeer kwetsbare apparatuur bij eventuele beschadiging nauwelijks hersteld zal kunnen worden. Je krijgt dan meer "brokken" dan profijt, meende Schoonbrood. Uiteindelijk belandde dan de zaak in een vicieuze cirkel en was men nog verder van huis, was hij van oordeel. Voor Curaçao staan er dan ook geen zelfbedieningspompen in het verschiet.

St Maarten ook opgenomen in route

ALM intensiveert charter-programma

WILLEMSTAD— Gezien het succes van de huidige operaties heeft de ALM besloten om ingaande het nieuwe jaar, haar charterprogramma's op de Verenigde Staten uit te breiden. Dit past weer in het kader van de serie pogingen om van de nationale luchtvaartmaatschappij weer een gezond bedrijf te maken. Aldus is vanochtend bevestigd door financieel directeur dr Valdemar Marcha.

Sinds 11 juni voert de ALM chartervluchten uit van Curaçao naar Baltimore en Philadelphia en van daaruit terug naar Curaçao. Dit schema blijft tot en met 28 april van kracht.

Ter uitbreiding van het charterschema op de VS, gaat de ALM ingaande zaterdag 7 januari, behalve uit Curaçao, ook vanuit Sint Maarten naar Baltimore en Philadelphia vliegen. Het vliegtuig dat uit Curaçao naar Baltimore vertrekt zal nu eerst Sint Maarten aandoen. Op de terugweg zal het vliegtuig weer Sint Maarten aandoen, alvorens door te vliegen naar Curaçao.

Op zondag zijn er, ingaande 8 februari, ook twee chartervluchten naar de Amerikaanse oostkust. Vanuit Curaçao zal de ALM, via Aruba en Sint Maarten, naar Boston en Philadelphia vliegen en terug. Dit duurt tot 29 april.

Met de uitbreiding van het ALM-charterprogramma op de VS, zal de ALM in één weekeinde viermaal de stad Philadelphia aandoen, terwijl naast Curaçao nu ook Aruba en Sint Maarten minstens één keer per weekeinde direct zullen kunnen meeprofiteren van de Philadelphia-markt. Naar vernomen is van Marcha, zullen al deze vluchten worden uitgevoerd met ALM's DC-9 Super 80-vliegtuigen.

Plannen om ook New York op te nemen in de charteroperaties zijn nog in een beginstadium. De noodzakelijke onderhandelingen om tot de drukke markt van New York door te dringen verlopen namelijk, vanwege hun ingewikkeld karakter, nogal moeizaam.

De ALM hoopt in ieder geval dat deze chartervluchten, samen met het resultaat van de inleveringsprotocollen van de vijf Antilliaanse ALM-bonden en de andere financiële maatregelen, zullen bijdragen tot een verlaging van het geprojecteerde verlies van 16 miljoen gulden. Zoals eerder aangekondigd, wil de ALM dit verlies met minstens drie miljoen gulden drukken, zodat het totale verlies aan het einde van het boekjaar, in maart niet meer dan 13 miljoen gulden bedraagt.

BC betaalt apotheken uit

WILLEMSTAD — De lokale apotheken die begin vorige week middels een kortstondige actie het Bestuurscollege hun ongenoegen bekendmaakten over de nog onbetaalde rekeningen van het eilandgebied, hebben deze week betaling ontvangen van het merendeel van hun vorderingen.

Tachtig procent van de openstaande rekeningen werd door het eilandgebied aan de apotheken uitbetaald. De resterende twintig procent zullen de apotheken voor eind januari binnenkrijgen.

Voorzitter van de vereniging van Curaçaose apotheek- eigenaren, Louis Metsch, verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe dat alle apothekers die deze week het Bestuurscollege copieën van de rekeningen als vergelijkingsmateriaal deden toekomen, hierover betaling ontvingen. Wanneer per 1 februari een nieuwe betalingsregeling tussen de apotheken en het eilandgebied van kracht wordt, zal in ieder geval de betalingsachterstand van het eilandgebied zijn weggewerkt.

De door het Bestuurscollege voorgestelde nieuwe betalingsregeling garandeert de apotheken betaling van de rekeningen binnen dertig dagen. Indienen van de rekeningen wordt gecentraliseerd bij de Centrale Boekhouding. Met het hoofd van deze afdeling zal daarom in de tweede week van januari een vergadering met de apothekers plaatsvinden. De bedoeling is de betalingsregeling in grote lijnen gezamenlijk door te nemen opdat een voor beide partijen bevredigend systeem kan worden geïntroduceerd, aldus Metsch.

Inflatie 2 procent 9 maanden

WILLEMSTAD — Het inflatie- cijfer is van december verleden jaar tot en met september dit jaar met twee procent gestegen.

Uit de laatste gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat de gemiddelde kosten van levensonderhoud in de maand september ten opzichte van de maand ervoor gestegen zijn met amper 0,1 procent. In de voeding was er een verhoging van 0,4 procent, woninginrichting en huisraad van 0,1 %, in gezondheidszorg van 0,5 % en in vervoer van 0,1 %. Een verlaging was er bij de prijzen van kleding (0,3), wonen (0,3%) en recreatie (0,1).

Normen WHO niet gehaald

Kwaliteit water KAE onder de maat

WILLEMSTAD — De afdeling Milieuhygiene van de Geneeskundige- en Gezondheidsdienst (GGD) heeft in het deze week verschenen jaarverslag over 1982 de controle op het drinkwater in het leidingnet van de KAE aan de kaak gesteld.

Zij noemt die controle onvoldoende. Naar de Amigoe vernam hing de afdeling hierover in het verleden meermalen bij de KAE aan de bel. Ook in 1983 kwam in deze controle nauwelijks enige positieve verandering.

Bij de afdeling wordt erkend dat het drinkwater van de waterfabriek van goede kwaliteit is. Zij kreeg desalniettemin in 1982 een groot aantal klachten binnen met betrekking tot de bruine kleur van het water. De klachten waren afkomstig van bewoners van diverse delen van het eiland. Milieuhygiene concludeert hieruit dan ook dat het water, nadat het de fabriek verlaten heeft, of in de waterleidingbuizen, of in de reservetanks deze bruine kleur krijgt. Dat wordt waarschijnlijk veroorzaakt door corrosie van de waterleidingbuizen. De afdeling is van mening dat deze toestand dringend de aandacht van de betrokken instanties vereist.

Uit een overzicht van de bacteriologische analyse van het drinkwater in 1982 blijkt overduidelijk dat de kritiek van de afdeling Milieuhygiene aan het adres van de KAE gerechtvaardigd is. De KAE voldeed in geen enkele maand in dat jaar volledig aan de normen zoals gesteld door de World Health Organisation.

Volgens de WHO-normen dienen er maandelijks tenminste dertig watermonsters te worden geanalyseerd. Daaraan werd nooit voldaan. Het grootste aantal monsters dat in een maand tijd werd geanalyseerd door de KAE bedroeg negentien, terwijl tot twee keer toe een maand verstreek zonder dat drinkwatermonsters voor analyse werden genomen. De WHO-normen stellen ook dat geen enkel watermonster E. coli, een specifieke darmbacterie, in 100 ml. water mag bevatten. Ook hieraan kon in 1982 niet geheel aan de normen worden voldaan.

Schommeling grondstofprijzen

Broodprijs blijft voorlopig gelijk

WILLEMSTAD — De daling van de gasolieprijs zal geen invloed hebben op de broodprijzen. Alhoewel met ingang van 1 januari de prijs van gasolie met 1,2 cent per liter omlaag gaat, zal het departement van Economische Zaken de desbetreffende minister niet tot een verlaging van de broodprijzen adviseren. Met ingang van diezelfde datum gaat namelijk de prijs van meel omhoog.

Tegenover de daling van de gasolieprijs, die zondag van 41,9 cent per liter naar 40,7 cent per liter zakt, staat ook een stijging van de door de water- en electriciteitsfabriek KAE gebruikte brandstof Bunker- C. Hierin wordt een kleine correctie naar boven gebracht van ƒ.2,30 per duizend kilo. KAE zal de correctie zoals gebruikelijk in haar automatische aanpassing kunnen verwerken. Het distributiebedrijf Kodela maakt daarentegen ook gebruik van de gasolie, waardoor het bedrijf op haar brandstof- toeslag een aanpassing zal kunnen aanbrengen.

Onderdeel van bezuinigingen

Nederlands nieuws bij TeleAruba verdwijnt

ORANJESTAD — Om de begroting van Tele Aruba in evenwicht te brengen zullen per één januari enige bezuinigingen moeten worden ingevoerd. Tele Aruba begint bijvoorbeeld niet meer om vijf uur uit te zenden doch om half zes. Ook het goedverzorgde Nederlandse nieuws zal van de buis verdwijnen omdat er geen sponsors gevonden kunnen worden.

Directrice Mayra Maduro-Arends betreurde een en ander desgevraagd aan de Amigoe, maar het kan nu eenmaal niet anders. Hopelijk komen er verbeteringen, waardoor weer nieuwe mogelijkheden worden geschapen.

Door het wegvallen van het Nederlandse nieuws raakt Tele Aruba een van de zeer weinige programmas in het Nederlands kwijt.

Ruim anderhalf jaar heeft nieuws in het Nederlands bestaan. Margo Steenmeijer, Bert Peeters, [illegible] Schellekens, Carla Hoejenbos en korte tijd Luc van Gerven traden op als presentator(trice). Van hen hebben Margot en Bert het nieuws tot het eind toe op de beeldbuis gebracht. In anderhalf jaar groeide het programma uit van een vrij eenvoudig opgezet programma tot een uitstekend verzorgde nieuwsuitzending. We volgden de vele gebeurtenissen in de wereld met daarnaast ook de nodige informatie over wat zich op Aruba afspeelde. Met beperkte middelen en onder dikwijls moeilijke omstandigheden werd met groot enthousiasme het werk verzet. Het Nederlandse nieuws is niet meer weg te denken in het Tele Aruba programma. Misschien wordt het toch nog geen vaarwel maar een tot ziens.

Onderhoud van containerkraan

ORANJESTAD — Van de chef Technische dienst van de Aruba Ports Authority ing. Benito Croes wordt vernomen dat wat onderhoud van de containerkraan betreft over een periode van twee jaar iemand onder verantwoordelijkheid van Nelcon naar Aruba zal komen om het personeel van de APA verder op te leiden en te begeleiden in verband met het onderhoud van de kraan aangezien lokaal deze expertise - volgens ing. Croes - niet voorhanden is. De heer Croes meent het advies te moeten geven [illegible] plaatsen dit te verifieren met bevoegde instanties. De Amigoe tekent hierbij aan dat het aanbeveling verdient dat ing Croes eens nagaat wat er gebeurd is met de aanbieding van een lokaal bedrijf voor onderhoud van de kraan.

Rovia blijft bij Dakota spelen

ORANJESTAD — De geruchten als zou de stervoetballer van Dakota Budweiser, Djundjum Rovina, naar zijn oude Curaçaose ploeg, Sithoc, terugkeren, schijnen niet op waarheid te berusten.

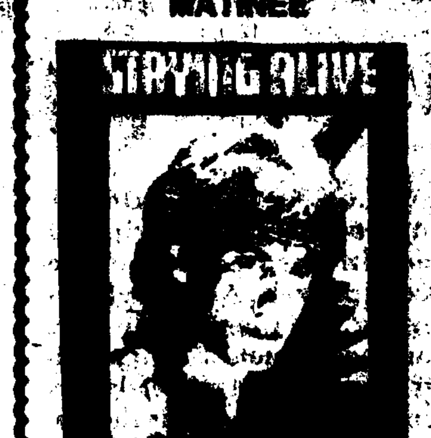
Rovina zelf liet weten de volgende competitie weer voor Dakota Budweiser te zullen uitkomen. Deze speler viel halverwege de afgelopen competitie bij Dakota in en maakte direct een uitstekende indruk, vooral als spelopbouwer, waardoor de aanvalslinie van de geel/zwarten ineens beter [illegible].

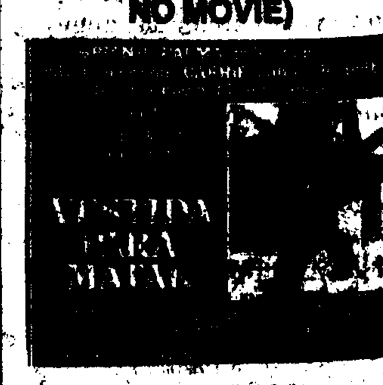
Eilandspersoneel 2 januari vrij

ORANJESTAD — Werknemers in dienst van het eilandgebied Aruba hebben op maandag 2 januari een vrije dag. Dit besluit werd genomen door het Bestuurscollege en geldt voor zover de dienst het toelaat.

Stations	January 1, 1984
SAN NICOLAS	CLOSED
ESSOVILLE	CLOSED
ORANJESTAD	12 Noon - 8 p.m.
LAGOON	CLOSED
SANTA CRUZ	CLOSED
SEROE COLORADO	CLOSED
BOULEVARD	CLOSED
PONTON	CLOSED
SAVANETA	CLOSED







ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresquería Ingrid.

NOORD: Panadería Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 22950, 21639 en 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 110

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 en 24.00 uur *Staying Alive* (14 jr.).
Rialto: 20.00 en 20.30 *Ghost Story* (18 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *Dressed to Kill* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 en 24.00 uur *Honky Tonk Freeway* (14 jr.).

...

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288; 29573; Savaneta en Brazil: tel.: 47020 / 48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

...

BOTICA'S: Oranjestad: del Pueblo, tel.: 21253; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter A.J.F. Croes, tel.: 24797.
San Nicolas en Savaneta: dokter P. Deeleman, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

...

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20,00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24.00 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-16.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: Iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

SIMAR (Coresi): 20.00 uur buffet dansant - Recreation Centre, Simar.

...

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 11.30-20.00 uur "The Victoria" - vert. SELMA.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopend van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdagavond de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 218/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 69, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 390, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

Raad positief over Telefoondienst

Ged. Zaandam: geld voor LRD is gereserveerd

ORANJESTAD — De nieuwe gedeputeerde voor de Telefoondienst Remy Zaandam had gistermiddag in de eilandsraad weinig moeite met het beantwoorden van de door de leden van de raad gestelde vragen over de begroting van 1984. Zoals reeds jaren gebruikelijk bij behandeling van deze dienst verklaarden alle leden de begroting te zullen goedkeuren.

Bij beantwoording stond ged. Zaandam nog stil bij het gebruik van de openbare telefoons die aantrekkingskracht hebben om vernield te worden. Zoals de telefoonhoorns, die zeer gewild zijn en gebruikt worden voor de CB in de auto's, waardoor men de indruk wekt telefoon in de auto te hebben. De suggestie van een der leden om meer openbare telefoons met munten te plaatsen, kon hij niet overnemen, omdat er dan nog meer redenen aanwezig zijn om een telefoon te vernielen. Dat heeft men wel ervaren met de munttoestellen bij de Posterijen om postzegels te kopen.

Sprekende over de "schuld" die Aruba aan de Landsradiodienst heeft — genoemd werd twaalf tot zeventien miljoen gulden — stelde ged. Zaandam met nadruk dat Aruba reeds herhaalde malen heeft laten weten zeker te willen betalen voor het aandeel in de interlokale gesprekken, maar dat dit op een redelijke basis dient te geschieden. De gedeputeerde stelde de indruk te hebben dat nu Aruba een modern telefoonnet heeft de LRD daarvan wil profiteren door teveel te vragen voor die gesprekken. Op een vraag van één der leden waar het geld was om tezijnertijd na het bereiken van de overeenkomst de LRD te betalen, liet gedeputeerde Zaandam weten, dat dit niet op een speciale rekening is geboekt, maar dat er rekening mee gehouden is dat dit betaald moet worden. Het bedrag is volgens hem gereserveerd.

Wat de garantie betreft van 40 miljoen gulden voor de destijds geïnstalleerde nieuwe moderne telefooncentrale liet de gedeputeerde weten, dat hiervan reeds 28 miljoen is afbetaald en nog een bedrag van 12 miljoen betaald moet worden.

De tweede ronde bracht weinig nieuws. Wel weer persoonlijke en felle debatten, waarbij ook duidelijk bleek dat de kloof tussen de MEP- leider Betico Croes en zijn voormalige vice- voorzitter Charro Kelly steeds groter wordt. Nadat de oppositie lof liet horen op oud- gedeputeerde Kelly, die deze begroting mede samen stelde, merkte Betico Croes op dat Kelly niet moet steunen op de "honing van de oppositie" doch rekening moet houden met de wens van het volk dat bij de verkiezingen aan de MEP dertien zetels gaf. De heer Kelly reageerde op deze uitlatingen met enige scherpe aanvallen op de heer Croes en zijn beleid. Om half negen schorste voorzitter Bislip de vergadering tot vanmorgen negen uur.

Probleem met één der motoren

AA-vlucht afgelast

AEROPUERTO REINA BEATRIX — De Boeing 727 van American Airlines, die gistermiddag van Aruba naar New York moest vliegen, heeft deze vlucht niet kunnen uitvoeren, aangezien deze gezien de hoge veiligheidsnormen van AA afgelast werd.

Het toestel kwam uit Curaçao en korte tijd later werd gemeld dat een van de motoren niet voldoende kracht had. Besloten werd met 58 passagiers en de bemanning van vijf koppen naar Aruba te vliegen, aangezien op Aruba een "qualified" mecaniciën voor dit soort toestellen aanwezig is. Op de Arubaanse luchthaven werd alarm gegeven doch het toestel landde zonder problemen. Uit het eerste onderzoek bleek dat onderdelen uit San Juan moeten worden ingevlogen. De AA besloot daarop de vlucht af te gelasten, de passagiers en bemanning werden — ondanks de overvolle hotels — in verschillende hotels ondergebracht op kosten van de AA die ook het vervoer en eventuele telefoongesprekken voor zijn rekening nam. AA- manager Oslin Toppenberg was in een gesprek met de Amigoe zeer voldaan over medewerking en begrip die allerwege werden ondervonden. De gestrande passagiers gaan vanmiddag met de kwart voor vier- vlucht naar New York.

Politiek spelletje BC-adviseurs

PDA: de lening aan Bonaire niet legaal

ORANJESTAD — Van de PDA werd een verklaring ontvangen waarin fel van leer wordt getrokken van het spelletje dat twee algemene adviseurs — Croes van Aruba en Abraham van Bonaire — hebben gespeeld, waardoor Aruba vier ton heeft geleend aan het Flamingo- eiland.

De PDA vindt dit geen legale zaak omdat een dergelijke lening via de centrale regering had moeten plaatsvinden. Voorts had de Eilandsraad aan een dergelijke lening zijn goedkeuring moeten hechten, maar dit werd op eigen houtje gedaan waardoor het budgetrecht van de eilandsraad weer eens vertrapt werd. De PDA vraagt zich af waarom Betico Croes vier ton naar Bonaire wil sturen, alleen maar om in een goed blaadje bij Abraham te komen? De PDA veroordeelt dit soort vandalisme van regeren.

Voorts werd van de PDA een lang jaaroverzicht ontvangen over de gebeurtenissen — vooral op politiek terrein — van het afgelopen jaar. Vele feiten worden aangehaald die de afgelopen maanden in het nieuws kwamen. Tot slot wordt een beroep gedaan om te stoppen met ruzie maken en andere problemen en om tezamen te werken voor aparte status.

Zakenvaria

IN DE BALLROOM van het Americana Hotel werd een open house voor de gasten van het hotel gehouden, waarbij Licores Aruba de wijn Beaujolais Nouveau 1983 presenteerde. Een jonge wijn die echter uitstekend van smaak is. De Food and beverage manager van het hotel Serneau gaf een uiteenzetting hoe in Frankrijk de wijnen uit druiven worden gemaakt. De heer Aiky Posner — die een nieuwe attractie voor het toerisme op Aruba wil brengen — slaagde erin per vliegtuig een gedeelte van de Beajolais Nouveau 1983 naar Aruba te brengen en op deze orginele wijze te introduceren. De smaak van de eerste Franse wijnen voor het nieuwe jaar is uitstekend bevallen.

Zes clubs in AA-basebal

ORANJESTAD — Aan de AA-klasse basebalcompetitie 1984 zullen zes teams deelnemen; te weten Coca Cola Rangers, Aruba Video Center, Marlboro, Richmond, Ennia Athletics en Amstel. Dit werd in de algemene ledenvergadering van de ABBA besloten.

Zwaargehandicapte kiest voor Aruba

WILLEMSTAD — Revalideren is een leerproces en nu ga ik op Aruba mijn lotgenoten leren dat het wel degelijk mogelijk is om als zwaargehandicapte een nieuw leven te beginnen. Zo heeft John de Vries aan het Nederlandse dagblad De Telegraaf verteld.

De veertigjarige De Vries, wiens onderlichaam geheel verlamd is vertrok met zijn echtgenote en zoon Ricardo vol goede moed en opgewekt naar Aruba, zoals hij zei, om daar een nieuw leven te beginnen. In februari 1981 raakte hij bij een ongeval verlamd en vanaf dat ogenblik besefte hij dat hij niet meer uit een rolstoel zou komen. Vóór die tijd was hij team-leider bij een uitgeverij.

Op zo'n ogenblik lijkt het leven niet meer waard om geleefd te worden. Maar artsen en verplegend personeel van het revalidatiecentrum De Hoogstraat in Leersum hebben groots werk geleverd, zo vertelde hij. Zij zorgden ervoor dat hij weer psychisch in staat was em een volwaardig leven te gaan leiden. Zij hebben ook zijn vrouw en zoon begeleid daarbij. Heel vaak gebeurt het immers dan in een dergelijke situatie dat het huwelijk verkeerd gaat, aldus De Vries tegenover De Telegraaf.

Hij zegt veel kennissen op Aruba te hebben, reden waarom hij voor Aruba koos toen hem werd gezegd dat het voor zijn gezondheid het beste was in een warm land te gaan wonen. Over zijn toekomst zei hij nog aan De Telegraaf: Het is voor mijn mijn gezin een enorme uitdaging, want zij kennen daar bij na geen revalidatie. Er zijn daar bijvoorbeeld geen aangepaste steepranden of aangepaste huizen. Het wordt dus hard werken. We gaan er heen en we zien wel hoe een en ander gaat lopen».

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social opgehaald worden - Miladrosa Center, Theresiaplein 6.

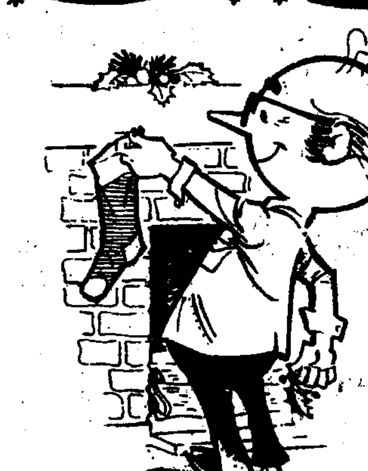
SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraaat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00 / 13.00-16.30 uur.

...

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.00 Ren je Rot; 18.00 Espectativa; 18.30 News in Dutch; 18.45 Telenoticias; 19.15 The Jeffersons; 19.45 Drawing ARVEFA; 20.00 Directe uitzending Dandee Festival.

ZATERDAG: 17.00 The Pink Panther show; 17.30 Dukes of Hazzard (Witness for Persecution); 18.10 Progr. di RVD; 18.45 Sorteo National Motors; 19.00 Progr. RVD; 19.30 National Geographic (In search for the great Apes); 20.30 Instituto di Cultura; 21.00 Resumen di 1983; 21.30 Show- Time; 22.30 Mensahe di fin di anja di gezaghebber di Aruba; 23.00 Sluiting.




Wéér staan we voor een nieuw jaar, terwijl we nauwelijks bekomen zijn van het begin van dit jaar.

Waar blijft de tijd?
Het is goed hierover eens te denken. Een nieuw jaar ligt voor ons. Bepaald geen gemakkelijk jaar. Maar toch kunnen we met onderling begrip en respect, vertrouwen en samenwerking, er een goed jaar van maken.

Wij zullen U als Uw dagelijkse nieuwsverzorger blijven informeren. Niet alleen met nieuws, maar ook met achtergrond informaties en opbouwende kritiek om bij-de-tijd te zijn. Elke dag opnieuw, zoals de afgelopen 35 jaren. Maar dan wél wéér met Uw vertrouwen en medewerking.

Dank aan onze relaties, vrienden en collega's, die ons iedere dag weer in ons werk - zowel redactioneel als commercieel - de zonodige stimulans en medewerking gaven.

Dank hiervoor.

Dank voor de vele ontvangen goede wensen.

Onze beste wensen - zowel zakelijk als privé - voor de komende feestdagen en voor het nieuwe jaar, waarin ons aller Amigoe honderd jaar oud wordt en nog steeds de jongste en pittigste is.

Aruba, December 1983

Bon Aña ***JOS VAN DER SCHOOT***

Revaliseren is leerproces

Charro Kelley: door vroegere politieke vrienden gewond

ORANJESTAD — "Tel ik niet, mag ik niet kwaad worden", zo vroeg het onafhankelijke eilandsraadlid Charro Kelly zich gistermiddag af bij de behandeling van de 1984 begroting van de Telefoondienst, waarvan hij vele jaren gedeputeerde is geweest.

Op de beweringen van de heer Kelly dat zijn «vrienden» willen proberen hem zijn eilandsraads zetel af te nemen door hem niet te benoemen tot adviseur van de Telefoondienst, zoals gedaan werd met Hypolito Tromp die ook administrateur was maar om eilandsraadslid te kunnen blijven op non-actief werd gesteld en tot adviseur benoemd, reageerde MEP fractieleider Betico Croes, dat dit niet het geval is. "Integendeel", aldus de MEP leider, "we willen hem in de eilandsraad in onze fractie houden".

Eerder tijdens de behandeling van de AVP en PPA moties over het WEB had de heer Kelly met oud-collega Felix Flanegin met de oppositie meegestemd, hetgeen bij de MEP-leider in het verkeerde keelgat was geschoten en hetgeen hij bij behandeling van de Telefoon-begroting ook duidelijk naar voren bracht.

Toen de heer Kelly verder wilde uitwijden hoe slecht hij door de partij was behandeld waarvoor hij tien en een half jaar op de bres had gestaan en de opmerking maakte "Ik wordt als Libier behandeld", sprong Betico Croes op en liet de voorzitter weten dat al deze opmerkingen weinig met de begroting te maken hadden.

Voorzitter Pedro Bislip, die de gehele vergadering de leiding stevig in handen heild en de leden wel eens even liet afdwalen van het te behandelen agendapunt, wees de heer Croes erop, dat hij die met de leiding van de vergadering belast is een en ander zeker wel in de gaten zal houden. Toen de heer Croes opmerkte dat dan ieder lid zoals de heer Kelly gebruik kon maken om af te dwalen, reageerde de heer Pedro Bislip kort maar krachtig, "dat in geen geval".

De heer Kelly wees er tot slot van zijn betoog op dat hij het betreurde dat de MEP leider op het Winstonveld gewond raakte, maar dat gezaghebber Bislip en hij ook door hun «vrienden» geestelijk gewond raakten, hij vroeg zich af of dit niet telt.

De vergadering van de eilandsraad werd gistermiddag een kwartiertje onderbroken omdat via radio Antilliana de trekking moest plaatsvinden van de Wimco camapagne. Na de hervatting wees Watty Vos (AVP) erop het een bijzonder vreemde zaak te vinden, dat iedereen nu lof heeft over de Telefoondienst maar dat kortgeleden wel de MEP-leden een actie ondernamen om de gedeputeerde die al die jaren de Telefoondienst heeft geleid — de heer Charro Kelly — naar huis te sturen.

Twee muziek-onderscheidingen voor Philips en Frank Granadillo

ORANJESTAD — Voor Tele-Aruba heeft gedeputeerde Frank Croes gisteravond de verschillende premies Mo-Tito en Rufo Wever aan artiesten uitgereikt. Deze waren aangewezen door een jury van experts die zelf ook op dit terrein werkzaam zijn. Claudius Philips werd tweemaal onderscheiden, eenmaal als beste zanger en eenmaal als de beste componist, mede vanwege zijn successen in het internationale OTI Festival, waarbij hi in Washington de vierde plaats bezette. Ook de jeugdige muziekleider Frank Granadillo kreeg twee onderscheidingen. Hij werd uitgeroepen tot de beste musicus van 1983, en tot de beste muziekschrijver. Andere onderscheidingen gingen naar Sharon Rose als de beste zangeres, Oscar Serrano (orkest- directeur), The Young Voices van Maybeline Arends- Croes (jeugdgroep), Arubaile (dansgroep), Tipico Caribe (typische groep), La Nueva Fuerza (band), Triple S (beste langspeelplaat).

SAC slaat adviezen in de wind

Voorzitter Raad van Elf neemt ontslag

ORANJESTAD — De voorzitter van de Raad van Elf van het dertigste Arubaanse carnaval, Jos van der Schoot, heeft vandaag als zodanig ontslag genomen omdat volgens zijn mening door de raad van beheer van de Stichting Arubaans Carnaval — althans een gedeelte daarvan — totaal geen rekening wordt gehouden met de adviezen die de Raad van Elf na maanden vergaderen heeft opgesteld.

De voorzitter vindt dat de stichting de Raad van Elf in feite helemaal niet nodig had en deze nu als "spek en bonen" wordt gebruikt. Ondanks het feit dat de Raad van Elf vergaderingen had met politie en belanghebbenden over de route van het kindercarnaval en de grote parade in Oranjestad kwam SAC- voorzitter Milo Croes gisteravond in Telenoticias mee delen — zonder zelfs maar de Raad van Elf ingelicht te hebben — dat 's middags een bespreking had plaats gevonden met de politie en besloten werd de oude route te handhaven voor de kinder- en het grote carnaval in Oranjestad, terwijl de parade in San Nicolas iets langer wordt.

De heer Croes vertelde de telekijkers er niet bij dat in feite de SAC op de valreep van het dertigste carnaval de politie voor een fait à compli had gesteld door met een reeds voorgedrukt programma te komen, waarbij bleek dat de parade door de binnenstad zou trekken, iets waartegen de politie in verband met het verkeer, vele klachten van eigenaren van panden en andere problemen — dit gedeelte van de route was steeds de "bottleneck" van het carnaval — altijd tegenstander is geweest.

De politie kon nu niets anders doen dat de route aannemen, waarbij wel nadrukkelijk werd bepaald dat het plan van de SAC om ook nog eens door de Wilhelminastraat te trekken, niet geaccepteerd werd. De SAC zou bezwaren tegen de route van de Raad van Elf maken — die zou vertrekken bij DOW — omdat groepen bezwaren maakten dat zij dan de wind tegen zouden hebben.

Oppositie-moties afgewezen

ORANJESTAD — Met 11 MEP-stemmen tegen en 9 stemmen (oppositie en de onafhankelijken Pedro Kelly en Felix Flanegin) voor, werd gistermiddag de AVP-en de PPA-motie verworpen.

De AVP verzocht in zijn motie het beleid van de heer Efraim de Kort ten tijde van zijn WEB-gedeputeerdeschap af te keuren daar dit de gemeenschap veel geld heeft gekost en zal kosten.

De PPA-motie hield in, de handhaving van de extra 1 gulden subsidie op de waterrekening die voor een jaar (1983) ingevoerd werd vanwege de slechte kwaliteit van het WEB-water.

Hierna volgde de artikelsgewijze behandeling van de WEB-begroting, die na hoofdelijke stemming met 11 MEP-stemmen vóór en 7 oppositiestemmen tegen aangenomen werd. De onafhankelijken Kelly en Flanegin onthielden zich van stemmen, terwijl de derde onafhankelijke, Adri de Palm, bij geen van de drie stemmingen aanwezig was.

De vergadering werd hierna voortgezet met de behandeling van de begroting van de Telefoondienst.

Voor drie ton vuurwerk lucht in

ORANJESTAD — Het ziet er naar uit — dat ondanks de moeilijke economische tijd — dit jaar op Aruba voor bijna driehonderdduizend gulden aan vuurwerk de lucht zal ingaan. Er werd 2378 karton vuurwerk ter waarde van ruim 170.000 gulden ingevoerd. Daarop komen dan nog de invoerrechten — ruim 96.000 gulden en de verkoopkosten — zodat het wel drie ton zal worden, waarbij gesteld kan worden dat meer vuurwerk dan verleden jaar werd ingevoerd.

*****

WASHINGTON — Het VS-ruimteveer Challenger wordt niet op 30 januari maar op 3 februari gelanceerd. Dit om de technici meer tijd te geven om de oorzaak van de problemen te achterhalen welke zich tijdens de laatste vlucht voordeden zoals storingen in de computers en de brandschade na de landing.

Opdracht moeilijk, maar haalbaar

Lago-president: '84 is jaar vol uitdagingen

SEROE COLORADO — De scheidende Lago-president, Gerry Golden, stelt in zijn laatste Kerstboodschap dat 1984 duidelijk een jaar vol uitdagingen wordt.

Kostenmindering, verbetering van productie van waardevolle producten en handhaving van de betrouwbaarheid van exploitatie en de veiligheidsvoorschriften, zijn slechts enkele van de voornaamste doeleinden die volgens de heer Golden bereikt moeten worden om een succesvol jaar te hebben.

De Lago-president wierp een terugblik op de 43 dagen durende staking die in november 1982 begon en in januari dit aar eindigde en die feestdagen 1982 voor eenieder moeilijk maakte.

Tevens wees hij op de daling naar 180.000 barrels olietoevoer vanwege de toenemende concurrentie voor de Venezolaanse olie. Dit veroorzaakte tevens het verlies van de voordelige prijsregeling op ruwe olie die Lago sedert 1978 met Vezezuela had.

De heer Golden haalde ook andere concurrerende omstandigheden aan die invloed hadden op Lago's overschepingsfaciliteiten. Verwacht wordt dat deze omstandigheden zich in de toekomst zullen voortzetten met het gevolg dat veel van Lago's overschepings - equipment overbodig zal worden.

Deze ongunstige uitzichten in acht nemend, besloot de Lago - directie de operationele faciliteiten en kosten aan te passen aan het vereiste niveau om 180.000 barrel / Venezolaanse ruwe olie per dag op efficiente wi ze in de raffinaderij te verwerken en om dagelijks 100.000 barrels ruwe olie uit het Midden-Oosten aan de overschepings-terminal af te handelen. Overeenkomstig dit besluit werd een op wederzijds begrip gebaseerd afvloeiings programma ingevoerd voor aangetrokken en lokale werkkrachten van welk programma ruim driehonderd werknemers gebruik maakten.

De heer Golden geeft tot slot toe dat de voorgenomen doeleinden moeilijke opdrachten zijn, maar dat met verenigde krachten van alle Lago-werknemers deze doeleinden bereikt kunnen worden.

Prestaties vooral in breedte sterk toegenomen

Marathon explosief gegroeid sinds 1973

DEN HAAG — Het woord marathon beheerst over de gehele wereld het leven van vele miljoenen mensen. Vanuit dat plaatsje in Attica ging in 490 voor Chr. Pheidippides op weg naar Athene om het nieuws van de overwinning op de Perzen te brengen. Niemand weet meer hoeveel kilometer Pheidippides precies aflegde, alvorens hij bij aankomst overleed. De afstand, van 42 kilometer en 195 meter, kreeg in 1908 bij de Olympische Spelen in Londen toevallig zijn officiele status, omdat de Engelse koninklijke familie graag de start van de marathon van het oostelijke terras van Buckingham Palace wilde zien. Het officiele parkoers werd daardoor 385 yards langer dan de oorspronkelijke 26 mijl. Die 42.195 meter spreken nog steeds aan.

Het tragisch lot van de eerste aankomende is allang vergeten. Dokter George Sheehan heeft door zijn publikaties het lange afstandlopen in de Verenigde Staten uitermate populair gemaakt. De Amerikaanse arts heeft ooit geschreven: „Lange afstandlopen is veel meer een levensbeschouwing dan sport."

Het lopen van een marathon was tien jaar geleden voorbehouden aan een relatief kleine groep. Het avontuur van de urenlange worsteling met het eigen lichaam en de afstand sprak tot de verbeelding, maar genoot nog lang niet zo'n populairiteit als thans het geval is. Er zijn een aantal oorzaken aan te wijzen voor het explosief groeien van het leger lopers en loopsters op het langste officiele hardloopnummer, dat de atletiek kent. De drang tot meer bewegen, omdat dit goed zou zijn voor de gezondheid, werd gestimuleerd door de trimacties, die overal ter wereld op gang kwamen. Het woord trimmen kreeg in de loop der jaren echter een wat kleinerende betekenis. Hetzelfde gold voor joggen, dat later in zwang kwam. Lange afstandlopers en loopsters trimmen of joggen naar hun gevoel niet. Zij trainen voor het uiteindelijke doel: het lopen van een marathon.

EXPLOSIEF

Door het explosief groeien van het leger lange afstandlopers over de gehele wereld, een paar goede schoenen en een trainingspak zijn immers de enige voorwaarden om te kunnen hardlopen, is het prestatiepeil niet alleen aan de top maar vooral in de breedte enorm gegroeid. Marathonlopen is niet aan leeftijd gebonden.

Het bewijs daarvoor leverde Piet van Alphen op 9 april in de marathon van Rotterdam. Als 51-jarige leverde de Amsterdammer een prestatie van uitzonderlijk formaat door met een tijd van 2 uur 22 minuten en 14 seconden voor een nieuw officieus wereldrecord voor boven vijftig-jarigen te zorgen. De marathon van Rotterdam was in 1983 in meerdere opzichten een zeer bijzondere.

De Australier Robert de Castella, die op 14 augustus in Helsinki de eerste officiele wereldkampioen op de marathon werd, zegevierde in de Maasstad in 2 uur 8 minuten en 37 seconden, de beste tijd van 1983 op de marathon gelopen.

Achter De Castella, die in de eerste rechtstreekse confrontatie officieus wereldrecordhouder Alberto Salazar (2.08.13) uit de Verenigde Staten duidelijk aftroefde, werd de Portugees Carlos Lopes met 2.08.39 tweede.

De toegenomen belanstelling blijkt meer in de breedte dan aan de top. Het wereldrecord van Salazar bleef in 1983 overeind. De Amerikaan liep op 25 oktober 1981 in New York 2.08.13. Hij loste daarmee de Australier Derek Clayton af, die sedert 30 mei 1969 (Antwerpen) met 2.08.34 de snelste marathonloper ter wereld was geweest. Overigens werden de bedenkingen tegen de prestatie van de Amerikaan in 1983 opnieuw sterker.

Het parkoers van New York zou vele honderden meters te kort zijn. De twijfels aan de juiste lengte van het plaatselijke parkoers werden sterker toen de Nieuwzeelander Rod Dixon (2.08.55) en de Engelsman Geoff Smith (2.09.08) onder abominabele omstandigheden op 23 oktober supertijden neerzetten.

De grote man van de marathon in 1983 was Robert de Castella. De 26-jarige fysiologisch assistent uit Canberra maakte indruk in Rotterdam en bij de eerste wereldkampioenschappen atletiek in Helsinki. In de Maasstad legde hij zij aan zij met Carlos Lopes de laatste zeven kilometer en 195 meter af in 21 minuten en twee seconden, een gemiddelde van minder dan drie minuten per kilometer.

Op een van tevoren als loodzwaar gekwalificeerd parkoes in Helsinki zegevierde De Castella in 2.10.03, nadat hij de gehele wedstrijd volledig naar zijn hand had gezet.

Het kwam in 1983 niet tot een confrontatie tussen De Castella en de Japanner Toshihiko Seko. De Japanner, die op 13 februari de marathon van Tokio op zijn naam bracht in 2.08.38 (persoonlijk record) en op 4 december in Fukuoka in 2.08.52 voor de vierde maal zegevierend over de eindstreep ging, kwam in Helsinki niet aan de start.

Seko traint in Tokio bij Kiyoshi Nakamura en brengt daar het Zensoho, het „lopen met een verruimde geest" in de praktijk. Zijn doel is uitsluitend de Olympische marathon van Los Angeles.

PRESTATIE-PEIL

In 1983 is in de breedte het prestatiepeil enorm gestegen. Dit jaar kwamen zes lopers, Seko zelfs twee keer, beneden de 2 uur en 9 minuten, en achttien atleten bleven binnen de 2 uur 10 minuten. In 1981 waren dat er respectievelijk twee (Salazar en De Castella) en zes en in 1982 was hetzelfde het geval.

In 1982 voltooiden over de gehele wereld 110 lopers de marathon binnen 2 uur en 15 minuten in 1983 steeg dat aantal tot 170.

De ontwikkeling bij de dames was in 1983 nog veel opvallender. De Westduitse arts Ernst van Aaken zag zijn theorie bevestigd.

Hij stelde twintig jaar geleden reeds vast dat de vrouw in wezen veel geschikter voor het lange afstandlopen is dan de man en voorspelde dat de vrouw de marathon in 2 uur 20 minuten zou kunnen lopen. De arts uit Waldniel, die enkele jaren geleden tijdens de training werd aangereden en daarbij beide benen verloor, heeft inmiddels al bijna gelijk gekregen. Op 18 april stelde Joan Benoit (VST) in Boston het officieuze wereldrecord - de internationale amateur atletiek federatie kent op wegparkoersen geen officiele records - op 2 uur 22 minuten en 42 seconden. De Amerikaanse was daarmee 2 minuten en 47 seconden sneller dan de Noorse Grete Waitz, die daags tevoren in de marathon van Londen het van 25 oktober 1981 (New York) daterende wereldrecord van de Nieuwzeelandse Allison Roe had geëvenaard.

Grete Waitz, die in haar carriere vier maal marathon van New York won en tweemaal die van Londen, bevestigde haar overheersende rol in het marathonlopen bij de dames door in Helsinki met precies drie minuten voorsprong op de Amerikaanse Marianne Dickerson in 2.28.09 de wereldtitel te veroveren. De grens van 2 uur en 30 minuten werd bij de dames in 1983 door zeven loopsters gebroken.

In 1981 en 1982 waren dat er respectievelijk vier en vijf. De spectaculaire groei in de breedte bij de dames wordt geillustreerd door het aantal loopsters onder de 2 uur en 40 minuten. In 1983 werd die prestatie door 117 loopsters geleverd.



ROTTERDAM — Uit handen van de vorige winnaar Pleun van der Lugt, rechts, ontving Stephan van de Berg in Rotterdam de Conny van Rietschoten- trofee voor het behalen van het wereldkampioenschap surfen in de windglider- klasse.

Swendley Kleinmoedig: beste slaggemiddelde bij jeugd

WILLEMSTAD — De Curacaose basebal-federatie heeft zijn meest opvallende jeugdspelers uitgekozen. Van Santa Maria Miller en Brievengat Honda kwamen daarbij vier spelers uit de bus.

In de Liga Hubenil geldt deze eer infielder Marlison Brigitha met een slaggemiddelde van 344; hij komt voor Miller Santa Maria uit; catcher Arnold Jacoba, ook Sta Maria, met 333; utility-man Jerome Damoen, Sta Maria met 434; outfielder Arthur J. Davelaar, Royal Scorpions met 370,; pitcher Orlando Stewart, Santa Rosa Indians met negen gewonnen en twee verloren wedstrijden; Hensley Meulens, utility-man van Brievengat Honda met 325 en infielder Stanley Palm Jr, ook Brievengat met 327.

Bij de spelers van achttien jaar en ouder zijn uitgekozen catcher Floyd Henry Garnette van Augustinus Suffisant met 300, pitcher en utility-man Roland Maria van Charoo Zelbo met 354, utility-man Johnny Nieuw, ook van Charoo Zelbo, met 361, utility-man Harold Maria, ook Charoo Zelbo, met 368, pitcher en outfielder Sherman Leonora van Santa Maria Miller, met 411, utility-man Hubert Koffy van Santa Rosa Indians met 341, Hensley Geraud van Brievengat Honda met 429, Farley Locadia, ook Brievengat, met 351, Hensley Chakoetoe van Banco di Caribe met 448, Swendley Kleinmoedig van Montagne Winston met 462, waarmee hij als de speler met het hoogste slaggemiddelde uit de bus kwam bij de basebaljeugd en tenslotte pitcher Reumer Monte, ook van Montagne met niet minder dan 97 «ponches» op zijn naam over 1983.

Ernst Happel helpt Oostenrijk

WENEN — Ernst Happel, de trainer van Hamburger SV, de Europese bekerhouder bij de landskampioenen, zal Erich Hof, de bondscoach van de Oostenrijkse voetbalbond, adviseren bij de kwalificatiewedstrijden voor het toernooi om het wereldkampioenschap voetbal 1986. In de groep met Oostenrijk spelen Nederland, Hongarije en Cyprus.

In Oostenrijk wil men gebruik maken van de kennis die Happel van het Nederlandse voetbal heeft. De Oostenrijker heeft jaren in Nederland gewerkt als trainer van FC Den Haag en Feyenoord. Bovendien was Happel in 1978 in Argentinië, bij het wereldkampioenschap waar Nederland als tweede eindigde, coach van Oranje.

Volgens Hof, die na een gesprek met Happel de toezegging kreeg dat hij zal adviseren, is de kennis van Happel voor hem onmisbaar.

MILAAN — De Braziliaanse voetballer Pedrinho van Club Catania in Italie is voor twee wedstrijden geschorst omdat hij behalve met zijn voeten zijn tegenstander ook met de vuist bestreed. Catania speelt in de tweede divisie.

Nederlandse ploeg gehalveerd

Colombia is favoriet in Ronde Costa Rica

SAN JOSE — De Colombiaanse ploeg is favoriet in de Ronde van Costa Rica, nadat zeven ronden achter de rug zijn. De Colombianen mikken duidelijk op de ploegprijs, terwijl men daarnaast zijn troef voor de Costarikaanse gele trui, Pedro Jose Soler, zodanig inpakt dat men hem in de gele trui naar het uiteindelijke eindpunt in San Jose kan «dragen». Ondertussen doet Nederland niet meer mee voor de ploegenprijs doordat er van de vier renners nog slechts twee zijn overgebleven en wel Martin Schelkers en Wim Jennen.

De strategie van Colombia is er op gebaseerd dat men de Costarikanen niet teveel ruimte geeft omdat zij het grootste gevaar vormen voor de Colombiaanse aspiraties. In dit plan is het ook niet belangrijk wanneer een der wielrenners uit de andere ploegen ontvlucht om op een etappe-zege te jagen zoals Schelkers met succes deed in de zevende etappe.

Mexico heeft in deze ronde niet zoveel geluk. Lazaro Sanchez werd al in de derde etappe door een ongeluk uitgeschakeld en Salvador Esquivel sukkelt wat met zijn gezondheid, hoewel hij tot heden toe kans heeft gezien aan kop te blijven in het puntenklassement, gevolgd door zijn landgenoot Hector Perez. Maar in het ploegenklassement staat men op de voorlaatste plaats.

Guatemala zag zijn ploeg al na de derde dag gehalveerd. Nog in de race zijn Oscar Torres en Gregorio Rodriguqez. Beiden figureren halverwege het klassement. Ook Nederland heeft nog maar twee renners over. Cuba en Peru zijn bepaald niet opgevallen in deze ronde. Cuba staat op de twaalfde plaats en Peru op de elfde plaats in het ploegenklassement.

Wilander als eerste geplaatst voor Grand Prix

NEW YORK — De Zweed Mats Wilander is eerste geplaatst bij het masterstoernooi van de Grand Prix, dat van 10 t/m 15 januari in New York wordt gehouden. De nummer vier van de wereldranglijst is evenals de als tweede geplaatste titelhouder Ivan Lendl, John McEnroe (3) en Jimmy Conners (4) direct toegelaten tot de kwartfinales. Hij komt in zijn eerste partij uit tegen de winnaar van de ontmoeting tussen de Spanjaard Jose Higueras en de Argentijn Jose Luis Clerc.

Ivan Lendl krijgt de winnaar van Gomez (Ecuador) — Teltscher (VST) tegenover zich. Wimbledon-kampioen McEnroe treft de winnaar van het duel tussen de Amerikanen Jimmy Arias (6) en Johan Kriek, terwijl de open Amerikaanse kampioen Jimmy Connors uitkomt tegen de winnaar van Yannick Noah (Fra) — Tomas Smid (Tsj).

*****

JOHANNESBURG — Bij een ongeluk in een goudmijn in Zuid Afrika zijn zeker 4 doden en 57 gewonden gevallen. Er deed zich een steen verschuiving voor. Het is het 2e soortgelijke ongeluk binnen een week.

*****

Oud-bokser Seales werd blind

Comeback Leonard is onverantwoord

NEW YORK — Oud- Olympisch boks- kampioen Sugar Ray Seales heeft een indringend beroep gedaan op zijn naamgenoot Sugar Ray Leonard, om zijn plannen op te geven voor een come- back. Sugar Ray Seales vindt, dat Leonard "nodeloze risico's" neemt, die hem uiteindelijk blind kunnen laten worden.

Sugar Ray Seales weet waar hij over praat. Hetzelfde is namelijk met hem gebeurd. Hij stopte te laat en is nu bijna helemaal blind.

Seales werd in 1972 Olympisch kampioen en er leek een lucratieve loopbaan op hem te wachten. Maar eerst moest hij zich natuurlijk bewijzen in de rijen van de amateurs.

Ook daar ging het bijzonder goed. Sugar Ray Seales velde tegenstander na tegenstander en klom snel op in de wereld van de licht- gewichten.

Met een bijzonder indrukwekkende record- lijst (53 gewonnen wedstrijden, twee verloren), besloot hij de sprong te wagen naar het beroeps- boksen. Daar was er veel geld te verdienen en de als arme jongen geboren Seales wilde zeker rijk - en ook beroemd - worden.

Korte tijd nadat hij tot de rijen van de professionals was toegetreden, sloeg het noodlot toe. Net zoals bij Sugar Ray Leonard later gebeurde, raakte een deel van zijn netvlies los. Sugar Ray Seales liet zich opereren en het netvlies functioneerde weer goed. Dus besloot hij zijn profloopbaan voort te zetten.

Maar korte tijd later ging het weer mis. Opnieuw een operatie, weer slaagde die. En Seales dacht, dat alles in orde was. Het werd hem echter fataal. De slagen, die hij aan oog en gezicht kreeg, deden het letsel zich telkens opnieuw voordoen. Ondanks waarschuwingen, ging Sugar Ray Seales ermee door.

Tot het te laat was. Begin dit jaar onderging hij voor de derde maal een oog- operatie. En nu



SUGAR RAY SEALES

werd het hem pas heel duidelijk. Het netvlies was dusdanig beschadigd, dat hij nu bijna helemaal blind is. Zijn linker- oog functioneert vrijwel niet meer en met het rechter kan hij maar voor tien procent zien. De oogartsen hebben Seales "legaal blind" verklaard.

Hij was nog niet opgeklommen naar de hoogste regionen in zijn klasse, dus had hij - tot aan het moment van zijn permanent oogletsel heel weinig geld verdiend. Vandaag de dag zit Seales financieel helemaal aan de grond. Hij is niet tot werken in staat, omdat hij vrijwel helemaal blind is. Volgend maand wordt voor hem in Miami een benefiet- gevecht gehouden en krijgt hi dus de opbrengst ervan.

Sugar Ray Seales kan het dus weten, want hij spreekt uit ervaring. Zijn welgemeend advies aan Sugar Ray Leonard: "Blijf voorgoed weg uit de boks- ring, keer er nooit meer in terug." Seales wijst erop, dat bij een comeback, iedereen zal proberen te winnen van Leonard en elke tegenstander daarom het "gerepareerde" oog van de oud- wereldkampioen zal proberen te raken.

Intussen luistert Sugar Ray Leonard niet naar goede raad. Hij is bezig zich voor te bereiden op zijn eerste come- back wedstrijd, in februari of maart. Dit gevecht moet gaan tegen een geklasseerde tegenstander in de weltergewicht- klasse. Leonard wil het in de staat New York doen plaats hebben. Maar er zijn daar problemen mee. Want de Boks- commissie van de staat New York heeft laten doorschemeren, dat Leonard niet "zonder meer" een licentie krijgt om in New York te boksen. "We moeten er nog rustig en diepgaand over praten binnen de Commissie, "aldus de voorzitter van de federale dienst, die belast is met het verstrekken van individuele boks- vergunningen.

Indien het aan Leonard wordt geweigerd in de staat New York uit te komen, zijn er evenwel voldoende andere plaatsen in de Verenigde Staten, waar hij met gemak wel aan een boks- licentie kan komen.



SUGAR RAY LEONARD

Dienstverlening beter op Hato

Continue kruiers-dienst per januari

WILLEMSTAD— Ingaande 1 januari beschikt de Curacaose luchthaven over tien kruiers met vaste werktijden, zodat er continue dienst verleend kan worden aan zowel aankomende als vertrekkende reizigers. Het huidig tarief van vijftig cent per stuk bagage blijft ongewijzigd. Zo maakt de Curinta (Curacao International Airport NV) bekend in een communiqué.

Het oude contract voor het verlenen van kruiersdiensten met de "Antillian Aviation Services nv Inc." werd door het bestuurscollege van Curacao opgezegd per 1 januari 1984, na voortdurende klachten van zowel lokale als buitenlandse reizigers over de gebrekkige dienstverlening. Met het beschikbaar stellen van tien kruiers wil de direktie van de Curinta garanderen dat er continuiteit en verbetering komt in de dienstverlening.

Dit kan bereikt worden door de afdeling Operations te belasten met controle op de dienstverlening van de kruiers, terwijl strenge regels vastgesteld zijn. De kruiers zijn herkenbaar aan het nieuw uniform van olijfgroene broek en beige hemd en zijn ter identificatie uitgerust met een naamplaat en nummer. De vaste werktijden garanderen dat tijdens de aankomst en vertrek van de vluchten gerekend kan worden op aanwezigheid en dienstverlening van de kruiers, zowel in de vertrek- als aankomsthal.

In geval van klachten moet de reiziger zich onmiddellijk wenden tot de afdeling Operations. De direktie van de Curinta hoopt dat het reizend publiek intensiever gebruik van de kruiersdiensten maakt, nu ze aanzienlijk verbeterd zijn. Temeer omdat de kruiers geheel afhankelijk zijn van de inkomsten die ze krijgen voor de dienstverlening.

Bonden-overleg door vliegdrukte verdaagd

WILLEMSTAD— Doordat het onmogelijk was voor de delegaties van de diverse overheidsbonden plaatsen te krijgen op de vluchten naar Bonaire, is de vergadering van Antilliaanse overheidsbonden - die gisteren had moeten plaatsvinden verdaagd tot - 3 januari.

Maar zelfs over deze datum bestaat geen zekerheid, verklaarde woordvoerder van de Unie van Overheidsvakbonden van de Antillen, Shon Ma Schoop. Het blijkt namelijk zeer moeijlijk - zo niet onmogelijk - één van de kleine vliegtuigen (de Twinotters) te charteren om naar Bonaire te vliegen, zei Schoop. Er wordt nu bij de ALM al het mogelijke gedaan om een extra-vlucht of een chartervlucht op 3 januari in te lassen zodat de Curacaose delegatie naar het flamingo- eiland kan gaan.

Het alternatief om de vergadering anders op Curacao zelf of op Aruba te houden is aan bod gekomen, maar om diverse redenen afgewezen. Ten eerste is het voor de delegaties van de andere eilanden even moeilijk om naar Curacao te komen, alweer omdat er geen plaats is op de vluchten. De Arubaanse delegatie bijvoorbeeld, kan wel naar Curacao komen maar kan die dag 's avonds niet meer naar Aruba terug omdat er dan geen vluchten zijn. Bovendien opperden de Bonaireaanse bonden al het plan dat de andere bonden eens daarnaartoe komen, zodat niet zij telkens tussen de andere eilanden op en neer moeten reizen, met alle bijkomstige kosten van verblijf.

Als de vergadering op 3 januari weer niet plaats kan vinden, komen de bonden een beetje in het nauw te zitten, aangezien op 5 januari een vergadering vastgesteld is met de Staten, en de bonden daarvóór hun standpunt willen bepalen.



WILLEMSTAD— De bond Horecaf hield gisteren een oudejaars- borreluurtje, waarbij vertegenwoordigers van diverse andere bonden uitgenodigd waren. Op de foto onder andere Boneco- voorzitter Erwin Koense (tweede van links) en zittend midden Antoin Finedo uit Venezuela, met rechts van hem Oscar Semerel van Horecaf.

Beroving bij oud-bioskoop

WILLEMSTAD— Ter hoogte van theater Rex is een man door drie mannen aangevallen en beroofd. De man deed aangifte dat de drie mannen hem benaderden en dat op een gegeven moment één van hen een mes trok en aangever ermee bedreigde. De andere twee namen aangever zijn koffer en fototoestel af en renden ermee weg.

Politie-razzia's

WILLEMSTAD— De speciale justitiele brigade hield in de nacht van donderdag diverse razzia's. Onder meer werden twee vreemdelingen die illegaal op het eiland verbleven aangetroffen en aangehouden. Zij werden overgegeven aan de Vreemdelingendienst die voor hun verwijdering zorg draagt. De akties worden voortgezet.

Aanhouding voor DWD-fraudering

WILLEMSTAD— Naar aanleiding van aangifte van verduistering uit het spaarfonds van de Dienst Water Distributie is de man R.H. aangehouden. In verband met nader onderzoek is hij ingesloten. Er wordt een bedrag van 51.000 gulden vermist.

WILLEMSTAD— Door het vernielen van een deur zijn onbevoegden een bloemenzaak binnengedrongen. Alles is overhoop gehaald. Blijkbaar hebben de indringers uit woede de boel kort en klein geslagen, omdat er geen geld te vinden was.

"Echa Palabra" blikt terug

WILLEMSTAD— Het radioprogramma Echa Palabra is op 1 januari om elf uur 's morgens op Radio Caribe. In tegenstelling tot de andere programma's duurt de uitzending dit keer een uur, omdat een literair- kultureel overzicht van 1983 gegeven wordt. In het programma geven Maria Diwan en Caesar Palacios hun mening over de ontwikkelingen van de Papiamentstalige literatuur in 1983.

Voetgangers aangereden

WILLEMSTAD— Twee voetgangers raakten in het donderdagverkeer gewond. in totaal waren er veertien aanrijdingen met gezamenlijke materiele schade van 11.400 gulden.

Omstreeks half acht 's morgens werd een voetganger op de Kaya Seru Papaya aangereden. De bestuurder (zonder rijbewijs) van een personenauto verklaarde dat hij naar links uit moest wijken voor een voetganger, hierdoor in een slip raakte en daardoor een voetganger aan de andere kant van de weg aanreed. De voetganger raakte gewond aan het hoofd en een arm, en werd in het ziekenhuis opgenomen. Schade aan de auto: ongeveer 1000 gulden.

Kwart voor zeven 's avonds werd een andere voetganger op de Wecoewaweg aangereden. Hij liep vanaf zijn erf de weg op net op het moment dat een auto aankwam. Het slachtoffer is met diyers verwondingen in het ziekenhuis opgenomen. Schade aan de auto ongeveer 1.100 gulden.

Dader bewust van daden

Zeven jaar voor moord op vrouw

WILLEMSTAD— Zeven jaar gevangenisstraf legde de rechter woensdag op aan D.S., die op 24 april dit jaar zijn [illegible] dodelijk verwondde.

Tegen D.S. eiste de officier van justitie een gevangenisstraf van acht jaar voor doodslag. De advocaat van D.S. had om een psychiatrisch rapport gevraagd, aangezien niet duidelijk was of beklaagde bij het plegen van de daad wel toerekeningsvatbaar geacht kan worden. De psychiater die het rapport opstelde concludeerde dat D.S. wél toerekeningsvatbaar is, dus dat hij geestelijk perfect in orde is en wist wat hij deed.

D.S. schoot de bewuste dag op zijn vrouw na een felle woordenwisseling tussen de echtelieden in de tuin van een bekende politicus. Hij had vermoedens dat zijn vrouw hem ontrouw was, en sleepte haar weg uit een dokterskantoor, waar hij tevens op iemand anders een schot loste. Tijdens de woordenwisseling tussen beklaagde en overledene werd de laatste door een kogel in de buik gewond. Zij overleed enkele dagen later in het ziekenhuis.

[Be]vordering werkgelegenheid prioriteit

[P]rogreso: meer aandacht [vo]or jong-volwassenen

WILLEMSTAD — Een steeds [gr]oeiend aantal jong[vol]wassenen dreigt in Neder[lan]d tussen wal en schip te val[len], zo stelt de Stichting Progre[so A]ntiyano (SPA) vast in zijn [jaar]programma voor 1984. Het [gaa]t hierbij vaak om werklozen [en j]ongelui die vastgelopen zijn [in] hun studie. Een aantal vere[nig]ingen —SPA is de overkoepelende Antilliaanse organisatie [voo]r Noord Brabant en Limburg— probeert daar wat aan te [doe]n in de vorm van sportactiviteiten. Dit acht men echter [niet] genoeg. Daarom is men op [zoek] naar mogelijkheden met [mee]r perspectief. Daarbij denkt [men] aan werkgelegenheids- pro[jecte]n en het stimuleren van eigen ondernemingen. Dit is geen [gema]kkelijke taak en hij is ook [niet] binnen een jaar af te ronden, [maar] hij is wel noodzakelijk, zo [stel]t Progreso in het gelijknamige maandblad, [illegible] [er] blijkt behoefte te bestaan aan vrouwen-groepen, zoals er in 83 verschillende zijn opgericht. Voor vele Antilliaansen blijken zij een stimulans om over hun positie in Nederland na te denken en daar wat aan te doen. Alle bij de SPA aangesloten organisaties kennen kinder-activiteiten. Sinds 82 organiseert men in Weert, Eindhoven, Tilburg, Breda, Den Bosch taalvaardigheidscursussen. De belangstelling daarvoor kan echter nog best groeien, meent Progreso. Het zo goed mogelijk beheersen van het Nederlands naast zijn eigen taal is van groot belang.

Een prioriteit is ook de voorlichting. Vooral in een tijd van toenemend racisme is het enorm belangrijk om zichzelf als Antilliaan en de Antilliaanse cultuur te presenteren. Veel organisaties doen dat in de vorm van open dagen, door deelname aan braderieëen enz. Belangrijk is ook goede relaties te onderhouden met de gemeente en de politieke partijen. Niet overal lukt dat even goed. In de meeste verenigingen kent men ook sociaal-culturele activiteiten, sport en soosavonden.

Prioriteit hebben voor Progreso werkgelegenheidsbevordering, het aandacht vragen bij algemene instellingen zoals arbeids- bureaux voor de Antilliaanse zaak en bij het onderwijs voor de Antillianen op school, meer gebruik maken van de mogelijkheden bij de plaatselijke en regionale omroep, het laten horen van Antilliaanse meningen door meer mee te doen met inspraak- mogelijkheden en tenslotte wil men bereiken dat er in de gemeenteraden mensen komen van de etnische minderheden. Tot zover Progreso.

[Ma]n bewusteloos [na] drinken [gev]aarlijk vocht

WILLEMSTAD— Bij [illegible] werd omstreeks half acht [illegible] gemeld dat een man die [verm]oedelijk zoutzuur gedronken had bewusteloos in zijn huis [aan] de Granaatappelweg lag. [De po]litiepatrouille trof de man [illegible] met naast zich een [illegible] met een op zoutzuur gelijkende vloeistof. De man werd direkt met de GGD-ziekenwagen [naa]r het hospitaal gebracht voor [beh]andeling en is daar opgenomen.



TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

WEGENS VERTREK: Mazda Stationwagen 929, bouwjr. 1981, autom., tel.: 75198 na 18.00 uur.

FORD TAUNUS, i.g.s., ƒ.3.000,-, Reigerweg 53.

STOOF, 5 mnd. oud, nieuw ƒ.500,-, nu ƒ.300,-, tel.: 80446.

LADA 1600, bj. '79, nieuwe bekleding, nieuwe accu, goede banden, Carawaraweg 93, tel.: 611776.

LADA NIVA, 4 jaar oud, tegen elk aannemelijk bod, Hecubaweg 1A.

2 PERSOONSBED MET matras; eetkamer: 6 stoelen + tafel; zitkamerset; 3 zitsbank, 2 fauteuils, middentafel, 3 bijzettafels, tel.: 76347.

TOYOTA STARLET '78 ƒ.3.500,-; koelkast White Westinghouse ƒ.700,-; stoof ƒ.350,-; porchset Herlag, hout, 6 stoelen + tafel ƒ.1.250,-; schommelrek ƒ.300,-; boiler ƒ.100,-; televisie Sharp ƒ.500,-; 1 pers. bed + nachtkastje ƒ.175,-; bar + 4 eikenhouten krukken ƒ.900,-, tel.: 84236.

2 ZITSBANK ƒ.300,-; gasfornuis ƒ.350,-; gordijnen + rails ƒ.450,-; spotlampen ƒ.20,- p.st.; hanglamp ƒ.75,-, alles 2 jaar oud, tel.: 89826.

WEGENS VERTREK restant inboedel waaronder stereo-installatie; meubels; serviesgoed; planten; boeken; kinderspeelgoed (electrische trein, spelen, lego) enz. Alles moet weg, Kaya Ixora 52, Rooi Catootje, tel.: 75562.

SUBARU GL '78, prijs ƒ.1.750,-, tel.: 671989.

MALIBU CLASSIC, 4 drs, 1979, i.g.s., ƒ.8.700,-; babybed ƒ.250,-. Inl.: tel.: 671163.

BOUWKEET ƒ.100,-; 3 spaanplaten à ƒ.10,-, Kaya Oy Sprock 55, tel.: 75647.

UN AUTO Spirit AMG 1979, automatic, power- steering i airco, ƒ.5.800,-. Mas inf. tel.: 674633.

VOLKSWAGEN 1300, bwj. '80; grenen eettafel met 2 banken, tel.: 18 uur 24626.

PEKINEES PUPPIES, kleur zwart, een bruin, prijs ƒ.250,- per stuk, Parallelweg 38, Julianadorp.

STENEN 3 slaapkamerwoning, Monte Bellostraat 7, vraagprijs ƒ.40.800,-, tel.: 614848.

2 PERS. BED incl. verlichting, nachtkastjes + toiletspiegel ƒ.900,-; salontafel, eiken vuren ƒ.550,-, tel.: 84236.

HONDA ACCORD '79, tel.: 81764.

PICK-UP PONY, bouwjaar 1981, financiering mogelijk, Inl.: tel.: 673517, [illegible] 287.

2 STUKS (STEVIGE) [illegible] ƒ.100,- (goed materiaal). Inf.: Cybelestraat 3A.

LEEG WOO[illegible] Perseusweg, prijs ƒ.[illegible] Inl.: Cybelestraat 3A.

[illegible]

OP MA[illegible]

VOLLEDIG GEMEUB[illegible] 55953.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

GEVRAAGD NET dienstmeisje, ma. t/m vrij. halve dagen, Tamanacostraat 39, tel.: 76867.

GEVRAAGD EEN net meisje voor hulp in de huishouding. Opbellen tel.: 612699 na 18.00 uur.

DIVERSEN CURACAO

GEVONDEN: JONGE witte kater met een blauw oog en een geel oog. Te bevragen: tel.: 9-3413.

TE KOOP AANGEBODEN BONAIRE

RIANT WOONHUIS aan de Abraham - boulevard, tel.: 8347.

EIGENDOMSTERREIN te St. Barbara, ƒ.32,-/m2, tel.: 8347.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

1 SET OF furnitures; 1 sailboat with trailer, Lejuez, Spaans Lagoenweg 39.

CONCORD WAGON 1979, aut., airco, i.z.g.s., tel.: 21275.

WANDMEUBEL; Zweedse eettafel + 4 stoelen; bureau; houten stapelbed + matrassen enz., tel.: [illegible]

UN ETNA fornu cu grill; bicicleta di careda pa dama, 10 speed; bicicleta pa caballero; kashi spiel di banjo, tel.: 28671.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

APPARTEMENT VOOR 1 persoon. Inl.: tel.: 21851.

DIVERSEN ARUBA

BJC. CALL Mary Mae McDonald Hartley urgent!!! 512/263-2841 (Austin, Texas USA).



WORLD IN A NUTSHELL

WASHINGTON — The United States will drop its membership in UNESCO, the Cultural and Educational agency of the United Nations, at the end of 1984 because it is convinced the agency has developed a consistent "hostility toward the basic institutions of a free society", the State Department announced. Alan Romberg, the Department's Deputy spokesman, said the United States, following a six- month policy review, has concluded that UNESCO has become "extraneously politicized".

MOSCOW — The Soviet Parliament, adjourning a session which ailing state and party leader Yuri V. Andropov failed to attend, condemned the United States as an agressor and hailed Andropov's pledge to strengthen defense. The special resolution was adopted at the closing session of the 1,500- member Supreme Soviet, which unanimously approved a 1984 state budget and national economic plan handed down by the party leadership after its earlier sessions also were missed by Andropov.

NEW YORK — Temperatures fell to record lows in the Rocky Mountains and other Western parts of the United States, while most East and West Europeans enjoyed another mild winter day and Hong Kong registered its coldest day this season. In the United States, still another storm pushed into the Pacific Northwest with freezing rain that coated highways with ice in Western Oregon, forcing the closure of highways.

PRETORIA, SOUTH AFRICA — South African fighter jets bombarded the Angolan field headquarters of black guerrillas fighting to end South African rule over South- West Africa (Namibia), the military said. Defense Force chief Gen. Constand Viljoen said four jets hit the guerrillas' main operational and training complex near the town of Lubango, 300 kilometers (200 miles) North of the Angolan border with Namibia. He said South African jets and artillery had bombarded Angolan anti-aircraft batteries in recent days, including SAM- 8 and SAM- 9 surface- to- air missiles.

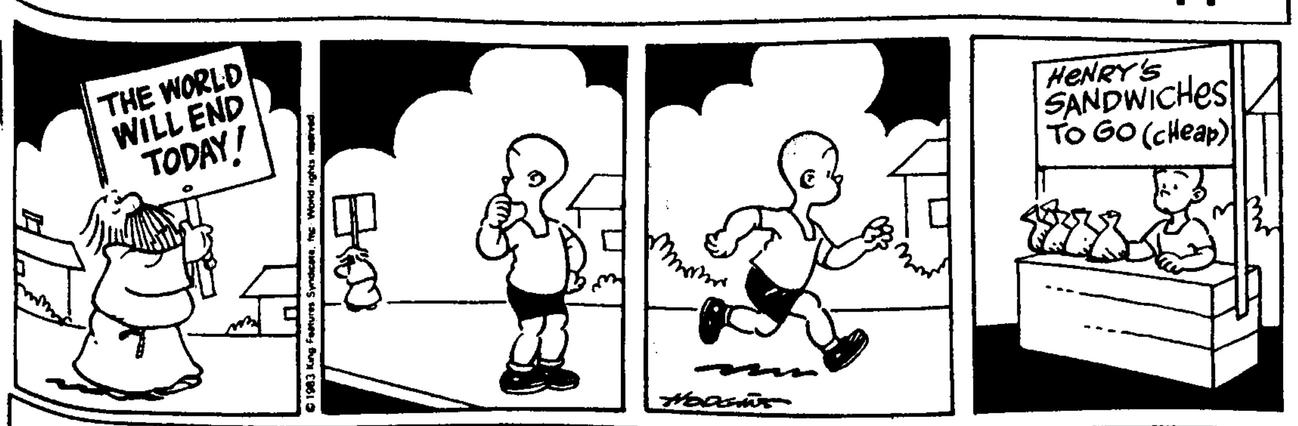
DAMASCUS, SYRIA — President Hafez Assad suffered a heart ailment brought on by exhaustion last month, not the officially reported appendicitis, Defense Minister Lt. Gen. Mustafa Tlass revealed. He said Assad had completely recovered. In a three- hour interview with the Associated Press, Tlass also claimed that two American F- 14 Tomcat jets were hit by Syrian anti- aircraft fire. The two planes had not been reported lost to hostile fire by the United States.

MADRID — An employee of the Jordanian Embassy in Madrid was killed and another was seriously wounded by an unidentified gunman, who police suspect may be a member of an extremist Palestinian organization. Police said Walid Jamal Balkiz, 34, was killed and Ibrahim Suami Mohamed, 40, was wounded by a man who fired a Submachine gun at they were leaving the Embassy in a car. The gunman fled on foot.

BEIRUT — Waves of Israeli jets crashed the sound barrier in repeated mock divebombing attacks over Southern and Eastern Lebanon, drawing barrages of Syrian anti- aircraft fire, reports from the area said. The mock attacks were staged from dawn to noon over Lebanon's Southern cities and the Eastern Bekaa Valley, where Syrian gunners opened up, reporters said. No jet bombed or was hit by fire, according to the reports.

English Companion

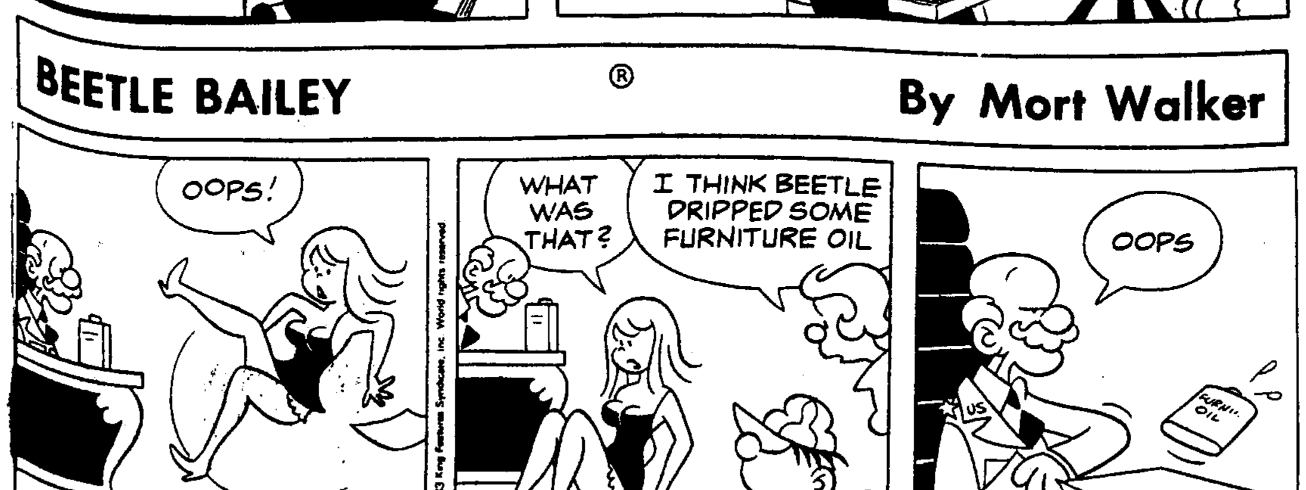
HENRY ® By Jack Tippit



Jim Henson's™ MUPPETS



BEETLE BAILEY ® By Mort Walker



QUINCY ® By Ted Shearer





In stilte zijn ze gisteren in het huwelijk getreden. Reeds geruime tijd zijn ze erg verliefd. Maar er zijn weinig foto's gepubliceerd van PRINSES CAROLINE en de prins, die ze ditmaal meent gevonden te hebben: de Italiaanse zakenman Casirighi.



Tijdens een officiele ceremonie heeft gezaghebber Ronny Casseres een aantal nieuwe leden beëdigd van de Centrale Bewakings- dienst van Curacao. Een aantal van hen werd geinstalleerd als buitengewoon agent.

*****

Mevrouw Aura Pinto is erg blij. Haar aan de Florida Institute of Technology studerende zoon DAVID PINTO is er geslaagd als Associate of Science. Hij is oud-leerling van de MTS aan de Rigelweg.

*****

In Winschoten, Nederland, heeft de politie vier JONGENS aangehouden, die hebben bekend in totaal 24 branden te hebben gesticht. De leeftijd van de jongens varieert van 13 tot 21 jaar. Er moeten nog meer jongeren bij betrokken zijn en de politie hoopt die ook te kunnen inrekenen. De jongelui hadden het vooral voorzien op bouw- keten, dependences van scholen en landbouwschuren.

*****

Een 37- jarige AMERIKAAN heeft van een Londense rechtbank een boete gekregen van 1.000 pond sterling (ongeveer 2.500 Antilliaans), te vervangen door 90 dagen gevangenisstraf, omdat hij aan boord van een Boeing- 707 van Washington naar Londen loos alarm had geslagen. De man had ti dens de vlucht plotseling geschreeuwd: "Wij exploderen en we zullen allemaal sterven." Daarna had hij er in het Engels en Duits aan toegevoegd, dat er een bom aan boord was. Hij was daarbij zo hysterisch geworden, dat vier bemannings- leden hem in bedwang hebben moeten houden. De advocaat van de Amerikaan zei tijdens het proces, dat zijn cliënt tijdens de reis teveel had gedronken, in slaap was gevallen en een nachtmerrie had gehad over een bom, die iemand in het vliegtuig had verstopt. Wakker geschrokken, had hij droom met werkelijkheid verward.

*****

De eerste PROSTITUEES zijn gisteravond aan boord gegaan van de sex- boot in Rotterdam, Nederland. Het schip ligt gemeerd aan de Nieuwe Maas in de buurt van het Feyenoord- stadion. Op de sex- boot wordt volgens de exploitanten alleen raamprositutie bedreven, drank mag er niet worden verkocht omdat daar de vergunning voor ontbreekt. De gemeente Rotterdam wil nog niet in actie komen. "Pas als er sprake is van overlast zullen we dat doen", aldus een woordvoerder. Maar de buurt heeft al kwade reacties laten horen. Gevreesd wordt voor hinder en uitwaaiering van de prostitutie.

* * * * *



Als je een beroemdheid bent als BROOKE SHIELDS, dan ontkom je er niet aan dat de buitenwereld wil weten hoe het met je schoolprestaties staat. Nu mag zij er best voor uitkomen dat zij hoge punten scoort op haar eerste tussentijds rapport aan de Princeton universiteit waar zij enkele maanden geleden heen ging. Ze vindt het er prettig en heeft vrij veel vrije tijd, waardoor zij het acteren niet helemaal heeft hoeven op te geven. In het volgende semester gaat zij toneellessen nemen aan de universiteit. Zelf is ze al in diverse films opgetreden.

* * * * *

Nu dat het te laat is heeft MARK CHAPMAN spijt van het feit dat hij op 8 december drie jaar geleden ex-Beatle John Lennon doodschoot in New York. Zijn vrouw die hem vanuit Hawai was gaan opzoeken in de gevangenis, zei dat de tot 20 jaar cel veroordeelde Chapman zijn geloof in God hem op de been gehouden heeft. Ze keerde uiteindelijk toch naar Hawai terug omdat Chapman zich mentaal niet steeds even sterk toonde.

* * * * *

Niemand hechtte er enig geloof aan toen de student van een highschool in Rockford zei dat hij een docente zou vermoorden. Iedereen dacht dat hij een grap maakte. Totdat de politie op school verscheen en de student arresteerde voor moord. Hij voltrok het al weken tevoren uitgesproken vonnis in de klas door de docente met een revolverschot in de nek te raken. De reden? Hij was eerder door haar uitgezet vanwege wangedrag.

* * * * *

Uiteindelijk viel hij door de mand en gaf toe voor een rechtbank dat hij fout had gedaan. Het gaat om de 59-jarige BARRY SPLINTER, voormalig hoofd van een al niet meer bestaande katoenfabriek in Chicago. Hij bekende afgekeurd koord verkocht te hebben aan het Amerikaanse ministerie van Defensie om gebruikt te worden voor parachutes.

* * * * *

Een al te vrolijke KERSTMAN heeft een ludieke landing moeten bekopen met een ambulancerit naar het ziekenhuis waar hij werd opgenomen wegens een gebroken enkel en een gebroken pols. Het gebeurde in Sioux City in Iowa toen de kerstman vol trots met een parachute werd neergelaten (of het een parachute betreft met koord van de eerder beschreven katoenfabrikant meldt het bericht niet). De baard wist zelfs nog de val van de «Santa» wat op te vangen toen hij daaraan bleef hangen.

* * * * *

COMUNICADO

Suministro de agua de Venezuela a Aruba

El Consulado General de Venezuela en Aruba, hace del conocimiento de la colectividad, en relación al problema del suministro de agua, los siguientes aspectos:

A) **Venezuela ha suministrado agua en forma gratuita a la isla de Aruba desde 1981.**
B) **La compañia transportadora de agua ha cancelado a las autoridades correspondientes aquellos costos en los cuales se incurre normalmente por utilización de puertos, canales, pilotajes, etc.**
C) **Las Leyes Nacionales y especialmente la Ley de Salvaguarda del Patrimonio Publico, consideran al agua como un bien publico cuyo uso debe ser reglamentado.**
D) **Para continuar las acciones de cooperación con la isla de Aruba en el suministro de agua, se acordó realizar un convenio entre los gobiernos del Reino de Los Paises Bajos y el de Venezuela.**
E) **La embajada del Reino de Los Paises Bajos en Venezuela, solicitó verbalmente, en octubre del presente año, un mes para el cumplimiento de la tramitación correspondiente para la formulación del convenio.**
F) **Venezuela espera que en breve tiempo el Reino de Los Paises Bajos pueda realizar las tramitaciones legales correspondientes a fin de poder concluir el convenio.**
G) **Venezuela ha manifestado en todo momento su solidaridad con el pueblo y Gobierno de Aruba en sus tradicionales relaciones de amistad, a traves de acciones de cooperación.**

Aruba, A.H., 29 de diciembre de 1983.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 30 DECEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.415	1.435	1.455
PND STERLING	2.52	2.575	2.635
NED GLD	57.62	58.34	59.14
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	81.57	82.29	83.09
FR FRANCS	20.14	21.24	21.94
DUITSE MARK	64.86	65.58	66.38
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.75	1.05	1.11

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 30 DECEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	98.02
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	108.25
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.88
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.71
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Kibra Hacha voorzitter Angelista:

Discriminatie, ontrechting op alle fronten Nederland

WILLEMSTAD — De positie van de culturele en ethnische minderheden in de Nederlandse gemeenschap wordt «met de dag indringender». Steeds weer kan men waarnemen dat deze positie «zeer kwetsbaar is en dat allerlei vormen van discriminatie de kop opsteken». Zo stelt Errol Angelista vast als voorzitter van de Antilliaanse organisatie Kibra Hacha in zijn Nieuwjaars-groet.

In Nederland waar men altijd prat gaat op actie- voeren tegen discriminatie en ontrechting van arbeiders in andere delen in de wereld kan men kennelijk niet voorkomen dat discriminatie en ontrechting van etnische en culturele groepen schering en inslag worden. Discriminatie en ontrechting op allerlei fronten, zo stelt Angelista vast. Op de arbeidsmarkt bijvoorbeeld waar wij etnishe minderheden een wegwerp-artikel zijn; in de woning-toewijzing die er dikwijls toe leidt dat wij buitenlanders een dubbele wachttijd moeten doormaken; in bedrijven waar promotie-kansen veelal niet gegeven worden aan leden van etnische groeperingen, zo luidt zijn litanie.

Gelijkheid voor de wet bestendigt de bestaande ongelijkheid. Ongelijkheid vraagt om extra voorzieningen en daarna kan je gelijkheid als credo nemen, zo vervolgt de Kibra Hacha- voorzitter in het maandblad Hacha. Positieve discriminatie is afgewezen, waarbij hij verwijst maar minister Rietkerk. Maar de autochtonen hebben een geinstitutionaliseerde voorsprong, omdat zij werden aangenomen in tal van functies. De wet, zo meent Angelista, moet zorgen dat ze het sanctie-pakket verhoogt om ziehzelf werkzaam te maken.

Degene die zich mocht afvragen waarom men dan in Nederland blijft of er heen gaat, antwoordt hij met de mededeling: Wij Antillianen zijn hier omdat Nederland een koloniale mogendheid was, die onze eilanden lange tijd bezet heeft gehouden. Angelista ziet het als taak van zijn organisatie te voorkomen dat men gaat lijden aan culturele bloedarmoede en dat men dadelijk beter op de hoogte is van de Nederlandse cultuur en historie dan van zijn eigen socio-culturele erfgoed.

De Kibra Hacha-voorzitter heeft ook zijn wensen ten aanzien van de Antilliaanse regering. Zo hoopt hij dat deze, in welke samenstelling dan ook, zal uitgaan van de eerlijkheid ten opzichte van het volk, de idee de bevolking de waarheid te vertellen en niet voor de gek te houden en dat men ook de mensen geen gouden bergen belooft. De regering moet voortdurend proberen de bevolking bewust te maken van de werkelijkheid van hun economische situatie.

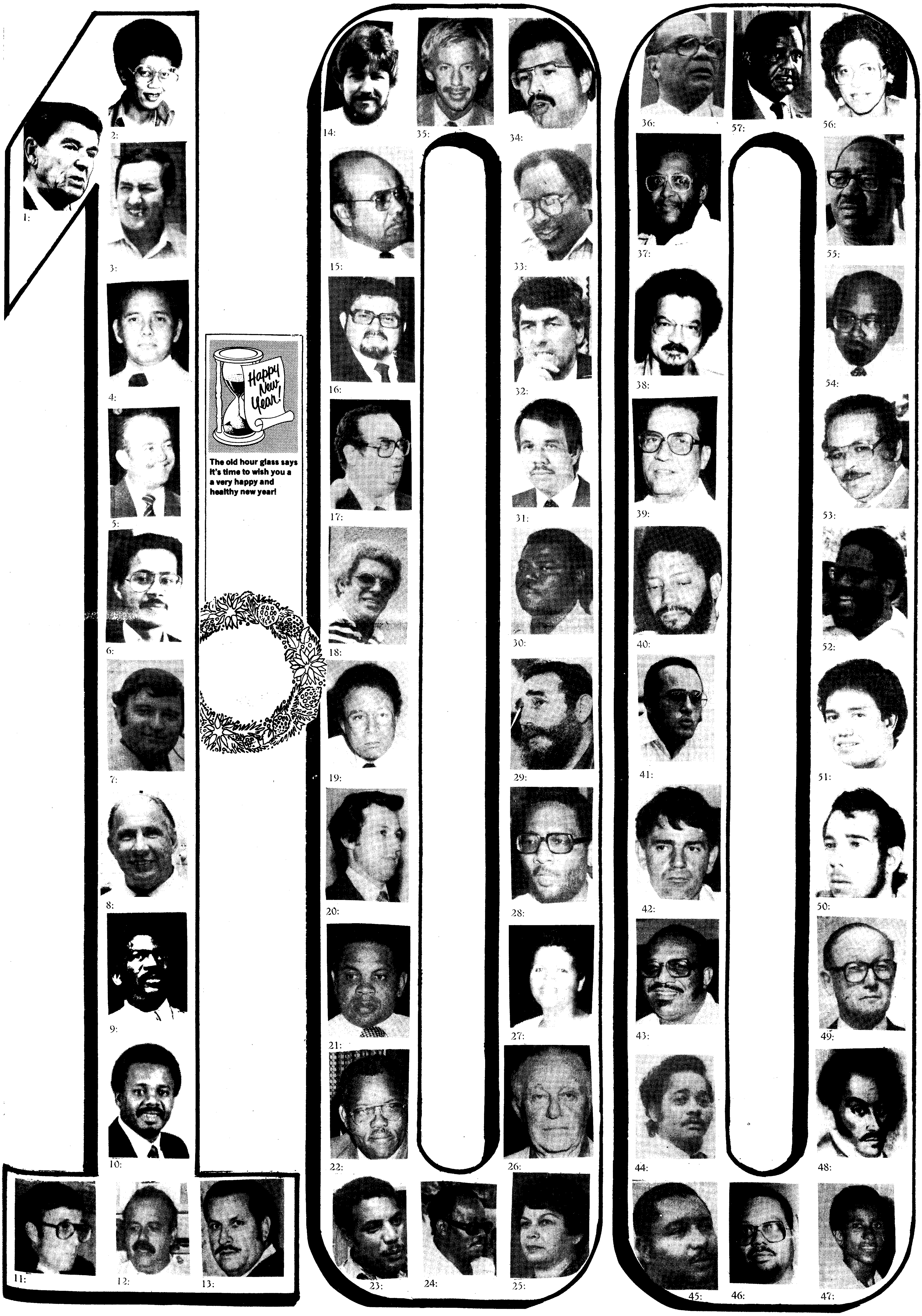
Wat zijn eigen organisatie betreft moet hij vaststellen dat men een moeilijk jaar achter de rug heeft en dat ook de toekomst niet rooskleurig is. Van hoog tot laag in de organisatie heeft men te maken gekregen met bezuinigingen. Ten aanzien van de toekomst gaat men de strijd niet uit de weg en hoopt men slechts dat de achterban zich mobiliseert en creatief te werk zal gaan bij het zoeken van oplossingen voor de bestaande problemen. We hebben elkaar meer dan ooit nodig, aldus Angelista in het Antilliaanse maandblad Hacha.










Happy New Year!
The old hour glass says it's time to wish you a a very happy and healthy new year!
1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:
16:
17:
18:
19:
20:
21:
22:
23:
24:
25:
26:
27:
28:
29:
30:
31:
32:
33:
34:
35:
36:
37:
38:
39:
40:
41:
42:
43:
44:
45:
46:
47:
48:
49:
50:
51:
52:
53:
54:
55:
56:
57:



● Riem (l) en Ruud De Wolff, de zilveren Diamonds.

"Ramona" achtervolgt The Blue Diamonds nog na kwart eeuw

AL DIE VROEGERE popsterren herdenken in deze tijden een of ander lustrum. Dat leidt tot talrijke publicaties over uiteenlopende muziekgroepen. Curaçao maakt dat ook mee, als vanavond op de Asiento-zeilhaven van Brakkeput een groot reuniefeest wordt gehouden rondom de hereniging van de muziekgroep The Vampires die vijftien jaar geleden de muziek-scene van Curaçao vaarwel zei.

De gebroeders Reijnaert zijn van Indische kom-af. Net als enkele voormalige leden uit de familie Van Ommen van een andere rock-groep uit die tijd, de Crusaders, speelden ze een voorname rol in de rockmuziek uit de vijftiger en zestiger jaren. Op Curaçao net als in Nederland. Daar had je sterren als Anneke Grönloh en de Blue Diamonds, die ook op de Antillen grote vermaardheid genoten en nog wel genieten bij de wat bejaarde tieners.

The Blue Diamonds scoorden een grote wereldhit, "Ramona", die bij "flash backs" op de radio nog wel eens te beluisteren valt. In Nederland is herdacht dat zij een kwart eeuw geleden als piepjonge zangertjes begonnen, die zichzelf begeleidden op de gitaar. Ze werden de Nederlandse versie van The Everly Brothers genoemd.

De Blue Diamonds zijn er nog altijd. Wat andere artiesten misschien een bejubelde mijlpaal noemen, betekent voor de gebroeders Ruud en Riem de Wolff echter niet meer dan een moment waar je niet omheen kunt. Het zilveren duo kent namelijk ook de schaduwkant van de wereld van de muziek, de glamour en de glitter.

Hun toppers van toen, zo geeft het tweetal ruiterlijk toe, zorgen nog altijd voor een goed belegde boterham. Een ontmoeting met twee nuchtere veertigers, overgenomen uit De Gelderlander en geschreven door Hans Toonen.

VOORAL RUUD bladert genadeloos terug in de ongeschreven zilveren feestgids van de Blue Diamonds. Over 'Ramona', hun bejubelde meezinger, verzucht hij: „Wie ons ook arrangeert, altijd vraagt men of we asjeblief ook 'Ramona' willen zingen... Natuurlijk doe je dat. Dit nummer is ons handelsmerk. Maar ook ons brandmerk. Dat stemt ons weleens triest."

Ook broer Riem knikt ja op mijn bange vermoeden dat de Blue Diamonds al een kwart eeuw de gevangenen zijn van 'Ramona'. Niet dat ze al die tijd gebukt gaan onder de terreur van deze 'evergreen'. Beide broers danken er hun schier onuitputtelijke populariteit aan. Bovendien zijn er van 'Ramona' zeker 8 miljoen singeltjes verkocht.

„Maar deze hit heeft ons artistiek gezien in een dwangbuis gestopt."

UITBRAAK

Ruud de Wolff, 42 jaar, licht doorrookte stembanden, vervolgt, overigens zonder een spoor van verbittering: „Wat we ook proberen, voor het publiek zullen wij toch altijd de Ramonaboys blijven. In het grijze verleden hebben we ooit met een elpee vol wat agressieve liedjes een uitbraakpoging gewaagd. Geen hond keek er van op. Als je van het publiek de deksel op je neus krijgt, ben je gedoemd voortdurend concessies te doen."

Toch zijn er uitvoerende artiesten, bij wie het wel lukt om artistiek een andere weg in te slaan. Kijk maar naar jullie tijdgenoot Rob de Nijs. Bij hem tikt de regen al lang niet meer tegen het zolderraam.

Ruud: „Klopt, maar Robbie is er een tijdje helemaal uit geweest. Had een zaak in Bergen op Zoom. Toen hij jaren later terugkwam, mocht hij met een schone lei beginnen. Wij daarentegen zijn nooit echt weggeweest. Ja, de roem begon wat te rafelen, het applaus klaterde niet meer. Maar we zijn nooit echt van de bühne verdwenen. Zelfs die vier cabaret-jaren bij Seth Gaaikema, waar we hebben leren dansen en nog beter zingen, stonden in het teken van Blue Diamonds. Ook daar kregen we van het publiek geen centimeter vrijheid om uit de schaduw van onze hits te stappen."

Dan steekt een van de altijd opgejaagd ogende regieassistenten van 'Kwistig met Muziek', de al 5 winterseizoenen meedraaiende NCRV-kwis, zijn hoofd om de foyer-deur van de Osse schouwburg De Lievekamp. En roept: „Nog vijf minuten, jongens."

Ruud steekt nog rustig een sigaret op. Riem wil alvast naar de zaal om wat danspasjes door te nemen. Je bent tenslotte (al) veertig.

COOL CATS

Even terug naar het einde van de jaren 50. De Nederlandse jeugd luisterde amper naar Hilversum I of II. Radio Luxemburg gaf de rock & roll-toon aan. Zeker in de stad had elke wijk, school of straat haar eigen bandje.

In Driebergen regeerden de Cool Cats, een 12 leden tellende band. „Afspraak was dat, terwijl de ene helft op het podium muziek maakte, de andere helft zich met de meisjes bezighield," knipoogt Ruud naar zijn broer Riem. Per bakfiets karden de Cool Cats van schnabbel naar schnabbel, dromend van een platencontract.

Riem, 40 jaar, slanker en stiller dan zijn alter-ego, grijnst: „We speelden hoofdzakelijk in Driebergen. Soms mochten we zelfs helemaal naar Doorn. Dat we meestal optraden op feestjes van Indisch Nederlanders, zeg maar de voorloper van de huidige pasar malams, dankten we vooral aan onze achterbuurman. Hij was altijd op jacht naar bandjes die voor een tientje ergens wilden spelen. Van dat tientje kon je een paar gitaarsnaren kopen."

Aan die achterbuurman danken de gebroeders De Wolff ook hun beroemde artiestennaam. Ruud: „Toen we steeds meer gevraagd werden - van Driebergen tot Den Haag - vond hij het tijd worden onze tot vier Cool Cats afgeslankte band een meer klinkende, chique naam mee te geven. Aangezien Indische jongens toch voor 'blauwen' werden uitgekreten, noemden wij ons voortaan de Blue Diamonds."

GEJAT

Repertoire van eigen bodem was (ook) toen amper voorhanden. Bovendien trok je als band meer fans door Bill Haley & the Comets, Elvis Presley (de Pelvis) of een ander buitenlandse idool te imiteren. De Blue Diamonds sprongen muzikaal achter op de fiets bij The Everly Brothers.

Van het gejatte 'Till I kissed you' maakten de gebroeders De Wolff hun eerste hit: 80.000 singeltjes.

Tussen haakjes: het succes dat de Blue Diamonds oogstten met het zoetgevooisde Everly Brothers-repertoire was de Amerikaanse platenuitgeverij Warner Brothers een doorn in het oog. De woede leidde zelfs tot een van de merkwaardigste contracten. Warner Bros liet de Blue Diamonds een contract tekenen, waarin het duo beloofde voortaan met hun vingers van de Everly Brothers-hits af te blijven. Op zijn beurt zou Warner het Blue Diamonds-repertoire met rust laten.....

GEEN SPIJT

Terugblikkend op het eerste platencontract met Phonogram schokschoudert Ruud: „Je kreeg 250 gulden, punt uit. Dat vond je natuurlijk een hoop geld. Maar de kick zat 'm niet in de poen maar veeleer in je eerste plaatje.

Want daar liep je mee te pronken. Je was op de radio. Ons streven was bereikt."

In 1962 werd 'Ramona' geboren, een hit die ook de Blue Diamonds bijna omver liep. En waardoor ze al (te) snel onder daverend applaus in een, artistiek gezien, doodlopende steeg werden gedreven.

Beiden geven nu toe dat ze toentertijd eigenlijk beter naar de 'kleine letters' van hun platencontact hadden moeten kijken dan naar de aan hun voeten liggende fans.

Riem: „Afgezien van onze andere hits zoals 'Little Ships Are Sailing' hadden wij alleen al van 'Ramona' schatrijk kunnen zijn. Spijt hebben heeft geen zin... het is een voldongen feit. Vroeger wilden wij alleen het zangertje uithangen. Dat iemand anders stevig aan je verdiende, deerde je niet. Nu zijn we ons veel bewuster van onze commerciële waarde. Je wordt zakelijker, harder."

Ruud: „Precies... vroeger, toen we ons wentelden in het succes van 'Ramona', keek het alsof het applaus nooit zou ophouden.

We werden bejubeld van Roodeschool tot Schin op Geul; maakten de blits van Indonesië tot Japan, via Mexico. Inmiddels zijn we er ons terdege van bewust dat het voor iedere artiest ooit een keer onherroepelijk is afgelopen. Goed, ik ben vooraan in de veertig. Verkeren beiden in de nadagen van onze carrière. Met mijn wat nuchtere kijk op dit vak van valse glitter en glamour probeer ik me alvast heel bewust voor te bereiden op die dag. Dan komt de klapstraks ook niet zo hard aan."

HITPARADE

Na de 'gigantische opleiding' bij caberetier Seth Gaaikema werden de Blue Diamonds ingelijfd door de NCRV. Deze omroep zag wel been in 'Acht Plus', het dansgroepje waaraan de twee nuchtere veertigers kleur geven.

Het dansante optreden in 'Kwistig met Muziek' is hun 'bread and butter'. In het weekeinde schnabbelen ze er met 'Ramona' wat extra-beleg bij.

Waarom zetten jullie je, wetende dat de NCRV niet tot in alle eeuwigheid doorgaat met 'Acht Plus', niet schrap voor een nieuwe bestorming van de hitparade. Bij Killroy, de platenmaatschappij van Johnny Hoes, krijgen jullie opgepotte ideeën toch alle ruimte?

Zonder even naar broer Riem te kijken, schudt Ruud het hoofd: „Door ons werk bij de NCRV is het eigen produkt wat op de achtergrond geraakt...Natuurlijk zoeken wij naar mogelijkheden om weer een echte Blue Diamonds-elpee te produceren. Maar weet je wat me tegenhoudt? De gevolgen van een nieuwe hit! Is het zo belangrijk om als een idioot de hitparade te veroveren? Voor mij hoeft het eerlijk gezegd niet meer. Weer kriskras door het land trekken. En weer op de meest onmogelijke plaatsen onder de meest onmogelijke omstandigheden optreden."

Riem onderbreekt broerlief: „Ik geloof niet dat je kunt volhouden dat de Blue Daimonds geen hit zouden willen scoren..."

Ruud, heel beslist: „In de hitparade zitten is een slopend gevecht. Want het ergste van een nieuwe hit vind ik de periode erna. Al dat gedonder, dat zenuwslopend gedoe voor een tweede hit. Want dat is het noodlot van elke popster. Je moet hit na hit uitbrengen. Scoort je eerste hit een verkoop van 100.000 plaatjes, en je tweede blijft hangen op 40.000 dan loop je langs de rand van de afgrond. Vreet je je op van de zenuwen. Scoor je echter telkens een doorsnee-verkoop dan is iedereen tevreden: het publiek, de artiest en de platenmaatschappij. Want die komt telkens keurig uit de kosten."

Geen nieuwe hit dus. Wat dan wel?

Beiden bereiden zich voor op een, volgend jaar te maken toernee door het Verre Oosten. Hun geboorteland Indonesië, waar 'de Wolffjes' in 1949 weg moesten om er in 1965 samen met Anneke Grönloh als 'verloren kinderen' voor het eerst terug te keren, zal het langst mogen genieten van de Blue Diamonds.

PLAKBOEKEN

Uit het redactie-archief heb ik wat even beduimelde als gedateerde foto's meegebracht. Alsof ze hun eigen relikwieën nooit eerder hebben beroerd, zo nieuwsgierig snuffelen beide jubilarissen in hun eigen verleden. Vooral de ANP-foto over zijn huwelijk met de Deense secretaresse Jane Christensen, trekt Riem's aandacht. „Een kostbaar moment," knikt hij.

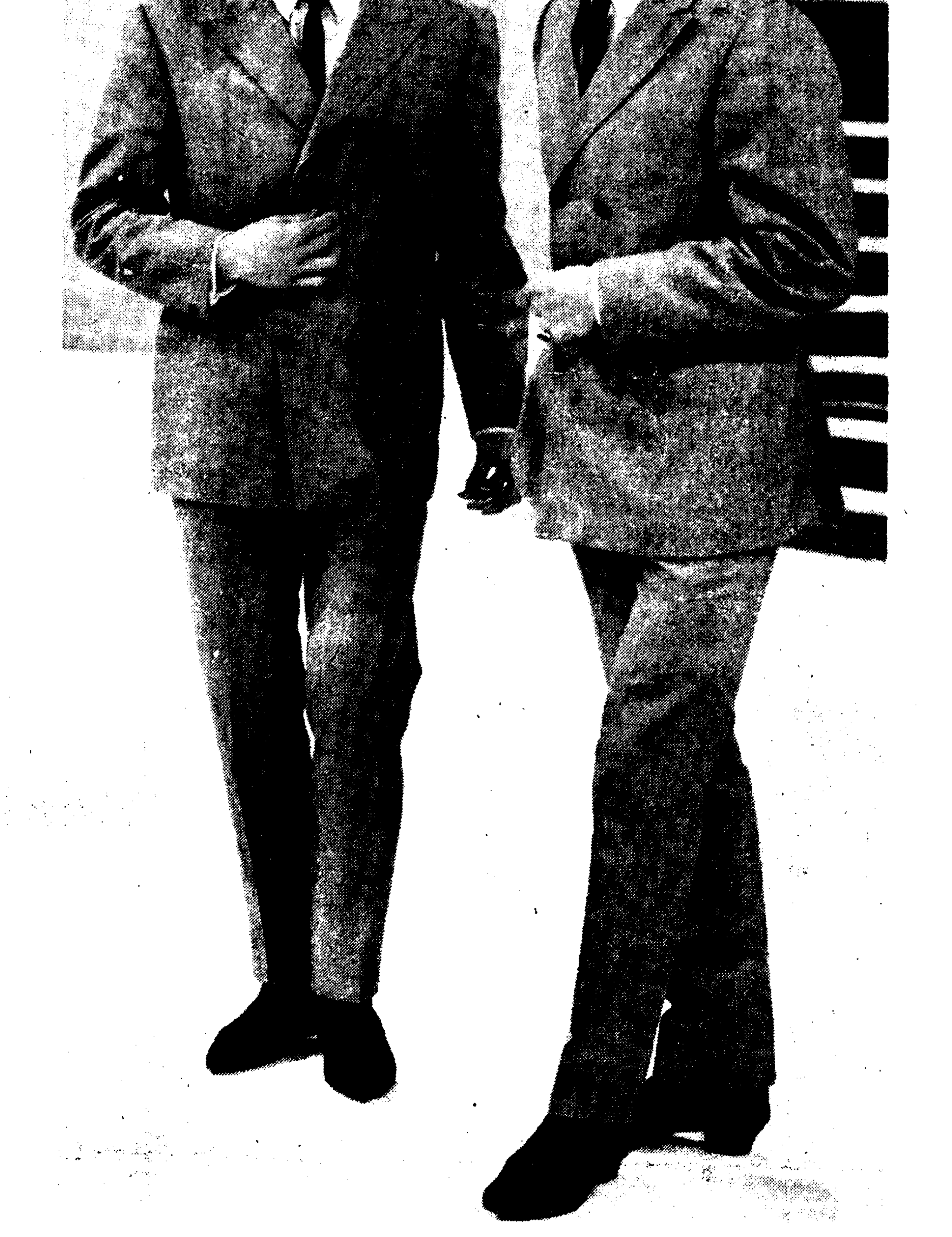
Voor zijn broer Ruud betekent de persfoto, geschoten na een 6-weeks toernee in Indonesië, waarop hij samen met zijn Mexicaanse echtgenote staat, thans niet meer dan een verwaaide herinnering aan een 'Mexicaans avontuur".

Trouwens, hun plakboeken, gouden platen, zelfs de in 1963 van Wim Sonneveld himself gekregen Edison, hangen niet thuis, maar bij hun ouders in Driebergen aan de muur.

Ruud: „Platen aan de muur doen me niet veel. Eerlijk gezegd vind ik zo'n gouden galerie net een kerkhof."

Voor hun zilveren jubileum hoeven de Blue Diamonds dan ook geen toespraken. En liever ook geen bloemen.

'Ramona' alleen op uitdrukkelijk verzoek.



● De Blue Diamonds, de Nederlandse versie van The Everly Brothers, in volle glorie

Laatste Ñapa

Dit is de laatste Ñapa van dit jaar. Na de vette kerstkrant een Ñapa van acht pagina's met alweer artikelen over uiteenlopende onderwerpen; enkelen ervan stonden gedurende dit jaar nog al eens in het nieuws, zoals de invasie van Grenada, de film The Day After, de Japanse industrie versus de westerse, het Cubaanse socialisme, een vraaggesprek met Albert Helman naar aanleiding van de verschijning (eindelijk) dit jaar van zijn boek »El Dorado« en ter afsluiting van het jaar waarin de tweehonderdste geboortedag van Simon Bolivar wordt herdacht een vraaggesprek met Roberto Palacios die werkt aan een gemengd Antilliaans- Venezolaans geschiedkundig project. Dan zijn er de bijdragen van medewerkers als Henk Klomp en pater Menno Brada, terwijl hiernaast een stuk nostalgie wordt opgeroepen bij de al wat oudere tieners.

Vul de namen goed in en maak kans op etentje !

Op de voorpagina staan de fotootjes van 57 personen afgebeeld. Het gaat om foto's die in de loop van het jaar gebruikt zijn in de rubriek »Vandaag« van de Amigoe- voorpagina van elke dag. Het gaat om bekende en minder bekende persoonlijkheden van de Antillen en daar buiten, vertegenwoordigend diverse sectoren en groeperingen. Net als dat verleden jaar het geval was, is het de bedoeling dat de namen van de betrokkenen worden ingevuld. Ze staan genummerd, zodat de krant er niet voor verknipt hoeft te worden.

Onder de inzenders die alle namen goed ingevuld en tijdig terugsturen naar de Amigoe wordt een prijs verloot. Betrokkene krijgt van de Uitgeverij Amigoe N.V. een bon ter waarde van 150 gulden te besteden bij een restaurant naar keuze. Op die wijze wordt de mogelijkheid geboden aan abonnees op alle zes eilanden van de Antillen om eraan deel te nemen. De afhandeling van zaken zal in een later stadium met de gelukkige winnaar plaats vinden.

Inzendingen voor deze foto- invul- prijsvraag moeten uiterlijk 16 januari 1984 in het bezit zijn van de Amigoe.

Voor Curacao is dat op het adres Scherpenheuvel z/n of P.O. Box 577;
Voor Aruba kantoor Amigoe Nassaustraat 110;
Voor Bonaire Hubert Linkels, Gouv. Debrotweg z/n;
Voor Sint Maarten Vance James, Philipsburg;
Voor Sint Eustatius Kenneth Cuvelier, Tijgerweg 4A en
Voor Saba Wilma Nijhof.

Dat de foto's geplaatst zijn binnen het magische cijfer 100 houdt uiteraard direct verband met het volgende week te herdenken eeuwfeest van het bestaan van de Amigoe, de oudste krant van de Nederlandse Antillen. Dan verschijnt er een heel speciale Ñapa die opnieuw extra dik zal zijn met de krant als het centrale thema. Die Ñapa verschijnt overigens die week al op donderdag 5 januari, omdat dat de exacte datum is dat een eeuw geleden de Amigoe voor het eerst van de persen rolde.

Het hele personeel van de Amigoe doet opnieuw zijn uiterste best om zijn abonnees een waardig produkt aan te bieden !

Waarschuwing voor vuurwerk

INGAANDE volgend jaar wil het brandweer- corps op Curaçao meer op de voorgrond treden met inlichtingen over brand- beveiliging. Vooral in de tijden dat er vuurwerk wordt afgestoken, is het handig als meer voorlichting verstrekt wordt over de manieren voor een grotere veiligheid voor mens, dier en goed. Nu dat de grootste obstakels voor wat betreft bezetting van het corps achter de rug zijn, zal daar het accent opgelegd worden.

Voorlopig wordt gerefereerd naar een actie die in Nederland op touw is gezet (zie hieronder) om jong en oud attent te maken op de gevaren die vastkleven aan het afsteken van vuurwerk. De tips die daarbij gegeven worden gaan natuurlijk in gelijke mate op voor de Antillen.

Tot de tips die de lokale brandweer vooruitlopend kan geven behoren:

* steek vuurwerk bij voorkeur niet aan met een aansteker (lighter) of lucifers, maar met een sigaret of een brandertje (plagatox);
* steek vuurpijlen af die gestopt worden in een fles. In die fles moet wat zand gestopt worden omdat te voorkomen dat de fles al te gemakkelijk omkiept. Op dat soort momenten kunnen die vuurpijlen namelijk alle richtingen uitgaan en voor groot gevaar zorgen;
* let altijd goed op waar vuurwerk wordt afgestoken opdat het niet in wagens of huizen kan vliegen;
* bij het afsteken van veel vuurwerk is het altijd handig om een verbandtrommel en bluswater of -apparatuur in de nabijheid te hebben;
* zorg voor de nodige begeleiding van het vuurwerk afsteken door jongeren;
* wijs de kinderen op de gevaren die er kleven aan het spelen met vuurwerk, vooral als zij willen gaan experimenteren. Levens gevaarlijk is het bijvoorbeeld als zij aan de hand van de «pushi maravia» proberen eigen en liefst groter vuurwerk te maken, bijvoorbeeld door het kruit aan te stampen in loden pijpen. Dit moet de jeugd voortdurend op het hart gedrukt worden;
* gooi geen vuurwerk in de buurt van kleine kinderen of oudere mensen die ervan kunnen schrikken;
* steek bij voorkeur alle vuurwerk af opdat er geen resten blijven liggen die op een onbewaakt moment voor de nodige ellende kunnen zorgen.



OM ONGEVALLEN met vuurwerk te voorkomen heeft in Nederland de Stichting Consument en Veiligheid deze maand met steun van ondermeer de Stichting Ideële Reclame (SIRE) een voorlichtings-campagne op touw gezet.

Oogletsels komen daar kennelijk het meest voor door onvoorzichtigheid met vuurwerk bij de jaarwisseling. Daarna volgen brand- en scheurwonden. De meeste slachtoffers vallen er onder de jeugd tussen de vijf en de negentien jaar.

Belangrijke oorzaken van vuurwerk-ongelukken ijn: het zelf experimenteren met vuurwerk; het bundelen en in de hand houden van vuurwerk; en het opnieuw afsteken van vuurwerk dat weigert af te gaan.

SIRE heeft deze maand in Nederland ook advertenties geplaatst waarin wordt gewezen op het gevaar van vuurwerk. Consument en Veiligheid geeft zelf een brochure en affiche uit, die ondermeer naar scholen worden gestuurd. Misschien zijn dat wat bruikbare ideeën die ook op de Antillen uitgevoerd kunnen worden. Hier wordt namelijk door de beugel genomen meer, over een langere periode en zwaarder vuurwerk gebruikt, door jong en oud, waardoor de gevolgen ook navenant schadelijker kunnen zijn voor de gezondheid van de betrokkenen als niet voortdurend gewezen wordt op de risico's waaraan men zich bloot stelt.

"Beter tien pakken klappertjes in de brand, dan één die klapt in de hand" kan bijvoorbeeld een leus worden.

(Op bijgaande illustratie de poster die in Nederland is uitgegeven).



Missie-geschiedenis 1824-1870

NAAST MGR NIEWINDT werkten er 24 Priesters in de missie van Curaçao. Bij de dood van Mgr. Niewindt waren er nog maar 9 werkzaam in de missie. Hij, mgr. Niewindt liet veel studenten uit Holland komen en 20 kon hij de handen opleggen, wijden tot priester.

De kerkhistoricus Rogier heeft erop gewezen dat dikwijls die kerk-geschiedenissen uit de vorige eeuw niets anders opgeven dan een levensbeschrijving van de personen, die op de pastorie woonden, m.a.w. alléén maar oog hebben om het leven van de pastoors weer te geven. Toch blijven we steeds op zoek naar gegevens de missie-geschiedenis van de kolonie Curaçao betreffende in de hoop documenten te vinden, voornamelijk persoonlijke documenten die ons een beeld geven van de arbeid in de missie van Curaçao.

Men kan de 51 jaargangen nalezen van het tijdschrift met de mooie titel "De Godsdienstvriend", maar dan vindt men niet zoveel. En inderdaad, daar is het vooral een levensbeschrijving van de bewoners van de pastorie. Dat tijdschrift bestond van de jaren 1818 tot het jaar 1869, sluit dus mooi het tijdperk van de saeculierenmissie af tot de komst van de paters Dominicanen van de Nederlandse provincie. De dood wordt vermeldt van de pastoor J.J. Jansen, 13 Febr. 1844. De man was aan boord al bang te zullen sterven aan de gele koorst.

Vóór Niewindt, kende men op Curaçao al de geestelijke Theo den Oever, 1795 — 1790 en Arnoldus de Bruyn 1773 — 1775. Over Niewindt en zijn directe opvolger verschenen levensbeschrijvingen, die zich heus wel laten verbeteren en verder aanvullen. Over pastoor Molenaar wordt iets verteld in de kerkgeschiedenis van Dokkum. Hij was daar pastoor geworden. Op Curaçao was hij een man die mgr. Niewindt nog wat moeilijkheden bezorgde door zijn felle preken tegen de niet-katholieken. Ziek gevallen keerde hij naar Holland terug. In Dokkum wilde hij de parochie maar verplaatsen naar Datumawoude, maar dat was wel erg tegen de traditie. De bisschop wilde dat er ook voor die kleine gemeente in Dokkum, de marterplaats van Bonifatius, toch een kerk zou blijven bestaan.

Over de kapelaan van Arnhem A.R. ten Brink, die naar de missie kwam en op Sint Maarten een school en kerk stichtte, verscheen eens een artikel van pater Latour in de West Indische gids (1939). Bij zijn vertrek naar de missie gaf die pastoor ten Brink een afscheidsgroet uit. Deze verscheen in druk door de zorgen van J. de Breet privaat onderwijzer te Arnhem. We konden geen exemplaar vinden.

We hoopten nog eens een collectie brieven te vinden zoals die van pastoor Putman van Sta Rosa, wiens brieven toch eens uitgegeven dienen te worden. Nu vinden we hoogstens een bidprentje, of een graf zerk waar de letters bijna niet meer op te lezen zijn. We zoeken verder. Jammer b.v. dat Eisebeil, de compagnon van Niewindt — er verscheen een brochure over hem —, niet verder mémoires geschreven heeft. Van hem verschenen nog wat artikelen in de Curaçaose krant. Ook van de pastoor op Saba, de kruisheer J. Gast, verscheen iets over Saba in het aardrijkskundige tijdschrift.

De pastoor van Willibrordo, Ledel, staat deftig vermeld als pastoor in Zuid Horn in het dekenaat Groningen. Er was daar een kerkje in Aduard, de plaats van de oude beroemde Cisterciënser abdij, welk kerkje naar Zuid-Horn werd overgeplaatst op 25 Sept, 1844.

Soms zijn er wat van de traditie nieuwtjes te vertellen, zoals van die pastoor Jansen die al 15 dagen na aankomst stierf aan de gele koorts, daar hij zo maar onvoorzichtig in de regen ging lopen. Wie kan het nog afchecken?

J.C. Roermond geboren in Oss en kapelaan in Tilburg was mede oprichter van het St. Elisabeth ziekenhuis. Bij dr Engels komt zijn naam wel voor in zi n uitgebreide geschiedenis van dat hospitaal. De reisbeschrijving van de pastoor van Oss naar de missie op Curaçao staat afgedrukt in het "Koloniaal Missie tijdschrift" van het jaar 1937.

Levensbeschrijvingen als die van de veel latere pastoor Meyknecht vindt men in het nu al weer honderd jaar bestaande missie tijdschrift "Sint Dominicus penning" (zie Dom penning nummer 41). Een pastoor J.Kock schreef in een blad dat heette "De Katholieke Courant" maar men kende het niet op grote bibliotheken. Over pastoor Vincent Jansen bouwer van de nieuwe kerk op San Willibrord verscheen het een en ander (pater Latour "Un pionero"). Bij de congregatie van Tilburg van de fraters waren vroeger ook als lid verschillende priesters verbonden. Drie van hen, van de Langerijt, Vermeer en Zwijsen kwamen naar de missie van Curaçao.

In de bekende uitzending "Van gewest naar gewest" waarbij men veel enthousiasme loslaat over het mooie verleden der kerken, sprak men over Oldenzaal, maar vergeten werd te vermelden, dat de mooie pomp in Oldenzaal, een geschenk is van Mgr. Kistemaker, aan zijn vaderstad. Het is alles erg kleinschalig, maar we blijven zoeken naar beschouwingen over de missie van Curaçao in de negentiende eeuw, die ons kunnen doen meeleven met het werk van pastoor Putman (beter dan die beschrijvingen in gore romans die als literatuur op de markt kwamen). A.R. ten Brink, die uit Curaçao in 1852 vertok, zou in Blaricum zijn overleden 1861? Gast ging van Saba naar Harlingen, maar schijnt later weer naar Brabant verhuisd te zijn: hij staat voor het jaar 1867 nog als pastoor in Gorichem.

In de geschiedenis van de parochie Oosterholt dekenaar Arnhem vermeldt men de pastoor J. van Woerkom, die als theologant naar Curaçao ging door mgr Niewindt gewijd werd, doch naar Holland moest terugkeren en reeds het jaar daarop stierf op 13 maart 1858. Het blijkt dat die pastoor Ten Brink eerst nog kapelaan geweest is in Beek. Terug in patria stond hij eerst nog



DOOR PATER MENNO BRADA

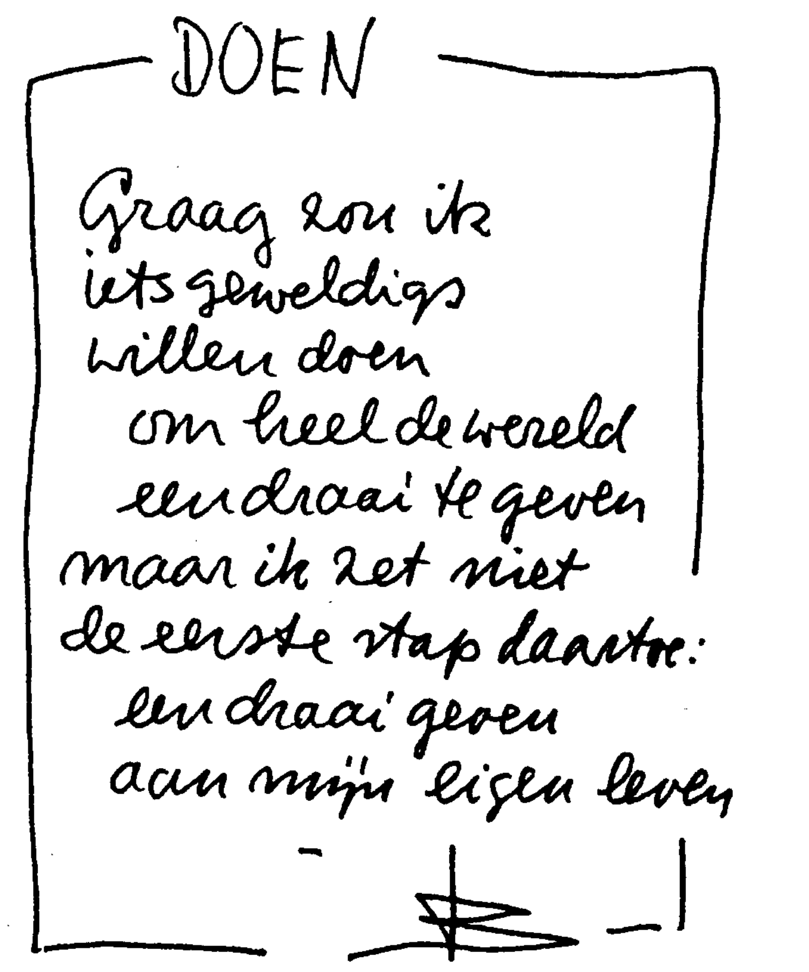
als pastoor in Loo een plaats aan de Rijn tegenover Huissen.

J.J. Zweers in 1844 op Curaçao aangekomen is eerst nog pastoor geweest in de plaats Zieuwent, het jaar vóór zijn vertrek. Pastoor Molenaar staat in het jaar 1854 als pastoor op het eiland Ameland, toen nog heel eenzaam, zonder toeristen. Hij kon het vergelijken met zijn vroeger eiland Curaçao? Mgr. Ewijk stond in Leeuwarden als kapelaan, maar het archief zwijgt over hem in alle talen.....

Pastoor Putman terug uit Curaçao schreef geen mémoirs helaas. We weten dat hij het nu altijd eens was met Mgr. Niewindt, die de emancipatie wilde. Het had nu lang genoeg geduurd om daar op te wachten, maar Putman dacht: de methode van manu-missie is beter. Gaarne zouden we hun beider standpunt verdedigd zien, maar we vinden er niets over. Misschien ligt er nog iets in het archief van het dorpje Kabauw, waar hij eerst pastoor werd vóór hij promoveerde tot deken van Utrecht zelf. Molenaar die eerst Kapelaan was in Sneek, werd gewijd in het jaar 1838; misschien Oldenzaal op 14 september?

Door deze gegevers over al die priesters zien we onze vindplaatsen waar misschien nog wat bewaard is over die verre missie in de West, op Curaçao en de andere eilanden; via de pastoors misschien meer over de parochies en de mensen zelf. Navragen bij de capucijnen in Velp en de conventuele der Franciscaner orde gaven ons niet veel nieuwe gegevens. Heel vaag weet men in de families soms te herinneren, dat er eens een heerroom naar de West vertrok, maar zelfs geen oud portret is bewaard gebleven. En al die zusters van Roozendaal en Breda hebben die vroeger geen lange brieven naar thuis mogen schrijven? En waar zijn die gebleven?

Het is voor ons niet een nostalgische bezigheid, maar echt een willen weten uit de levende bronnen, hoe het was op Curaçao, en de andere eilanden en wat men deed om het rijk Gods aarde te laten komen......



Nieuwjaarsdag

WILLEMSTAD—Een Nieuwjaarsdag bij de Havenpolitie. Het was druk op Nieuwjaarsmorgen in de haven van Willemstad. Er waren twee toeristenschepen binnengelopen, die eerst ingeklaard dienden te worden. De passagiers daarvan konden niet wachten om aan de wal te gaan. Daarna liepen er een vrachtschip en twee tankers binnen. Over deze twee tankers loopt dit verhaal.

De ene tanker was de onder Israëlische vlag varende tanker HAIFA, die afmeerde in het Schottegat, aan de Zuid-oost boeien. De andere tanker was de KNUDSEN, die onder Noorse vlag voer.

Ik ging met de Politieboot naar de HAIFA om deze eerst in te klaren. Via de loodsladder begaf ik mij aan boord.

De inklaring was een kwestie van routine. De Nieuw jaarsstemming aan boord ontbrak, want de Israëliërs hadden Nieuwjaar al in september gevierd, "Rosh Hashanah".

Door het scheepsagentschap en de Douane was het schip, wat de lading betrof, reeds ingeklaard en een douaneambtenaar was achtergebleven om het schip te bewaken.

In dit verhaal zullen wij hem voor het gemak "Jack" noemen. Hij diende aan boord van de HAIFA te blijven, tot na afloop van zijn dienst.

Jack, die een nog wat aangeschoten indruk maakte, vermoedelijk omdat hij de jaarwisseling wat al te uitbundig gevierd had, maakte zijn misnoegen kenbaar over het feit, dat er aan boord van de HAIFA, alleen maar zwarte koffie werd geschonken. Hij had kennelijk nadorst.

Jack had een ieder, die hij aan boord tegenkwam, Nieuwjaar gewenst, maar niemand reageerde daarop. Voor de Israëliërs was het immers geen Nieuwjaar!

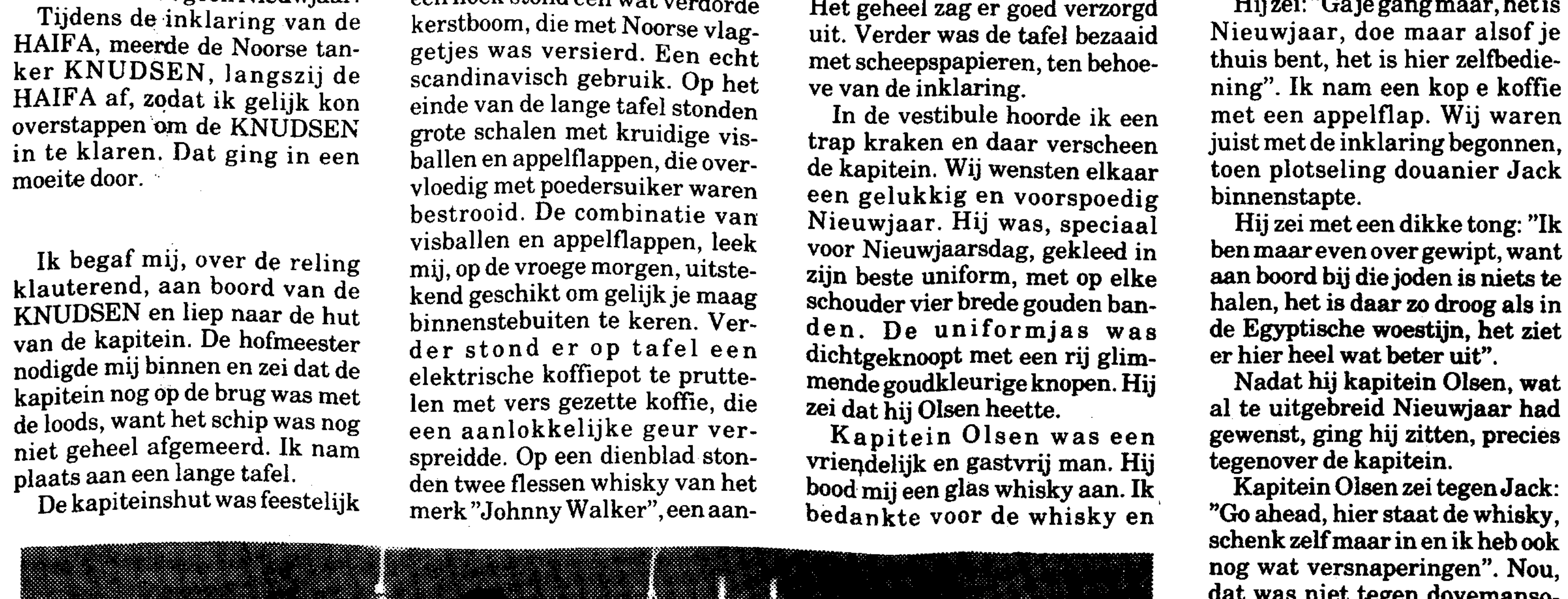
Tijdens de inklaring van de HAIFA, meerde de Noorse tanker KNUDSEN, langszij de HAIFA af, zodat ik gelijk kon overstappen om de KNUDSEN in te klaren. Dat ging in een moeite door.

Ik begaf mij, over de reling klauterend, aan boord van de KNUDSEN en liep naar de hut van de kapitein. De hofmeester nodigde mij binnen en zei dat de kapitein nog op de brug was met de loods, want het schip was nog niet geheel afgemeerd. Ik nam plaats aan een lange tafel.

De kapiteinshut was feestelijk versierd met seinvlaggen en in een hoek stond een wat verdorde kerstboom, die met Noorse vlaggetjes was versierd. Een echt scandinavisch gebruik. Op het einde van de lange tafel stonden grote schalen met kruidige visballen en appelflappen, die overvloedig met poedersuiker waren bestrooid. De combinatie van visballen en appelflappen, leek mij, op de vroege morgen, uitstekend geschikt om gelijk je maag binnenstebuiten te keren. Verder stond er op tafel een elektrische koffiepot te pruttelen met vers gezette koffie, die een aanlokkelijke geur verspreidde. Op een dienblad stonden twee flessen whisky van het merk "Johnny Walker", een aantal drinkglazen en koffiekopjes. Het geheel zag er goed verzorgd uit. Verder was de tafel bezaaid met scheepspapieren, ten behoeve van de inklaring.

In de vestibule hoorde ik een trap kraken en daar verscheen de kapitein. Wij wensten elkaar een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar. Hij was, speciaal voor Nieuwjaarsdag, gekleed in zijn beste uniform, met op elke schouder vier brede gouden banden. De uniformjas was dichtgeknoopt met een rij glimmende goudkleurige knopen. Hij zei dat hij Olsen heette.

Kapitein Olsen was een vriendelijk en gastvrij man. Hij bood mij een glas whisky aan. Ik bedankte voor de whisky en vroeg een bakje koffie.



Een drukke nieuwsjaarsmorgen... twee toeristenschepen in de haven

Hij zei: "Ga je gang maar, het is Nieuwjaar, doe maar alsof je thuis bent, het is hier zelfbediening". Ik nam een kop e koffie met een appelflap. Wij waren juist met de inklaring begonnen, toen plotseling douanier Jack binnenstapte.

Hij zei met een dikke tong: "Ik ben maar even over gewipt, want aan boord bij die joden is niets te halen, het is daar zo droog als in de Egyptische woestijn, het ziet er hier heel wat beter uit".

Nadat hij kapitein Olsen, wat al te uitgebreid Nieuwjaar had gewenst, ging hij zitten, precies tegenover de kapitein.

Kapitein Olsen zei tegen Jack: "Go ahead, hier staat de whisky, schenk zelf maar in en ik heb ook nog wat versnaperingen". Nou, dat was niet tegen dovemansoren gezegd, dat was net een kolfje naar zijn hand.

Jack nam een groot glas en schonk dit geheel vol met whisky. Ik dacht: "Jongen, jij bent flink de maat kwijt, dat gaat verkeerd aflopen."

Ook legde Jack een paar visballen en appelflappen op een bord en begon deze met de whisky weg te spoelen. Jack werd hoe langer hoe spraakzamer en er waren voor hem geen betere mensen in de wereld, dan de Noren. Zelfs de woeste Noormannen uit onze vaderlandse geschiedenisboekje waren in Jack's dronkemansogen, lieve engelen.

Jack sloeg het ene glas whisky na het andere achterover en begon hinderlijke wartaal te verkondigen. Hij haalde alle scandinaviërs door elkaar, op het laatst wist hij het zelf niet meer en maakte kapitein Olsen voor een Laplander uit. Jack had iets tegen die Laplanders. Hij zei: "Die Lappen zijn smeerlappen, want die wassen zich nooit, vraag het maar aan Toon Hermans".

Plotseling kreeg hij in hevige mate de hik. Ik voorzag moeilijkheden en zei tegen Jack, dat hij het beter wat kalmer aan kon doen. Het werkte bij Jack averechts, want hij begon nog schielijker te drinken. Dit werd hem noodlottig. Plotseling probeerde hij, al hikkend, van zijn stoel op te staan, maar hij verloor zijn evenwicht en viel half over de tafel heen, waarbij hij de schaal met visballen van de tafel stootte. De visballen rolden naar alle kanten van de hut. Hij begon te kokhalzen en kotste alles onder. Het braaksel spoot met grote stralen uit zijn keelgat, over de scheepspapieren op tafel en over het mooie uniform van kapitein Olsen, die van zijn stoel opsprong en geschrokken achteruit deinsde.

Ik had de tegenwoordigheid van geest om snel mijn "crewmanifesten" van de tafel te grissen, om ze in veiligheid te brengen. De andere scheepspapieren dreigden op drift te geraken, die waren geheel doorweekt. Het begon ook wat zurig te ruiken.

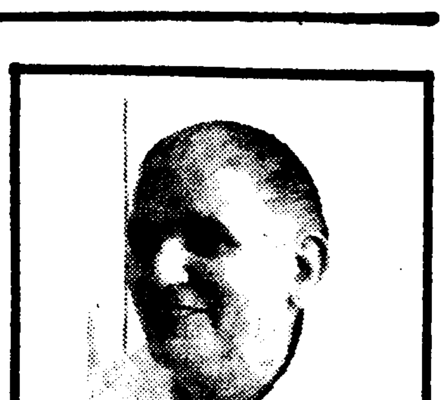
Daarop viel Jack terug in zijn stoel, sloeg vervolgens met stoel en al achterover en bleef laveloos dronken op de vloer liggen. Het voorval werkte nogal op mijn lachspieren. Het was geen gezicht, zoals Jack daar op de vloer lag in zijn bekotste uniform.

De reactie van kapitein Olsen, op het gebeuren, was bewonderenswaardig. Zijn mooie uniform was geheel besmeurd en met een papieren servet, trachtte hij het schoon te maken. Hij begon te lachen en zei: "Het is mijn eigen schuld, ik had hem die whisky niet moeten geven, want hij was al dronken toen hij hier binnen kwam, maar ja, het is vandaag Nieuwjaarsdag". De hofmeester en een stewardess, een wat oudere vrouw, werden erbij geroepen en in no time, klaarden zij de vieze bende op.

Kapitein Olsen had zich inmiddels verkleed. Jack werd door een paar stevige Noren opgepakt en op bed gelegd in het scheepshospitaaltje, om zijn roes wat uit te slapen. Ik ging van boord om het volgende schip in te klaren.

's Middags, om drie uur, kwam de motorboot van de Douane langszij om Jack af te lossen. Hij was echter nog stomdronken en niet tot lopen in staat. De Noren spanden een laadboom in en Jack werd in een net van stevig touwwerk gelegd. Dit net werd aangetakeld, de lier begon te ratelen en de laadboom zwaaide buitenboord. Voorzichtig werd hij in de Douane-motorboot gevierd. Daar werd hij door zijn collegas opgevangen en in het vooronder gestopt, alwaar hij tot de volgende morgen zijn roes uitsliep.

De Israëlische tanker HAIFA bleef die dag zonder Douanebewaking, maar daar heeft de chef van Jack nooit iets van geweten.



Uit de verhalenbundel "Strange People in a crazy Harbour, door: Henk A.KLOMP.

Makers '' in dienst Sovjet-propaganda''

Film ''The Day After'' maakt gevoelens los



WASHINGTON — Producers, scriptschrijvers en regisseurs hebben niet de bedoeling gehad om politiek te bedrijven met deze film. Dat benadrukten zij dan ook steeds met grotere nadruk naarmate de première van de vertoning dichterbij kwam. Toch heeft deze productie van het Amerikaanse tv-netwerk ABC een scherpe controverse opgeroepen over de gevolgen van een kernoorlog. Dat werd pas goed duidelijk toen de film ''The Day After'' op 20 november jongstleden voor het eerst de lucht ingezonden werd. De film gaat over de verwoesting van de stad Kansas in de staat Missouri, in het hart van de Verenigde Staten.

Deze film is op TeleAruba of TeleCuraçao nog niet vertoond; aangezien de vraag ernaar erg groot is, is het vooralsnog niet betalen geweest voor de Antilliaanse Televisie Maatschappij die er wel naar heeft uitgekeken. In de VS en Europa heeft de film veel opzien gebaard, met hier en daar hartverscheurende taferelen. Die impact was in Europa toch minder dan verwacht).

In West-Duitsland, waar al discussies gaande waren over de controversiele plaatsing van Amerikaanse middellange afstands-raketten, hadden Duitse politici de gelegenheid om de film drie dagen eerder te bekijken. Pas deze maand is de film voor het grote publiek vrijgegeven in Duitsland.

Amerikaanse tegenstanders van kernwapen hebben al aangekondigd dat zij ''teach ins'' gaan organiseren, ondermeer om de bevolking te doen beseffen wat de implicaties zijn van de film. ''Ons doel is niet dat de mensen gewoon een film gaan bekijken'', zei een lid van deze organisaties. ''Wij willen er een publieke discussie mee op gang brengen. Wat belangrijker is wat er gebeurt op de dag ná The Day After''.

De voorstanders van kernbewapening hebben hun argumenten ook al klaar. Volgens hen roept de film onnodige angsten bij de mensen op. Ze zijn vooral verontwaardigd over het feit dat de film The Day After zo kort vóór de beslissing in de Duitse Bondsdag over de plaatsing van de kernraketten wordt vertoond. Dat is koren op de molen voor de Sovjet propaganda-machine die in kringen van vredesbewegingen actief zou zijn. De film heeft evenwel niet belet dat een meerderheid van het Duitse parlement, dwars door de oppositiepartijen heen, vóór plaatsing heeft beslist.

Het behoudende dagblad The New York Post vroeg zich af waarom de ABC zich voor het karretje van Yuri Andropov liet spannen.

RAKETTEN

De film is geschreven door Edward Hume en regisseerd door Nicholaas Meyer. In de film wordt zelfs geen indicatie gegeven van wie de kernoorlog is begonnen. Wel van de spanningen die rezen rondom de voormalige Duitse hoofdstad Berlijn en aan de grens tussen de Oost- en West

(door Arno Mayor, correspondent van de Deutsche Presse Agentur)

Duitsland wat leidde tot een confrontatie tussen de strijdkrachten van de Navo en het Warschau-Pact. Zonder in bijzonderheden te treden worden ook de Pershing 2 rakketten genoemd in de film.

In Kansas, dat centraal in de VS ligt, slaan de mensen nauwelijks acht op de nieuwsberichten over de toenemende spanningen in Europa. Alleen de militairen zijn in staat van paraatheid. De rest van de bevolking gaat zijn gewone gang en bekommert zich bij lange na niet om de politieke gebeurtenissen. In een van de sterkste momenten van de film die totaal ruim twee uur duurt, wordt getoond hoe intercontinentale raketten van dichtbij de stad worden gelanceerd vanuit hun schuilplaatsen. Pas dan komt bij de mensen de vraag op: wat is er eigenlijk aan de hand? Pas dan dringt het tot de meesten van hen door dat een kern-ramp nabij is, aangezien Russische raketten maar een half uur nodig hebben om de afstand tot hun Amerikaanse doelen te bereiken. In een kern-conflict is het al te laat om te reageren als de sirenes gaan loeien.

STOF

Wat vervolgens op het scherm vertoond wordt is nog nooit eerder in die vorm gegoten. De ene kern atoombom explodeert na de ander, met grote aardschokken en storm en branden tot gevolg, waardoor de stad weldra tot as en rüines is gedoemd. Mensen en dieren verworden letterlijk tot stof in deze hel. Een paar ''gelukkigen'' overleven in Lawrence, zestig kilometer van de stad Kansas.

De destructieve Kernaanval heeft het karakter van de mens niet veranderd - plunderaars en verkrachters maken van de gelegenheid gebruik in deze chaos om hun slag te slaan. In het kader van hun naakte streven naar overleving gaan zij een moord niet uit de weg.

De president in Washington spreekt de bevolking via de radio toe. Zijn belangrijkste mededeling is dat de Verenigde Staten niet het hoofd in de schoot hebben gelegd. Maar hij gaf geen aanwijzing over de redenen voor het uitbreken van de oorlog.

LEVENDIG

Na de voorvertoning in Laurence, waarvan de burgers een paar kleinere rollen vervuld hebben in de film, waren de meningen verdeeld over The Day After. Eén persoon noemde het de ''de meest moedige stukken filmwerk ooit gemaakt''. Anderen spraken eerder van een vorm van ''hysterie''.

Regisseur Meyer is er zelf van overtuigd dat de film geen meningen zal doen veranderen. Maar hij hoopt wel dat veel mensen de film zullen bekijken om vervolgens een levendige discussie aan te gaan.

NEW YORK — Deze rampbeelden komen voor in de film over de gevolgen van een kernoorlog, The Day After, gemaakt in opdracht van de American Broadcasting Company (ABC) en die eind verleden jaar in première ging in de VS. De film wekte allerlei discussies op, niet in de laatste plaats onder psychologen over de effecten van de film op de tv-kijkers. Uit de rechtse hoek werd de film in verband gebracht met de Soviet-propaganda. In de film wordt in scene gezet hoe een mid-Amerikaanse stad Kansas met de grond gelijk wordt gemaakt.

Vakbonden in VS worden angstvallig geweerd

Robot-productie uit Japan overgewaaid

NASHVILLE TENNESSEE. In juni dit jaar opende hier de modernste autofabriek ter wereld. Met wel 220 robots, laserverfmachines en fabrieksdirecteuren in overall. Het is een vestiging van de Japanse Nissan-fabriek. Hier wordt een zogenaamde pick-up truck gemaakt. Dat is een kleine vrachtauto die vooral in het zuiden van de Verenigde Staten heel populair is. En Japan stopt er niet alleen zijn geld in. Er wordt ook geheel volgens de Japanse methode gewerkt. Maar anders dan in Japan worden vakbonden er geweerd. Volgens de leiding van de fabriek zijn de werknemers zo gelukkig dat ze die bonden niet nodig hebben. De werknemers protesteren er niet tegen, want ze hebben tenminste een baan: 2000 van de 120.000 sollicitanten waren uitverkoren na een sollicitatieprocedure met 6 à 7 gesprekken met de kandidaten. De kansrijke sollicitanten moesten onbetaald een trainingsprogramma doorlopen.

Japan oogst veel publiciteit tegenwoordig in de Verenigde Staten. Time Magazine heeft onlangs weer een heel nummer aan dat land gewijd. De Amerikanen maken zich grote zorgen over de

Door medewerker Maarten Huygen in Washington

concurrent. En als je hen moet geloven zijn de Japanners supermensen die zo efficient en gesmeerd samenwerken als een mierenkolonie. De Amerikaanse fabrieksdirecteuren zijn bang dat de Japanners hun hele markt wegvagen en de werknemers maken zich zorgen over hun baan. In steden met een hoge werkloosheid in de autoindustrie was het kapothakken van Toyota's een geliefde bezigheid. Het Huis van Afgevaardigden heeft een nieuwe wet op stapel staan die buitenlandse autoindustrieën verplicht om een groot gedeelte van hun auto in de Verenigde Staten te laten maken. Tot nu toe is de wet niet aangenomen. Maar elk moment kan er weer een nieuwe uitbarsting van protectionisme komen. Vandaar dat de Japanners in de Verenigde Staten investeren om de protectionistische aanvallen te werken. Er staat al een Toyota - en Kawasakifabriek in de Verenigde Staten. De Nissanfabriek is de nieuwste investering. Er zijn 660 miljoen dollar mee gemoeid. Nissan heeft ook besloten om in Amsterdam een nieuw autodistributiecentrum voor heel Europa te vestigen.

De Nissanfabriek in de Verenigde Staten is hypermodern. ''Het verschil tussen deze fabriek en de fabrieken in Japan is, dat deze het laatste op het gebied van de technologie heeft'', aldus fabrieksdirecteur Marvin Runyon. Ter bevordering van de saamhorigheid gaat hij in de fabrieksoverall gekleed. ''Vrijwillig'' zegt hij. ''Marvin'' staat er op zijn borstzakje. En zo wordt hij door de werknemers die hier ''technici'' worden genoemd, aangesproken.

De machines komen niet alleen van Japan maar ook van Noorwegen en West-Duitsland. Japanse robots lassen het autoframe, hechten de laadbak en cabine aan het chassis. De verfinrichting is de modernste ter wereld. Daar omhelzen robots de afgewerkte carosserie om er de eerste laag verf erop te spuiten. En dan gaat de auto door een verfmachine die met laserstralen bestuurd wordt, de nieuwste ''high tech'' van West-Europa. Het werkt met statische electriciteit.

De autocarosserie en de verf krijgen een tegenovergestelde electrische lading, zodat alle verf naar de carosserie getrokken wordt. ''Er gaat maar heel weinig verf verloren'', aldus de voorman die het verfproces in de gaten houdt. Er komen nog mensen aan te pas. Die moeten de laatste 5 procent van de auto verven, de hoeken en gaten die snel roesten en die robots niet bereiken kunnen. En mensen moeten ook de kwaliteit in de gaten houden.

Kwaliteitscontrole is het enige waar de Japanners in deze Nissan-fabriek aan te pas komen. Want die kwaliteitscontrole laat in niet-Japanse industrieën te wensen over volgens de leiding van Nissan. En de Amerikanse Nissan-auto moet dezelfde kwaliteit hebben als de Japanse. De directeur kwaliteitscontrole is Japans. Meneer Yoshida probeert dezelfde kwaliteit als in Japan te waarborgen. Daartoe heeft hij ook een team Japanners meegenomen die in alle fasen van het produktieproces meerwerken. En Nissan heeft de Amerikanen een Japanse training gegeven.

Zo'n 375 Amerikaanse werknemers of ''technici'' zoals ze hier genoemd worden, zijn naar Japan gegaan voor een opleiding in de Nissan-produktiemethode. Nu trainen die werknemers hun collega's.

Uiteindelijk komen er 2000 man te werken. Elke ochtend om half acht doen de werknemers vrijwillig gymoefeningen op de maat van muziek die uit een op een microfoon aangesloten cassetterecorder komt. Net zoals in Japan. Ze zwaaien met armen en benen, strekken en buigen. De gym maakt hen fitter en dus produktiever. Na de oefeningen gaan de werknemers uiteen naar hun groepsvergaderingen. Want die zijn er ook elke ochtend om bedrijfsmededelingen voor te lezen of om produktieproblemen te bespreken. Als een remkabeltje een te kleine schroef heeft, zal het op de groepsvergadering ter sprake komen.

Misschien dat een andere maat het beter doet. Zo kunnen de technici hun eigen eindprodukt verbeteren. Als een bepaalde produktiehandeling hen niet bevalt, kunnen ze dat ook naar voren brengen. De bedoeling is dat de technici meer dan een taak hebben. ''Wij programmeren ook robots, in andere fabrieken doen ze dat niet'', aldus een werknemer.

''Ze doen niet alleen produktiewerk, maar ook het onderhoud van de machines of de gereedschappen'', aldus fabrieksdirecteur Marvin Runyon. Zo zijn de werknemers persoonlijk meer betrokken bij de produktie.

Het klinkt idyllisch, de democratie, de samenwerking en de harmonie tussen werkgever en werknemer in Japanse fabrieken. Maar volgens John Junkerman, specialist in Japanse produktiemethoden, is Japan geen industrieel Nirwana. John Junkerman heeft 3 jaar in Japan gewoond en daar maakte hij speciaal studie van de Nissan-fabriek. ''De inspraak van de werknemers is een nieuwe methode om de produktie op te voeren'', aldus John Junkerman. ''Net zoals de vernieuwing van Taylor indertijd (de uitvinder van de lopende band-RED).''

De inspraak van de werknemers heeft haar grenzen. Ze slaat alleen op de produktieband zelf. En uiteindelijk beslist de directeur van het bedrijf. John Junkerman zag dat de inspraak in de produktiemethoden bij Nissan grotendeels te niet gedaan wordt door de absolute loyaliteit die van de Japanse werknemer geeist wordt. De Japanner moet een ''bedrijfsman'' zijn. Het bedrijf is zijn leven. Democratie kan ook neerkomen op dictatuur van de meerderheid. Wie het er niet mee eens is, vliegt eruit. ''De vakbonden zijn een verlengstuk van de werkgevers in Japan'', aldus John Junkerman. Zij gaat achter de werknemer aan die uit de toon valt. ''De nadruk ligt bij de Japanners op consensus.''

De Amerikaanse vakbeweging opereert op een geheel andere wijze dan de Japanse. Ze beschermt individuele rechten van de werknemers. Soms ging de belangenbehartiging wat ver. De Amerikaanse autowerknemer verdiende lange tijd het hoogste loon in de wereld. Maar de vakbeweging staat ook op de bres als de fabriek een onmenselijk werktempo wil afdwingen. De Japanse industrie wil niets van de Amerikaanse vakbond hebben. De Amerikaanse Toyota - en Kawasaki-fabrieken hebben de vakbeweging buiten de deur gehouden. Zo ook Nissan. ''Wij willen deze fabriek vakbondvrij houden'', aldus de heer Yoshida, directeur van de kwaliteitscontrole. Hij zegt daar wel plichtmatig bij dat de beslissing om een vakbond te vormen aan de werknemers moet worden overgelaten. Maar het management heeft dat wel moeilijker gemaakt door iedere sollicitant te vragen naar zijn mening over de vakbeweging. Zo konden de vakbondsgezinde werknemers er gemakkelijk uit gefilterd worden.

''Het is gemakkelijk om de vakbond eruit te houden met zoveel werklozen'', zegt de plaatselijke vakbondsorganisator Jim Turner. ''Ze zeggen wat de leiding van de fabriek wil horen, anders krijgen ze de baan niet.'' Maar Jim Turner waarschuwt dat er moeilijkheden zullen komen als de Nissan-fabriek op volle toeren draait. Nu worden er nog maar 25 auto's per dag afgeleverd. Dat moeten er 10.000 per maand worden. ''Dan zullen werknemers mijn kantoor wel binnenkomen'', voorspelt Jim Turner. Ook de Nissan-werknemers verwachten problemen bij volle produktie. Maar ze hopen dat ze het met de bestaande inspraakprocedure kunnen oplossen. ''Maar hoe zit het dan met de bescherming van de minderheid?'', vraagt Jim Turner zich af.

John Junkerman zag de werknemers in Japan tijdens de pauze nog werken om hun achterstand in te halen. Ze staan onder grote druk. Toch ziet hij het systeem wel werken als de fabrieksleiding de consensus niet te rigoreus afdwingt. Op veel punten is het een verbetering op het starre, Amerikaanse produktiesysteem waar de werknemers vaak uit balorigheid saboteren. Als het experiment in Tennessee slaagt, zal de nieuwe werkmethode zeker in andere landen gevolgd worden. Met of zonder vakbeweging.

HET JAAR UITGETOETERD

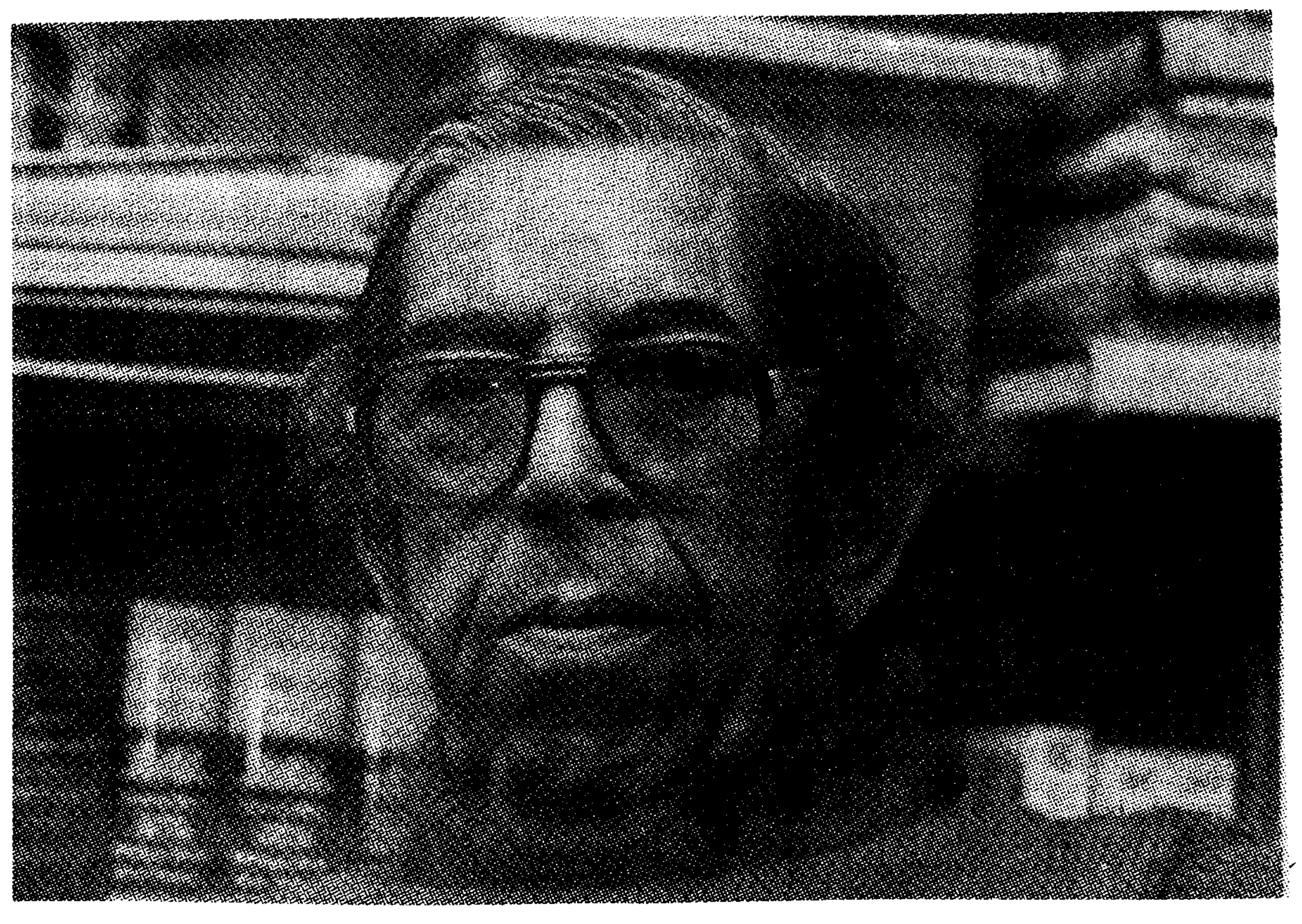


Jonge straatverkopers in de Filippijnse hoofdstad Manila demonstreren hun produkten voor een luidruchtige jaarwisseling. (Foto AP)

"Een mens wordt wat hij eet. En daarbij komt dat een mens ook ruikt naar wat hij eet. De reuk van de mens bepaalt de onderlinge aantrekkingskracht. In dat opzicht zijn we nog altijd zoogdieren. Een van de redenen waarom er zoiets als racisme bestaat, is omdat er groepen van mensen zijn die elkaars reuk niet verdragen. Het is niet een kwestie van kleur, geloof ik. Ons reukorgaan speelt nog altijd een hele grote rol in onze levensvoering, hoewel dat in de westerse beschaving miskend wordt".

Klein, maar met indringende ogen zit Albert Helman naast me op de bank in zijn Hilversumse woning. We praten over zijn meesterwerk "De foltering van Eldorado" waarin hij de geschiedenis van de vijf Guyana's behandelt. Albert Helman heeft daarin ook oog voor dingen die de geschiedenis tot nog toe niet haalden, zoals het voedselpatroon. Een van de eerste zaken die de verschillende Indianenstammen in het verleden gemeen hadden, was hun voedselpatroon. Een van de weinige dingen die de verschillende Surinaamse bevolkingsgroepen tegenwoordig gemeen hebben, is het eten van rijst.

Betekent dit dat Suriname op weg is een echte natie te vormen? Helman: "Een uniform voedselpatroon heerst nog niet in Suriname. Rijst is maar één onderdeel van het hele voedselpakket. De kruiden die Hindoestanen gebruiken, zijn heel anders dan die de Creoolse Surinamers gebruiken. Aan een van de meest essentiële voorwaarden van natievorming is dus nog niet voldaan".



Albert Helmans historie van Carib tot Bouterse:

"De Antillianen hebben geleerd, de Nederlanders niet"

"Maar er zijn meer voorwaarden, zoals de taal, een stuk gemeenschappelijke historie, de onuitgesproken idealen, de dagdromen, wat men wenst, wat men hoopt, de levensstandaard, zo zijn er nog een aantal dingen die allemaal eigenlijk min of meer parallel moeten lopen. Ze moeten gelijkgericht zi n, voordat men kan spreken van een echte natievorming".

Toch ziet Helman Venezolaans, Brits, Nederlands, Frans en Braziliaans Guyana in de toekomst weer als één gebied. Zijn belangrijkste stelling is, dat het gebied vroeger een eenheid was en het weer zal worden. Helman: "De historische verschillen zullen op den duur verdwi nen. De taalkwestie die een zeer grote rol speelt, lost zichzelf op, zoals ze in Europa ook bezig is op te lossen. En wij, bewoners uit de hele regio, kennen het verschijnsel van de meertaligheid maar al te

> De militaire coups in Suriname gingen steeds op dezelfde manier.

goed. Voor het overige zijn de belangen identiek. Men heeft deze landen kunstmatig van elkaar gescheiden gehouden, maar zodra dat niet meer gebeurt, drijven ze vanzelf weer naar elkaar toe. Men ziet dat al met de drie centrale Guyana's gebeuren.

De Braziliaan bemoeit zich nu ook met Suriname en de Venezolaan bemoeit zich maar al te intensief met Brits Guyana, dus dat gebeurt vanzelf. Ik zou haast zeggen: dat zijn organische aflopen. Ik trek de lijnen door naar een zeer nabije toekomst. Iets wat in vroegere tijd van nature gegroeid is, wat daarna kunstmatig uiteen gebogen is, dat heeft altijd weer de neiging om bij elkaar te komen".

ZWERFSTAMMEN

Maar ook al was het gebied vroeger een eenheid, tot natievorming is het nooit gekomen. Bij de Indianen had dat een heel duidelijke oorzaak volgens Helman. "Het blote feit dat ze al hun energie moesten besteden om in hun levensbehoeften te voorzien, heeft gemaakt dat ze geen hogere culturen konden ontwikkelen. In een gebied waar surplus-voeding komt, kan je soldaten onderhouden, kun je handwerkslieden bekostigen, bouwwerken maken, en irrigatie aanleggen. Dan komt er welvaart en zo ontstaat een staat met al zijn instituties. Maar als je nomade bent, die van de hand in de tand leeft, en van het ene eind van de wereld trekt naar het andere om te kunnen bestaan, dan kan geen staat ontstaan. De stammen waren te klein om een natie te vormen. Zelfs waar ze talrijk waren, zijn ze door de kolonisators gedecimeerd en voortgejaagd naar gebieden waar ze moeilijker konden bestaan. Dat heeft gemaakt dat ze als naties verdwenen zijn. Wat er nog over is, zijn zwerfstammen".

Ook de Europese kolonisten maakten geen natie. Helman: "Die hebben dat nooit gewild. Ze kwamen om zo snel mogelijk rijk te worden en weer weg te gaan. Dat waren nooit blijvers".

Heel vaak wijst Albert Helman in "De foltering van Eldorado" erop, dat de grondtoon van de koloniale politiek het verdeel-en-heers-principe was. "Dat was om de doodeenvoudige reden, dat ze het anders niet aankonden. Die koloniën waren verspreid en de kolonie van een ander zat er vlak naast. Dat moest uit elkaar gehouden worden. En intern moest hetzelfde gebeuren. Het waren betrekkelijk kleine aantallen Europeanen die er kwamen en die daar de baas moesten spelen over grote groepen mensen. Die moesten ze dus zoveel mogelijk uit elkaar houden. Dat is altijd de politiek geweest. Niet alleen van Nederland, maar van alle Europese mogendheden die daar zijn gaan koloniseren".

KANNIBALISME

Een van de schitterendste passages uit "De foltering van Eldorado" is Helmans analyse van Columbus' berichten over diens eerste ontmoeting met Indianen. Columbus paste meteen al de verdeel-en-heers-politiek toe, door de Arawak tegen de Carib uit te spelen. Helman: "Hij moest motieven hebben om een onderdrukkingspolitiek toe te passen die eigenlijk in strijd was met zijn christelijke beginselen. Hij zocht dus naar flagrante overtredingen van wat voor een christen essentieel was. Dat waren in hoofdzaak de sexuele vrijheid die hij daar constateerde, de homosexualiteit die hij oppervlakkig waarnam en die hij ook niet pikte, het ombrengen van kinderen die teveel waren en vooral ook het kannibalisme. Dat waren allemaal theologische motieven om ze uit te roeien. Daarnaast had hij wel Indianen die mee wilden werken. Hij ging ze dus tegen elkaar uitspelen. De Arawakken waren het over het algemeen rustiger en vreedzamer, hoewel ze dezelfde zeden en gewoonten hadden als de Carib, maar die waren de agressieven, dus hij had geen keus. Al wat Carib was, daar is het woord kannibaal van afgeleid, dat ging eraan.

Dat kannibalisme deden ze niet voor de grap. Ze zeiden bijvoorbeeld: "De vijand

> De liefde voor de Oranjes berust op boerenbedrog.

heeft een zekere kracht gehad. We kunnen ons de kracht van die vijand eigen maken, door hem op te eten". En in hele moeilijke levensomstandigheden zeiden ze: "Er gaat iemand dood en er gaat zoveel proteïne verloren, waarom zouden we ons die niet eigen maken in plaats van het over te laten aan insekten en wurmen?"

Amper heeft Columbus een Indiaan gezien, of hij meent al te weten hoe hij is. Dat vindt Helman typerend voor de houding van de westerling sindsdien. "Even kijken, en dan heb je het door, want het is toch niet veel bijzonders. Men heeft zich dus weinig moeite getroost om door te dringen tot de werkelijke beweegredenen en oorzaken van zo'n cultuur. Dat is dóór blijven bestaan tot bijna op de huidige dag. Pas nu heeft men bijvoorbeeld door, dat zo'n vreemd gebruik als de couvade, waarbij de vader tijdens de bevalling van de moeder in de hangmat gaat liggen en verzorgd wordt, dat dat een heel diepe betekenis heeft. De man die dat doet geeft niet alleen het bewijs dat hij de gever van de ziel van het kind is, wat nog veel moeilijker en subtieler en gevaarlijker is dan de geboorte van het lichaam. Hij geeft ook tegenover de hele gemeenschap te kennen: Ik ben de vader".

Albert Helman beschrijft de geschiedenis bewust vanuit het standpunt van de inboorling. Hij maakt zich helemaal niet druk over de vraag of de koloniën het moederland nu wel of geen geld opgeleverd hebben. Helman beschrijft alleen datgene, wat voor de bewoners van het land zelf van belang is. "Dat heb ik heel bewust gedaan. Er is allerlei koloniale geschiedenis geschreven en ik heb me nooit geroepen gevoeld om dat nog eens over te doen. Het heeft me altijd dwars gezeten, dat men de dingen van Europa uit zag. Maar hoe ziet men het vanuit de Guyana's? En zo ben ik ertoe gekomen om dit te schrijven. Ik heb het alleen maar geschreven omdat een ander het niet deed. Ik heb wel veel aan geschiedenis gedaan, maar ik heb me nooit geroepen gevoeld om historicus te zijn. Eigenlijk heb ik geschiedenis bestudeerd om eventuele historische romans te kunnen schrijven".

BOERENBEDROG

Een oordeel schuwt Albert Helman niet. Het hele Huis van Oranje krijgt een veeg uit de pan met de zin: "De Oranjes waren altijd al vaardig in het ontdekken van een daalder, als ze die zagen liggen". De liefde voor het Koningshuis die er op de Antillen en in Suriname is, berust volgens Helman op boerenbedrog. "Dat heeft men de mensen gewoon aangepraat. Men heeft Willem III als de bevrijder van de slaven voorgesteld, terwijl hij alleen maar stille obstructie heeft gevoerd, voorzover dat constitutioneel mogelijk was. De Nederlandse Handelmaatschappij was een van de grote investeringen van de Oranjes. De stadhouders kregen tien procent van wat de kapers binnen brachten.

Men heeft in Engeland nooit de Engelse koning voorgesteld als de grote bevrijder van de slaven van de Engelse gebieden. Maar hier is Willem III wel op een onzinnige manier als zodanig voorgesteld. Die arme mensen zijn erin getrapt en hebben altijd gejuicht en gedaan, terwijl er



DOOR
B. JOS DE ROO

niks tegenover stond. Alle Nederlanders hebben via de belastingen betaald aan de bevrijding van de slaven, precies zoals alle Nederlanders vandaag de ontwikkelingshulp betalen met hun belastingcenten".

De geschiedenis kent verrassend veel herhalingen. Het geld waarmee de slaven vrijgekocht werden, keerde per kerende post weer terug naar Nederland. De ontwikkelingshulp na de onafhankelijkheid van Suriname kwam voor 70 tot 80% in de zakken van Nederlandse bedrijven. Helman: "Een van de dingen die mijzelf erg gefrappeerd hebben tijdens het schrijven van dit boek is de herhaling die te constateren valt in de geschiedenis. Het sterkste heeft mij dat gefrappeerd bij de militaire coupes. De aard en de wijze waarop ze tot stand gekomen zijn. Je kunt er in "De foltering van Eldorado" ongeveer tien vinden en steeds is het op dezelfde wijze gegaan. Eerst is er ontevredenheid, dan een acuut voorval, de opstand, het neerdrukken van de opstand, of een hoop bij de opstandelingen van iets nieuws en daar komt niks van terecht. Nu is natuurlijk het merkwaardige van deze allerlaatste coupe geweest, dat ze goed had kunnen aflopen, als men meteen mensen had gehad, die een behoorlijke regering opgezet hadden. Dat is niet gebeurd. Toen zijn de militairen machtsdronken geworden en ze hebben de macht in eigen handen gehouden en niet meer afgegeven. Ze hebben een schijnvertoning opgevoerd en schertsfiguren naar voren geschoven om te camoufleren dat zij de macht behielden. Nou, je kunt de macht niet toevertrouwen aan mensen die van toeten noch blazen weten. Dit loopt ook absoluut af. Onherroepelijk".

GEFRUSTREERDE STATEN

Recente gebeurtenissen zitten vaak ingebakken in de historie. Helman toont dat met de geschiedenis van de Surinaamse Staten aan. Tachtig jaar lang waren de staten noodgedwongen alleen maar een kritisch-oppositioneel praatcollege. Als ze dan echt de macht krijgen, zijn ze zo gewend alleen maar kritiek te leveren, dat ze met hun macht eigenlijk helemaal geen raad weten.

Helman: "Ja, doordat in de oude staten alleen maar gepraat kon worden. De beslissingen vielen in Den Haag in een kantoortje van het departement van koloniën. Een man in de rang van referendaris wist alles en besliste alles. Hij trok gewoon strepen door alles wat de Staten voorstelden. Dus die mensen waren verschrikkelijk gefrustreerd. Ze konden maar één ding: kritiek uitoefenen en schelden, kwaad worden, desnoods petities schrijven, waar nooit iets op kwam. En als je dat in het tachtigjarig bestaan van de Staten steeds hebt, en ze krijgen dan een andere functie, dan heeft het lange tijd nodig voordat ze ingewerkt zijn en het begrijpen. Er is ook geen voorscholing geweest. Het is niet voorbereid. Er is niet gezegd: Nou jongens, de zaak verandert. Nee, er is zolang getraineerd met het doen van deze dingen, er is zoveel gehakketak geweest voordat het zijn beslag kreeg, dat de eigenlijke voorbereiding erbij in het gedrang gekomen is.

Er is op allerlei onderdelen gekoehandeld, maar de echte voorbereiding tot de onafhankelijkheid, die misschien een generatie lang nodig is om een mentaliteitsverandering te weeg te

> Suriname kreeg een scheermes, terwijl het nog geen baard had.

brengen, die is nagelaten. Een onafhankelijkheid na eeuwenlange kolonisatie kan niet van de ene op de andere dag gebeuren. De onafhankelijkheid is Suriname opgedrongen. Er is ook nog zoiets als gezond gevoel bij de mensen. Negenennegentig procent van de bevolking van Suriname voelde: dit is niet goed op dit ogenblik. Dit kunnen we niet aan. Ze hebben het niet gewild. Vandaar ook de exodus die er geweest is. Dat doe je niet zo makkelijk, je land en je familie en alles achterlaten om in de kou te gaan zitten, ergens in de Bijlmer. Dat doe je echt niet voor je lol. Nou kan je wel zeggen: "Ja, de vleespotten van Egypte zijn daar", maar het was EGYPTE voor ze! Waarom deden ze het dan toch? Omdat ze het gevoel hadden: we zijn nog niet klaar voor de onafhankelijkheid.

Men heeft ons een scheermes gegeven, terwijl we nog kind zijn. Terwijl we nog geen baard hebben. Wat doet een kind dat een scheermes krijgt zonder dat het een baard heeft? Het snijdt zich en het snijdt zich heel erg en het kan zelfs zijn eigen hals afsnijden. Het ziet pa zich scheren en het gaat ook met zijn scheermes op z'n hals zitten. Nou, dan is hij er geweest. Het scheermes is de Surinamer op een gewetenloze manier in handen gegeven. In samenspel met een

> Een man als Biesheuvel leert nooit iets.

groep schurken. Ik heb geen andere naam voor ze. Ze hebben die centen gezien en hebben gedacht: die kunnen we lekker verdelen en hoe meer Surinamers er weggaan, hoe meer er overblijft voor ons. Dat is eigenlijk in keukentaal verteld wat er gebeurd is. En in Holland hebben ze hun handen in onschuld gewassen".

Nederland had de Surinaamse Staten moeten bijstaan met des-

> De oudere generatie is helemaal verpest.

kundigen, vindt Helman. "De voogd is aansprakelijk voor de gedragingen van het kind. De wettige voogd was Nederland volgens zijn eigen wetten en volgens zijn eigen wil. En toen heeft men, terwijl dit nog wel het geval was, gezegd: "Ja, wij willen niet bevoogden. Ze moeten het zelf maar doen". Maar de aansprakelijkheid was er nog altijd".

Maar staat daar niet tegenover dat Suriname meteen moord en brand schreewde, als Nederland wel wilde bevoogden? Helman: "Natuurlijk, als je de voogd bent van een onwillig kind, een lastig kind, dan begint het meteen moord en brand te schreeuwen, wanneer je voogdij uitoefent. Maar dat ontslaat e er nog niet van. Dat is alleen maar, wanneer je liefdeloos bent, wanneer je zegt: "Nou ja, laat maar gaan. Wil je een scheermes hebben? Geef het hem. Of heeft hij het scheermes weggepakt? Laat dan maar. Als hij zijn hals afgesneden heeft, zal hij het wel merken". Het is het gedrag van een ouder die zegt: "Het kind wil niet van de kachel wegblijven. Wacht even, ik zal zijn hand tegen de kachel houden, dan weet hij het voortaan". Dan is het kind verongelukt.

Kolonisator spelen brengt morele verantwoordelijkheden met zich mee. Die zijn niet uit te drukken in geld, die zi n uit te drukken in gedragingen en in houding".

LESSEN

Nederland trekt de lessen uit de geschiedenis van de dekolonisatie niet, vindt Helman. "Met Indonesië heeft men al een grote les gehad, alleen ze is niet ter harte genomen. Men had er iets van kunnen leren, maar men heeft het niet gedaan. Er is nooit behoorlijk geanalyseerd wat er eigenlijk gebeurd is bij de dekolonisatie van Indonesië door de Indonesiërs, niet door de Nederlanders. Dat wordt allemaal naar de blinde vlek geschoven. En er moet ook vooral niet te duidelijk over deze zaak gesproken worden, want dan zouden de Indonesiërs wel eens boos kunnen worden, of juist iets aangrijpen, want, nietwaar, Nederland doet nog zaken met ze".

Zal Nederland bij de dekolonisatie van de Antillen wel lering trekken uit het dekolonisatie van Suriname? Helman: "Voorzover ik het nu kan zien, heeft Nederland niets geleerd. Gaat het op dezelfde wijze met kleine varianten, verder, maar degenen die geleerd hebben van deze zaak, dat zijn de Antillianen. Maar niet de Nederlanders. En zeker niet de mensen die in de commissie zitten en voorzitter spelen en zo. Een man als Biesheuvel leert nooit iets. Geen van die politici leert ooit iets. Je wordt het trouwens niet, als je iets kunt leren".

In "De foltering van Eldorado" bespreekt Helman met enthousiasme die gebeurtenissen waarbij de mensen tot zelfwerkzaamheid kwamen. Is dat de enige oplossing voor problemen? Helman: "Dat vind ik de enige oplossing, omdat het de attitude van de koloniale opzet precies op zijn kop zet. De koloniale opzet is: de verantwoordelijkheid ligt bij de kolonisators en de anderen moeten blindelings werken. Bij zelfwerkzaamheid bepaal je zelf en doe je zelf. Vandaar dat het het enige is, wat de mensen het juiste verantwoordelijkheidsbesef bijbrengt en tegelijkertijd de noodzaak om hun capaciteiten te vergroten".

VERPEST

Vandaar dat Helman schrijft dat de vrijheid van Suriname uit Suriname zelf moet komen en niet van de Bevrijdingsraad te verwachten is. "De oudere generatie is eigenlijk helemaal verpest. Die denkt niet meer juist. Die heeft in allerlei conflictsituaties geleefd, waarbij ze allen maar konden bestaan door compromissen. En compromissen corrumperen. Maar er zijn een aantal jongeren, die wel degelijk zien hoe het moet. Die zien dat er maar twee manieren zijn om een land vooruit te helpen in economisch opzicht. En er is geen econoom ter wereld die een derde manier gevonden heeft. Er zijn er maar twee: produktiviteit, dat betekent werken, en besparingen, dat betekent zorgen dat je een ander niet nodig hebt voor je investeringen. En iets anders is er niet".

Is het zo gezien goed dat Nederland de ontwikkelingshulp aan Suriname stop gezet heeft? "Dat wil ik niet zeggen. Die stopzetting is een noodmaatregel, een disciplinaire maatregel, een juiste maatregel, vind ik. Maar het land heeft zeker ontwikkelingshulp nodig bij wijze van aanzwengeling. Je kunt door iemand hulp te bieden, maken dat hij zijn handen niet gebruikt. Maar je moet zodanig hulp bieden dat hij zijn handen goed gebruikt. Onder andere doordat je hem goede instrumenten geeft, maar hij moet het zelf doen".

Racisme is geen kwestie van kleur, maar van geur

Denk aan de dieren!

VOOR VEEL dieren is met het eind van het jaar ook een van de moeilijkste perioden voor hen aangebroken. Menigeen van hen lijdt onder het vuurwerk dat wordt afgestoken. Normale goede waakhonden worden makke, bevende lammetjes die de voor hen dubbel zo harde knallen van het vuurwerk te ontlopen. De kans dat zo'n schichtig geworden dier uit angst wegrent is groot. Van de eigenaren wordt verwacht dat die extra op hun dieren letten. Van degenen die vuurwerk afsteken wordt verwacht dat zij vermijden vuurwerk in de buurt van dieren af te steken.

De dierenbescherming van Curaçao, die opnieuw probeert de kop op te steken, heeft in de laatste dagen opnieuw een beroep gedaan op een ieder om die dieren te ontzien met dat vele vuurwerk. Het beste is om de dieren, vooral honden en katten, op de dagen 30 en 31 december als het meeste vuurwerk wordt afgestoken binnenshuis te houden voor zover dat mogelijk is.

Dan bestaat er ook de mogelijkheid om bij de dierenkliniek op Parera kalmeringspillen op te halen voor uw hond of kat tegen een kleine vergoeding. Afhankelijk van het gewicht van de hond of de kat worden die pillen in speciale doses verstrekt. Voor een hond van vijf kilo bijvoorbeeld wordt slechts vijftig cent gevraagd voor een zakje met pilletjes.

Nederlandse politie werft minderheden

"Wij zijn allemaal te klein"

,,WE ZIJN ALLEMAAL te klein", stelt de Surinaamse vrouw somber vast, nog voor de wervingsofficier van de Haagse politie goed en wel op dreef is. ,,De meeste Surinaamse en Antilliaanse vrouwen zijn kleiner dan één meter vijfenzestig".

Een wervingsavond van de Haagse politie. Omdat enkele korpsen gemeentepolitie zo snel mogelijk leden van minderheidsgroepen in dienst willen nemen. In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is nu een begin gemaakt met de werving van mensen met een Surinaamse en Antilliaanse achtergrond, omdat die in veel gevallen de Nederlandse nationaliteit al hebben. Op langere termijn probeert de politie ook mensen van Turkse en Marokkaanse afkomst in dienst te nemen.

In Den Haag en Rotterdam gaat het in eerste instantie vooral om vrouwen, een minderheid binnen de minderheidsgroepen. De beide korpsen willen op 1 april elk acht aspirant-agenten naar de politieschool sturen. Het project wordt gesteund door de ministeries van Binnenlandse Zaken (minderheden) en Sociale Zaken (vrouwenemancipatie).

ONTHEFFING

De wervingsofficier licht toe: ,,Om bij de politie te gaan werken, moet je de Nederlandse nationaliteit bezitten, een mavodiploma hebben en als vrouw niet kleiner zijn dan 1,65 meter". De beleidsambtenaar van Binnenlandse Zaken vult aan: ,,Dat wordt binnenkort 1,60 meter en de burgemeester kan ontheffing van deze eis vragen voor vrouwen die kleiner zijn. Hoeveel kleiner? Dat is niet te zeggen. De minimumlengte wordt bepaald nadat de gemiddelde lengte van Surinaamse en Antilliaanse vrouwen is vastgesteld".

In Den Haag zijn ongeveer twintig vrouwen naar de wervingsavond gekomen. In Rotterdam waren het er twee weken geleden bijna zestig. De leden van minderheidsgroepen die bij de politie solliciteren en door de selectie komen, krijgen tijdens studie en stage een begeleidster toegewezen. Dat is een van de weinige uitzonderingen die voor leden van minderheidsgroepen worden gemaakt.

Een probleem is dat het salaris van aspirant- agenten is teruggebracht tot een maandgeldvergoeding, waarvan de agenten-in- opleiding zo'n 300 gulden overhouden. De politie laat ook gehuwden toe tot de opleiding, maar voor kostwinners is dat geen haalbare kaart meer.

VRAGEN

Zijn er vragen? Ja, er zijn vragen: mag je tijdens de opleiding alleen in het weekeinde naar huis? Kan ik voor m'n dochtertje blijven zorgen?

De vrolijke film over de politieschool laat de dames en heren aspiranten zien op het appèl en aan de ontbijttafel: kopje thee, boterham met hagelslag. ,,Sommige meisjes zijn islamiet of hindoe", zegt een Surinaamse welzijnswerker in de zaal, ,,is daar rekening mee gehouden?" Het antwoord blijft uit.

Er blijven haken en ogen. De minderheid en de meerderheid zullen zich aan elkaar moeten aanpassen. Aan het eind van de bijeenkomst melden de meeste aanwezigen zich toch voor een persoonlijk gesprek met mensen van het wervingsbureau. Er worden sollicitatieformulieren uitgereikt.

HUIDSKLEUR

De politiemedewerker van Surinaamse of Antilliaanse afkomst zal sterk in zijn schoenen moeten staan. Etnische minderheden bij de politie worden hoe dan ook geconfronteerd met hun huidskleur. Uit de eerste ervaringen blijkt dat de reacties uit het publiek meestal meevallen en die van collega's meestal tegen. De opmerkingen zijn vaak grappig bedoeld, maar ze komen niet altijd grappig over.

Integratie van minderheidsgroepen bij de politie vereist ook meer begrip en kennis van de achtergronden. Bij de politie werd tot voor kort over minderheden alleen gedacht aan groepen die veel in aanraking komen met de politie. Nog niet één procent van de politiemensen maakt deel uit van de etnische minderheden, terwijl die vijf procent van de Nederlandse bevolking vormen. De meesten werken niet bij de geüniformeerde dienst, maar als administrateur, technicus of schoonmaker.

DRAAIORGEL

De politie heeft nu ontdekt dat de jarenlange informatiestroom en de werving van politieagenten letterlijk aan de minderheden voorbij is gegaan. Oorzaak: het testmateriaal voor de selectieprocedure is 'te cultuurgevoelig'. Wie bij voorbeeld niet wist hoe een draaiorgel werkt en meer van dat soort vragen miste, werd door de computer zonder meer afgewezen.

Kandidaten uit minderheidsgroepen krijgen nu bij de selectie ander testmateriaal voorgeschoteld. De selectie wordt afgesloten met een mondelinge intelligentie.

Deze vorm van 'positieve discriminatie' lokt soms échte discriminatie uit. Het lijkt alsof de politie aan leden van minderheidsgroepen lagere eisen stelt dan aan de andere kandidaten. Dat is bij de politie ook wel eens hardop gezegd. Maar niet de selectie- eisen bepalen de kwaliteit van de toekomstige politieagenten; de opleiding en het examen wèl, zeggen de beleidsambtenaren van binnenlandse zaken.

STATUS

Het is volgens de Directie Coördinatie Minderhedenbeleid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de minderheden verschrikkelijk belangrijk dat er mensen uit hun midden bij de politie werken. Beroepen die te maken hebben met de handhaving van de orde hebben een zekere status. Het biedt de oorspronkelijke Nederlanders de kans aan de minderheden te wennen. De minderheden zullen meer voor integratie gaan voelen als ze zichzelf in publieke overheidsfuncties terugvinden.

De Tweede Kamer wil dat er meer overheidsbanen — vooral functies waar men met het publiek heeft te maken — voor etnische minderheden komen. Dat is moeilijk te verwezenlijken in een tijd dat er door de bezuinigingen bij de overheid steeds meer banen worden geschrapt. De politie is bij uitstek geschikt voor de personeelswerving uit minderheidsgroepen, omndat de meeste korpsen nog niet op de toegestane personeelssterkte zijn en er bij de politie bovendien nog sprake is van uitbreiding.

NATIONALITEIT

Als de directeur van een taleninstituut weigert talencursussen te geven aan mensen die de Nederlandse nationaliteit niet bezitten, brengt hem dat in aanraking met de strafrechter. Maar rijksambtenaren dienen volgens de wet de Nederlandse nationaliteit te bezitten. Is dat geen discriminatie?

De woordvoerder van het directoraat- generaal voor het overheidspersoneelsbeleid geeft toe dat het op z'n minst een eigenaardige indruk maakt. Gemeenten en provincies mogen wel buitenlanders in dienst nemen. Bij de rijksoverheid kan dat alleen als zogeheten arbeidscontractant, wat inhoudt dat de betrokken werknemer dan niet de rechtspositie van de ambtenaar heeft.

Er wordt op het ministerie dan ook nagedacht over een wettelijke regeling, die een eind moet maken aan de uitsluiting van buitenlandse werknemers. Het is denkbaar dat vrijwel alle functies bij de rijksoverheid toegankelijk worden voor de etnische minderheden.

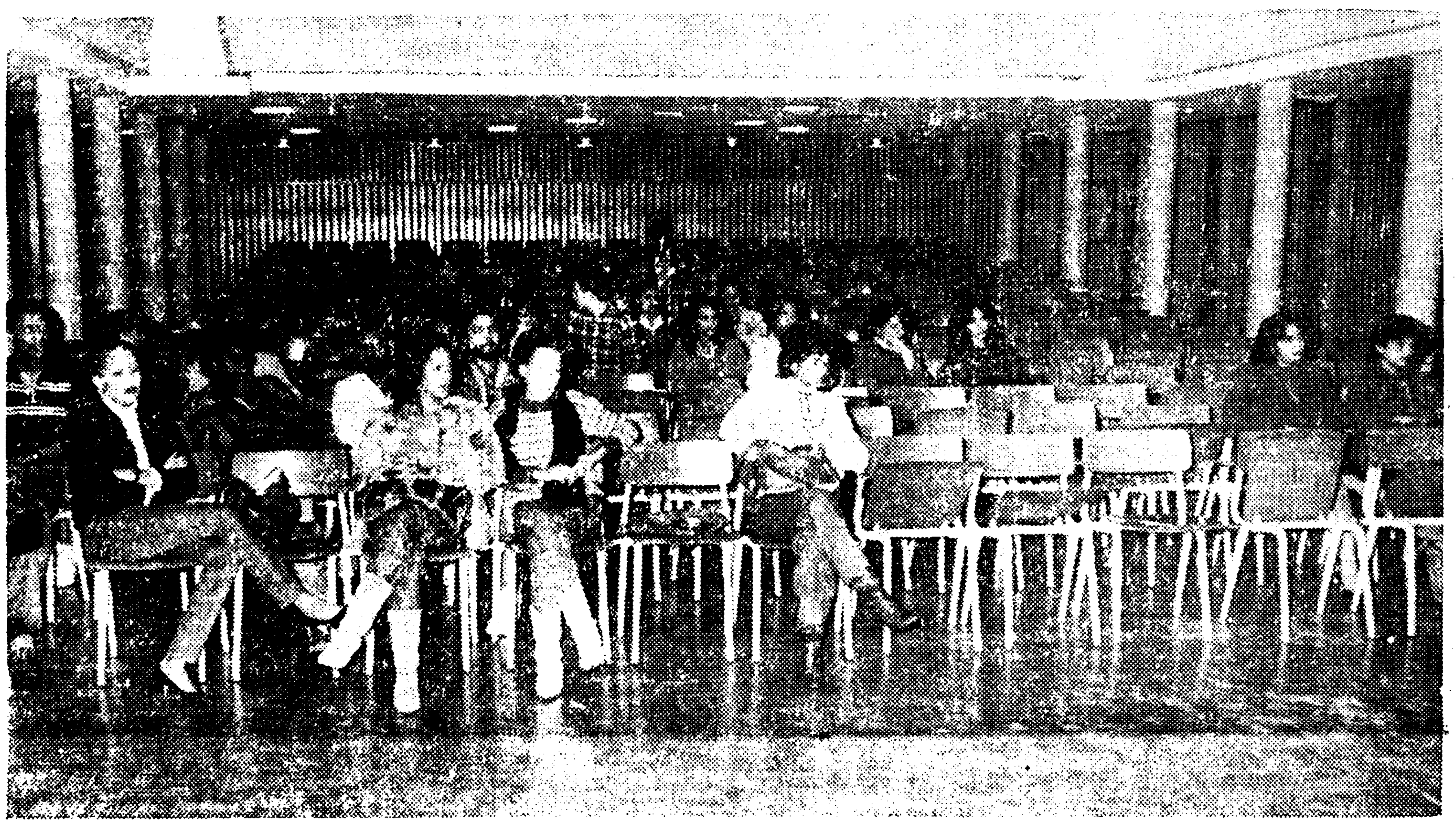
(door Ed Olivier; overgenomen uit de Haagsche Courant).

Werkloosheidscijfers

De werkloosheid onder Nederlanders was begin dit jaar 15%. De werkloosheid onder de beroepsbevolking van Surinaamse afkomst was 27%; Antillianen 23%; Turken en Marokkanen 30%; Molukkers 40%.

Van de mannen en vrouwen uit minderheidsgroepen die bij de overheid werken, is 32% werkzaam in de administratieve sector; 15% bij een schoonmaakdienst; 10% bij een technische dienst; 1,7% als opzichter of afdelingshoofd. De meesten zijn ingedeeld in de laagste salarisklassen.

De grootste groep bij de overheid is de groep met een Surinaamse of Antilliaanse achtergrond, veelal werkzaam in adminstratieve functies. De indonesische werknemers zijn vooral in technische en administratieve functies te vinden; ze worden verhoudingsgewijs het best betaald.



• De Haagse politie werft vrouwen van Surinaamse en Antilliaanse afkomst.

Huwelijksbureau zet aan tot prostitutie

Uithuwelijken gebeurt tot ver over grenzen

HAMBURG — Kamala Swalingam, 22, staat geregistreerd als nummer 110900451 in de catalogus van het "Internationale Huweli ksbureau" .... "Beeldschoon, vol begrip, oprecht, lief, aanhalig als een jonge kat, de trouwe en liefhebbende parn levensgezellin, en beslist niet veeleisend", zo staat het in die catalogus opgesomd.

De huwelijksmarkt met Aziatische vrouwen bloeit in West-Duitsland, vooral sedert de geëmancipeerde Europese vrouwen - die althans wettelijk dezelfde rechten hebben als de mannen op het werk - de traditionele rol van de man in het huishouden zwaar aan de kaak hebben gesteld. Meer dan tweehonderd gespecialiseerde huwelijksagenten bieden aan Duitse mannen vrouwen aan uit het Verre Oosten die (als afgegaan kan worden op wat die bedrijven beweren) "nog gelukkig gemaakt kunnen worden met een kilo druiven, terwijl soms zelfs een bontjas daarvoor niet meer voldoende is bij onze eigen vrouwen".

Per jaar worden op deze manier in West-Duitsland ongeveer 1500 van dat soort verbintenissen gesloten. De organisaties van West-duitse vrouwen protesteren ertegen dat deze ondernemingen de vrouwen afdoen als handelwaar. Een centrum dat zich inzet voor een betere scholing in de ontwikkelingslanden liet kort geleden een documentaire zien met de titel "Toerisme, Prostitutie en Ontwikkeling".

Daarin staat dat vrouwen, meestal in de leeftijd van 25 tot 35 jaar, uit de Filippijnen, Thailand, Sri Lanka, Indonesië en ook steeds meer uit Midden en Latijns-Amerika, Mexico en Peru worden aangeboden in Duitse catalogo. Die vrouwen worden dan aangevlogen, "getest" op hun wijze van samenwonen en vervolgens, misschien uitgehuwelijkt. Als mocht blijken dat de bruid-in-spé te veeleisend is wordt zij met de eerst volgende vlucht naar haar land terug gezet op een reisbiljet waarvoor zij vóór de komst al heeft moeten dokken.

(door Evelyne Bohne, correspondente van de Deutsche Presse Agentur).

GLIMLACH

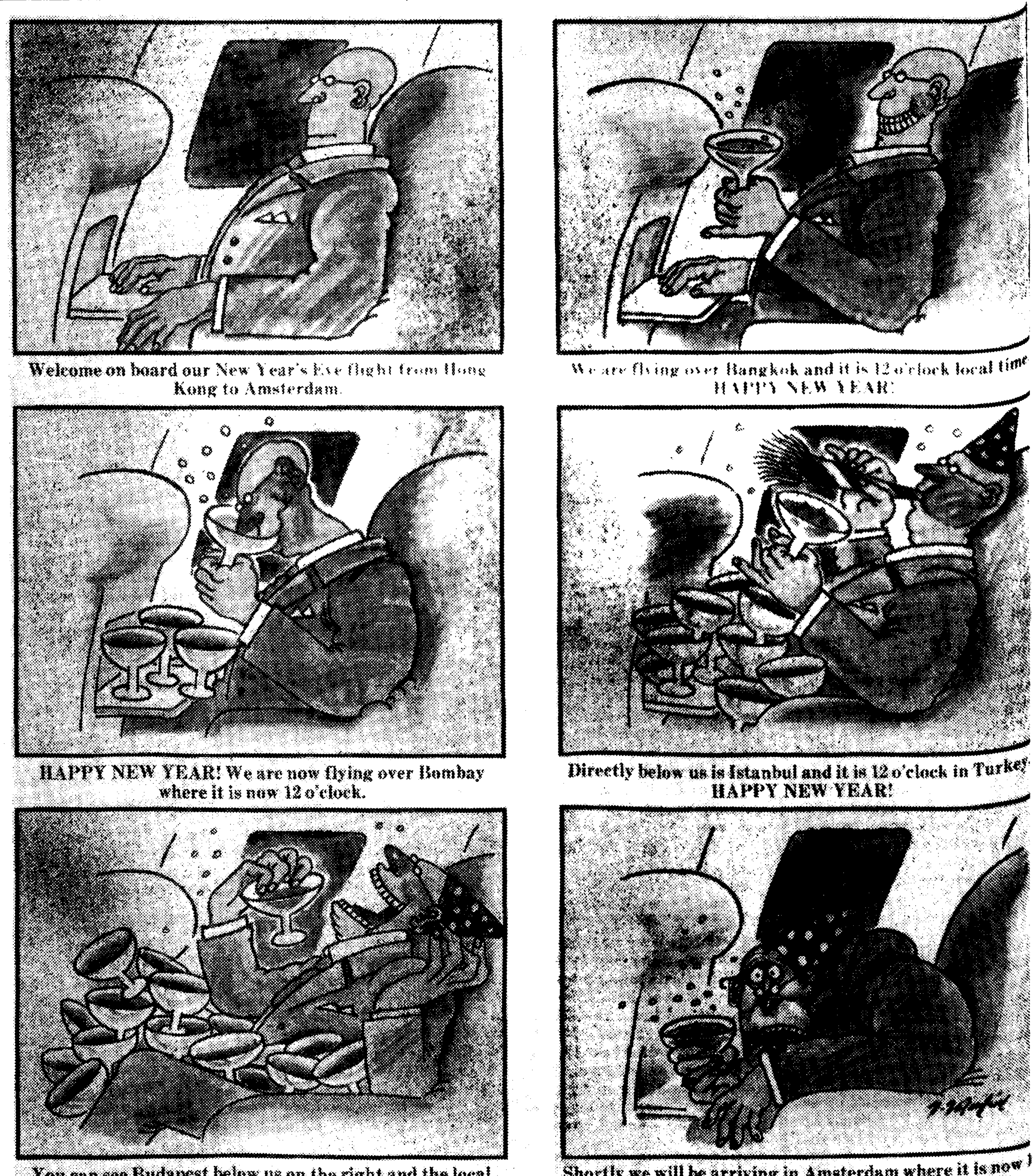
Een "aanhalige jonge kat uit het Verre Oosten" kost tussen de 8000 en de 13.000 Duitse mark (5000 tot 9500 gulden Ant crt), inclusief het schrijven van de eerste "liefdesbrieven" en een huwelijks-banket in een Chinees restaurant. Een huwelijksagent vraagt tussen de 2000 en de 4000 mark voor zo'n huwelijk. Er zijn gemakkelijk betalingregelingen mogelijk, bijvoorbeeld door afbetaling met 250 mark per maand, die het nog aantrekkelijker maken. Aangezien aangenomen wordt "dat de partner in staat is te werken, betekenen die aflossingen per maand geen echte extra financiele last voor u", aldus de slogan die daar gehanteerd wordt om klanten te trekken.

De catalogus geeft geen persoonlijke gegevens vrij over de vrouwen die worden aangeboden of het moeten die inlichtingen zijn zoals "dat in haar ogen altijd een verleidelijke glimlach schuil gaat". Ze worden voorts altijd gepropageerd als een koopje. "Natuurlijk zal uw vrouw na verloop van tijd een paar handschoenen nodig hebben, of laarzen en een overjas om de winter door te komen, maar deze onkosten worden in ruimte mate teruggewonnen - meiden uit het Verre Oosten drinken en roken niet en passen zich heel gemakkelijk aan de omstandigheden aan".

PROSTITUTIE

De huwelijksbureaux slaan de protesten van de vrouwenorganisaties, die weer de steun krijgen van kerken in West-Duitsland en uit het Verre Oosten, in de wind. Volgens hen doen zij op hun eigen wijze een bijdra-

(Vervolg op pag 7, kol 6)



(Courtesy of Holland Heral

Bijgaande tekeningen zijn van de hand van de Amerikaan Jim Valentine die vijf jaar geleden naar Amsterdam toog voor vakantie en er sedertdien niet meer weg te denken valt. Dat meldt de Holland Herald, het maandblad dat maandelijks op de KLM-vluchten wordt uitgedeeld. Dit blad bevat ook steeds een werkstuk van Jim Valentine.

Deze tekeningen zijn van hem opgenomen in de Holland Herald van eind verleden jaar. De tekeningen spreken voor zich.

Leven op Grenada herneemt zijn oude gang

TWEE MAANDEN geleden deden de Amerikanen, tezamen met bondgenoten uit het Caribisch gebied, een inval op Grenada, waar de militairen onder aanvoering van generaal Austin Hudson de macht hadden gegrepen. Zij hadden voordien al de uit huisarrest bevrijde premier Maurice Bishop en ministers uit diens kabinet vermoord. President Ronald Reagan was over deze invasie met zichzelf en zijn kabinetsleden in tegenspraak; in een later stadium noemde hij het ineens een reddingsmissie, maar minister Caspar Weinberger van Defensie bleef het consequent een invasie noemen, zeer tegen de wens van de president in.
Aan de Amerikaanse militaire aanwezigheid is zo ongeveer een eind gekomen. De Amerikaanse presentie zal er anderszins evenwel niet weg te denken zijn voorlopig. Dat blijkt ook uit bijgaande verslag dat Dan Swell daarover maakte voor het Amerikaanse persbureau Associated Press.

ST. GEORGE'S — Na de nachtmerrie van uitgaansverboden en executies die op 25 oktober uitmondde in de invasie onder Amerikaanse leiding herneemt het leven op dit kleine specerijen-eiland weer zi n oude, trage gang.

Maar nu de Amerikaanse troepen aan het vertrekken zijn lijkt de interim-regering te aarzelen om het vacuüm te vullen en maakt een aantal Grenadezen zich zorgen dat de negen jaar oude natie weer zal afglijden naar een neo-koloniaal patroon. Sommigen vrezen dat Grenada te zeer afhankelijk zal worden van de Amerikaanse hulp die het eiland sinds de invasie ten deel viel, anderen zijn voorstander van een permanente Amerikaanse militaire aanwezigheid hier.

Het uitgaansverbod is opgeheven, het lawaai van de mitrailleurs is verstomd, en er zijn nog maar een paar militaire controleposten in gebruik. Jonge mensen trekken weer massaal naar de discotheken om op hun favoriete reggaemuziek te dansen, ouderen en kinderen bevolken de houten bioscoopgebouwen waar oude actie-films uit Hollywood worden vertoond.

Bananenboten varen de pittoreske havens uit met vrachten fruit voor Engeland. Westduitse, Engelse en Amerikaanse toeristen druppelen weer binnen in de hotels aan de stranden. Maar de toekomst van het eiland wordt door talloze problemen overgeschaduwd, en de meeste Grenadezen rekenen op Washington waar het de oplossing betreft.

„Er bestaat duidelijk het gevaar dat de mensen zich teveel afhankelijk gaan maken van de Amerikaanse generositeit. De eerste tekenen daarvan zijn al zichtbaar. Het is belangrijk dat de Grenadezen zelf hard aan het werk gaan om voor de wederopbouw te zorgen," zegt Leslie Pierre, hoofdredacteur van de Grenadian Voice, een onafhankelijk dagblad dat vorige maand de publikatie hervatte, ruim twee jaar nadat Pierre en zijn medewerkers door het linkse bewind van de vermoorde premier Maurice Bishop in de gevangenis werden gezet.

INITIATIEVEN

Gouverneur-generaal Sir Paul Scoon, de vertegenwoordiger van de Britse koningin Elisabeth II in deze lidstaat van het Gemenebest, kreeg het verzoek een interim-regering te vormen nadat de militaire junta die Bishop afzette door de invasie was verdreven. Maar de negen leden tellende raad die hij 15 november benoemde heeft tot dusver weinig initiatieven ontplooid.

De grotendeels ceremoniële functie van gouverneur-generaal is op zichzelf al een restant van het Britse kolonialisme. De Cubaanse president Fidel Castro, wiens wijdverbreide invloed op Grenada met de dood van Bishop verdweven, noemde Scoon "een marionet van het imperialisme" en een aantal Grenadezen is niet erg ingenomen met de nieuwe macht van de gouverneur-generaal.

"Hij is nooit geloofwaardig geweest. Hij collaboreerde met de vorige regering doordat hij absoluut niets deed. Hij was er alleen maar en genoot van de plezierige aspecten van de plek waar hij zat" aldus Teddy Victor, een politieke volksleider die vier jaar geleden door Bishop gevangen werd gezet.

Intussen maken politici van vrijwel iedere ideologie zich op voor verkiezingen, maar op Grenada heerst steeds meer het gevoel dat een campagne nog te emotioneel geladen zou zijn en dat het eiland nog niet ri pis voor verkiezingen.

"Het land verkeert nog in een trauma. De komende zes maanden moeten eerst de sociale, economische en veiligheidsproblemen worden aangepakt", meent Herbert Blaize, premier in de 1962-67 (vóór de onafhankelijkheid) die opnieuw naar het premierschap wil dingen.

De leider van de interim-regering, Nicolas Brathwaite, zei eveneens dat een half jaar te kort is. Hij zei dat tussen maart en mei volgend jaar de kiezers zullen worden geregistreerd en dat hij hoopt dat vóór Kerstmis 1984 verkiezingen kunnen worden gehouden.

Brathwaite zei dat de eerste prioriteit van de raad is de openbare diensten weer te laten functioneren. De twee andere prioriteiten die hij noemde zijn het garanderen van de veiligheid en het terugdringen van de hoge werkloosheid.

PRODUKTIEF

Dank zij 3,5 miljoen dollar noodhulp van Washington konden er bijna 1000 banen worden geschapen, met name in de wegenbouw. Maar tot ergernis van de werklozen op het eiland (naar schatting een derde van de werkende bevolking) hebben de Verenigde Staten prioriteit gegeven aan voormalige leden van Bishop's Revolutionaire Volksleger (RVL) — om hen "een produktieve taak in de samenleving te geven," aldus woordvoerder Jim Dandridge.

Amerikaanse diplomaten op Grenada vermoeden dat de Grenadezen misschien wat onrealistische verwachtingen koesteren ten aanzien van de hulp die ze zullen krijgen. Een veelgehoorde vergelijking in de Ross Point Inn, een motel dat dienst doet als Amerikaanse ambassade, is die met "De muis die brulde", een komische roman over een klein land dat de oorlog verklaart aan een supermogendheid om zo hulp voor zijn wederopbouw te krijgen.

Grenada kreeg vorig jaar in totaal voor veertig miljoen dollar hulp van Oostbloklanden. Door het vertrek van zestien Cubaanse artsen en tandartsen is de gezondheidszorg gedecimeerd, terwijl de scholen 27 Cubaanse en Russische onderwijzers verloren. Amerikaanse functionarissen praten nu met het Peace Corps en met particuliere organisaties over vervangingsmogelijkheden.

Voor het komende jaar is in totaal dertig miljoen dollar aan Amerikaanse hulp voor Grenada uitgetrokken, maar de helft van dit bedrag gaat naar de multi-nationale Caraïbische vredesmacht die de veiligheidstaken van de Amerikanen zal overnemen. De resterende vijftien miljoen zal grotendeels opgaan aan, zoals de regionale Amerikaanse hulp-coördinator Ted Morse zegt, het herstellen van de liquiditeit van de regering en de banken na de 4,5 jaar waarin het linkse bewind veel meer geld leende en uitgaf dan het zich kon veroorloven.

Veel Grenadezen rekenen er ook op dat de Amerikanen het internationale vliegveld van Point Salines zullen afbouwen. De Amerikanen hebben de militaire capaciteit van dit vliegveld bij de invasie bewezen door er vliegtuigen met troepen en materieel te laten landen. Volgens Morse zijn er "geen plannen" om het vliegveld af te bouwen, ook al beschouwen de bewoners het als essentieel voor de achtergebleven toeristenindustrie. Cuba verschafte het grootste deel van het kapitaal en de mankracht voor dit 71 miljoen dollar kostende project.

BUITEN PROPORTIE

Amerikaanse functionarissen stellen dat de uitgaven van het Oostblok aan Grenada buiten proportie waren gezien de omvang van het eiland, en dat de Verenigde Staten nog een hele keten van traditioneel vriendelijk gezinde — maar economisch noodruftige — eilanden in het gebied tevreden moeten houden.

Verscheidene Amerikaanse vertegenwoordigers betwijfelen of Washington nog veel belang aan Grenada zal hechten zodra de politieke en de veiligheidssituatie geregeld is. Zij hopen dat Canada en Groot-Brittannië, die weigerden aan de invasie deel te nemen, nu zullen inspringen om de Verenigde Staten te helpen de economische ontwikkelingsproblemen van het eiland te verlichten.

Het Amerikaanse leger heeft ook goede hoop dat de Britten zich zullen belasten met de wederopbouw van de Grenadese politie, die onder de vorige regering gepolitiseerd was en veel van haar gezag verloor.

De Amerikaanse soldaten hebben zich kunnen koesteren in wellicht het warmste onthaal dat een bezettingsleger sinds de Tweede wereldoorlog ooit ten deel viel.

Bij een demonstratie op Thanksgiving Day (een Amerikaanse feestdag) stroomden de mensen langs de straten luidkeels in met het protest van een 25-tal Grenadezen tegen de aankondiging van de Amerikaanse terugtrekking. Op een groot bord werd Reagan gesmeekt: "US troops stay with us".

Sommigen merken hierbij op dat diezelfde menigte nog niet zo lang geleden een enthousiast reageerde als Bishop het "Amerikaanse imperialisme" veroordeelde.

„Het is een vreemd verschijnsel. Dezelfde mensen die nu de Amerikaanse soldaten in de armen sluiten waren indertijd ook de eerste die riepen: "Als de yankees komen wil ik meevechten aan het front", zegt Katie Carruthers, een Amerikaanse die hier twee jaar onderwijzeres was in dienst van een Mennonitische organisatie!

"Veel zal afhangen van de manier waarop de Amerikanen zich gedragen en van de omvang van de Amerikaanse hulp. De massa is erg wispelturig. Dezelfde mensen die 'Hosanna' riepen op palmzondag hebben hem (Jezus-Christus) op Goede Vrijdag gekruisigd," aldus Alan La Bernard een ambtenaar en een oom van Bishop. (AP)



...de Amerikaanse mariniers vertrekken van Grenada...

Individualisme uit den boze

Individu in dienst van staat op Cuba

HAVANNA — Individualisme doet geen opgang in Cuba. Integendeel, daar worden de wenkbrauwen juist voor gefronst. Nu wordt van de Cubanen meer dan ooit tevoren verwacht dat zij deelnemen in massale organisaties en een deel van hun vrije tijd opofferen voor de staat. De ontwikkeling van het socialisme en het gevaar dat de Verenigde Staten op nauwelijks 150 kilometer afstand vormen, worden gebruikt door de Cubaanse overheid als een rechtvaardiging voor het beroep op de Cubaanse burgers om reeds grotere inspanningen te leveren.

De Grondwet schrijft evenwel wat anders voor. Na een opsomming van de rechten en vrijheden van de burgers volgt een passage waarin staat opgenomen dat geen van deze vrijheden aangewend kunnen worden om het bestaan en de doelstellingen van de socialistische staat te ondermijnen of in strijd zijn met het besluit van het Cubaanse volk om socialisme en communisme op te bouwen. Lidmaatschap van een van de Comité's ter Bescherming van de Revolutie (COR), die wordt opgezet per streek, per vakbond of in de para-militaire MTT, is dringend gewenst, om niet te zeggen dat het wordt geëist. "Een ieder die niet deelneemt aan het werk van de CDR maakt zich verdacht", aldus een hoge Cubaanse functionaris.

TOERISTEN

De Cubaanse vice-president Carlos Rafael Rodriguez zei, toen hem gevraagd was over eiland-bezoekers: "Wij willen geen individuele toeristen ontvangen. De Amerikaanse inlichtingendienst CIA is te dichtbij". Groepen van toeristen zijn daarentegen van harte welkom.

Gemiddeld brengt de Cubaan drie uur door met wachtlopen voor de CDR, hetzij vóór zijn huis, hetzij bij een van de CDR-kantoren verspreid over het eiland.

Hiervan zijn er velen het onderkomen van wat vroeger kleinondernemingen waren die echter al geruime tijd dicht zijn. De eerder aangehaalde hoge functionaris wist voorts te vertellen dat van Cubanen voorts verwacht wordt dat zij per maand twee tot drie uur doorbrengen met vergaderen over politiek en zes tot zeven uur bezig zijn met bepaalde publieke taken. Elk van de circa half miljoen mannelijke en vrouwelijke militie-mensen moet zich om de dertig dagen één zondag op dienst melden en eens per jaar een tiendagen durende oefening meemaken.

Toen de verslagen Cubanen terugkwamen van Grenada werden zij welkom geheten door een erewacht bestaande uit de strijdkrachten en militie-lui die een gelijke status hebben als de echte militairen. Voor de mannen geldt een dienstplicht voor de duur van drie jaar, terwijl vrouwen vrijwillig mogen besluiten om de dienst enige tijd in te gaan.

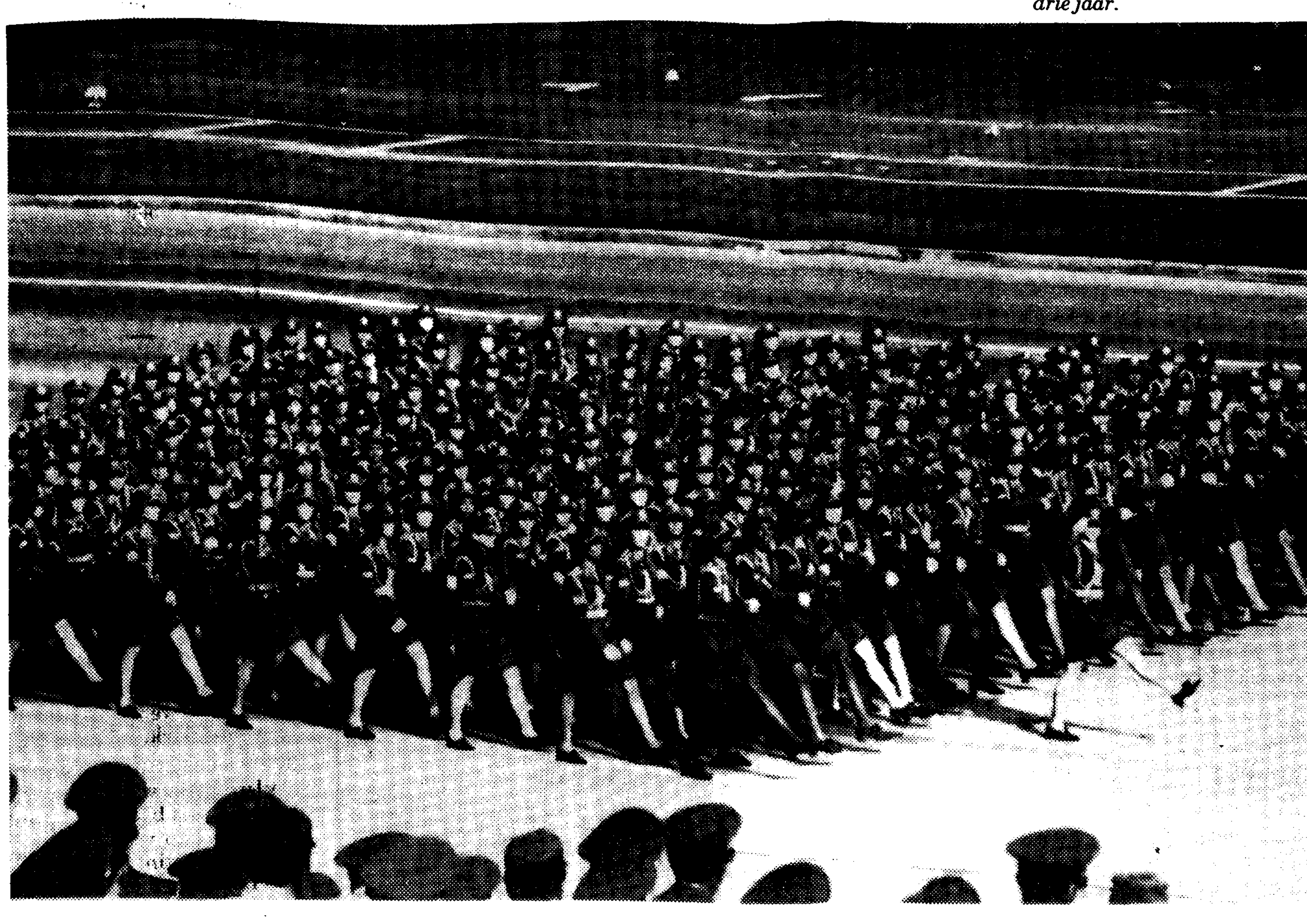
Het is niet gemakkelijk voor een bezoeker om uit te vissen hoe Cubanen werkelijk denken over die verschillende "ere-taken". Sommigen kunnen niet verhelen dat zij het maar een vervelende zaak vinden, maar de meesten weigeren erover te praten met vreemdelingen. Eén Cubaan gaf toe wel eens te luisteren naar de radio-uitzendingen van de "Voice of America" uit de Verenigde Staten, nota bene als hi voor de CDR ergens op wacht staat. Maar hij was de enige die informatie kwijt wilde.

RETHORIEK

Gedurende de Amerikaanse invasie op Grenada hielden de Cubanen zich er relatief koest. Dat stond in schril contrast met de officiële, niet zelden oorlogszuchtige retoriek die gebezigd op Cuba werd. "Opperbevelhebber, geef ons uw bevelen", riep een massa-bijeenkomst tot de Cubaanse leider Fidel Castro tijdens rouw-bijeenkomsten ter nagedachtenis van de gevallenen op Grenada. Een levens grote poster op het Revolutie Plein in Havanna kondigde aan "dat te sterven voor het vaderland pas leven is".

Carlos Rafael Rodriquez heeft het waarschijnlijk bij het rechte eind als hij beweert dat de grote meerderheid van het volk de regering steunt. "Misschien is tien procent ervan tegen de regering", zei hij. Dat wil niet zeggen, naar hij zelf zegt, dat de anderen het overal mee eens zijn, maar zij eisen tenminste geen fundamentele veranderingen.

(door Hasso Ramspeck, Correspondent van de Deutsche Presse Agentur).



HAVANNA — Veel Cubaanse vrouwen doen geheel vrijwillig dienst in het leger. De mannen kunnen zich niet onttrekken aan een dienstplicht van minstens drie jaar.

Uithuwelijken gebeurt...

(Vervolg van pagina 6)

ge aan een "betere verstandhouding tussen volkeren" en bestrijden zij zo inteelt, aldus een kort geleden in het gezaghebbende dagblad Frankfurter Algemeine Zeitung verschenen artikel.

De politie houdt er vaak andere gedachten op na. In de voorbije jaren zijn enkele van deze bureaux onderworpen aan onderzoeken aangezien zij verdacht werden van mensenhandel en het aanzetten en aanmoedigen tot prostitutie. Er zijn evenwel vooralsnog geen vervolgingen geweest die vruchten hebben afgeworpen. Het is namelijk geen gemakkelijke taak om een directe link te leggen tussen een huwelijksagent en prostitutie.

Bovendien kan de huwelijksagent met groot gemak aantonen dat de bruid-in-spé uit haar eigen vrije wil naar West-Duitsland is getogen.

Veel van de vrouwen weten niet eens wat hen te wachten staat in Duitsland. Komend vanuit een uitzichtloos bestaan in hun eigen land, waar zij geen vriendelijke echtgenoot hebben wacht er vervolgens geen vriendelijke echtgenoot op hen bij aankomst op dat verre vliegveld. In plaats daarvan wel vaak "een nieuw leven" in de illegaliteit, bestaande uit exploitatie en prostitutie. Een West-Duits radiostation meldde in 1980 na grondige studie een en ander over het lot van deze "ruilhandel-bruidjes". Zo was er een bowling club die een Filippijnse vrouw "kocht". Eén van de leden trouwende met haar en daan mocht zij door de rest van de leden gebruikt worden om er sexuele omgang mee te hebben. Een Thaise vrouw werd uitgehuwelijkt aan een homosexueel en daarna uitgeleend aan diens buurman om de prostitutie te beoefenen. Het radio-onderzoek legde diverse gevallen bloot van Aziatische vrouwen die door hun echtgenoten bont en blauw werden geslagen, thuis werden opgesloten of als hoertje uit werken werden gestuurd.

TAALBARRIERE

De West-Duitse ambassadeur in Thailand, Edgar von Schmidt-Pauli, sprak in die tijd van alarmerende aantallen huwelijken in Thailand van Duitsers met als enig oogmerk om die meisjes mee te nemen naar Duitsland en daar de prostitutie in te duwen. Kerkelijke instellingen schatten dat zo tegen de drieduizend vrouwen naar West-Duitsland zijn gelokt onder valse beloften en die er nu als hoertjes dienst doen.

De kansen op een vergoeding zijn minimaal, ook al vanwege de taalbarrière die de vrouwen parten speelt, de vreemde omgeving en wetten die zij niet kennen. In het beste geval voor hen krijgen zij op een gegeven moment een betaald reisbiljet in hun handen geduwd om de thuisreis te aanvaarden. Maar voor de meesten van hen zijn de economische omstandigheden daar ook alles behalve aantrekkelijk om daarnaar uit te kijken.

Kòrsou a hunga un papel fasinante den historia universal

Pa Bernadette Halabi

SABINAN TA BISA: konosé bo historia pa bo por konstruí un futuro.

Si e palabranan aki ta berdat ta masha komprensibel ku nos ta zakzeilu den tur direkshon pareu. Pasobra loke nos a siña den pasado ta nèt sufisiente pa sigi kere den e status inhustu di "islas inútiles". I ainda tin hende ta bira kara humildemente ora nan lesa ku Kòrsou a hunga un papel indispensabel den liberashon i independensia di paisnan Latino Amerikano. I ku e kurasoleño Pedro Luis Brion — meskos ku e Libertador Simon Bolivar — tabata un luchadó pa derechonan humano. Pa medio di su lucha pa liberashon di Latino Amerika ela spera di influensiá e movimentunan di emansipashon di katibu den Caribe i na Antianan Hulandes.

E konklushonnan aki i un mundu di informashon fasinante ta saliendo for di un estudio históriko ku gobièrnu Antiano ta laga hasi en kooperashon ku Venezuela, riba e papel di Antias den liberashon di Latino Amerika. (mira kolumna pa mas detaye). Sr. Roberto Palacios, e persona ku ta supervisá e proyekto históriko aki ta konvensí ku e kontribushon di Kòrsou na libertat humano i na independensia di Latino Amerika ta hopi mas grandi ku nos a kere te ainda. Luis Brion — meskos ku Simon Bolivar — a bringa en prinsipio pa libertat i igualdat sosial i rasial.

Tin hende ku lo reakshoná ku skeptisismo riba e idea aki. Pasobra Luis Brion tabata un homber riku, nasé na Kòrsou pero di origen europeo. Kiko su sosten na e Libertador por tin ke ver ku emansipashon di pueblonan i igualdat humano? Pa komprondé esaki nos ta bai ku sr. Roberto Palacios den archivonan bieu ku ta ilustrá e idealnan mas profundo di Simon Bolivar i Pedro Luis Brion.

HUSTISIA SOSIAL

Hopi tempu largu, hendenan a mira Simon Bolivar na promé lugá komo un soldá, un genio militar ku a kibra poder di Spaña djies pa pone gobièrnu den man di hendenan Latino Amerikano. No ta asina

> E pueblo oprimí di Kòrsou a komprendé e nifikashon mas ayá di e revolushon riba tera firme.

straño ku hende tin e impreshon mitar-korekto aki. Pasobra hopi dékada di diktadura i opreshon den varios pais Latino Amerikano a tapa e dimenshonnan mas profundo di Bolivar su idealnan: su lucha pa derechonan humano, pa demokrasia, pa libertat di katibu, pa igualdat rasial i sosial i pa hustisia ekonómiko.

Den tempu ku Bolivar a nase na Caracas na 1783, tabatin desigualdat teribel den e sosiedat Hispano Amerikano. Indjannan i katibu pretu tabata den bòm di e pos di pobresa. E masa grandi di pueblo ku nan tabata yama "Pardos" o hende di koló, tabata víktima di menospresio, eksplotashon i diskriminashon sosial.

Hende blanku nasé riba e kontinente Latino Amerikano tampoko no tabatin derecho polítiko. Ta dominio spañó tabata manda riba tereno polítiko, ekonómiko i asta religioso. Dokumentonan históriko ta mustra ku pa Simon Bolivar, independensia di Spaña tabata un kondishon pa establesé un sistema ekonomiko i sosial mas hustu na Latino Amerika. Pasobra sin niun forma di poder polítiko lo tabata imposibel pa transformá e kontinente konforme su idealnan. Ela pinta un orden polítiko kaminda pueblo mes ta skohe su outoridatnan mas haltu pa medio di voto. Despues di 1816 — tempu ku e Libertador a lucha pa abolishon di sklavitut i igualdat humano — a sali na kla ku su lucha polítiko tabata parti di un revolushon sosial mas profundo. Pesei mes den e tempu ei — kuminsamentu di siglo pasá — Bolivar tabata ídolo di e oposishon iskierdista-liberal na Europa. Tabata parse ku e

> Hopi dékada di diktadura a tapa e dimenshon mas profundo di Bolivar su idealnan.

idealnan frustrá di revolushon franses tabata bira realidat na Latino Amerika. Venezuela a bira Mekka di tur e idealistanan ku no a realisá nan idealnan na Europa. I hopi hoven di tur parti di mundu a bai uni ku Bolivar den su guera di liberashon.

LUIS BRION

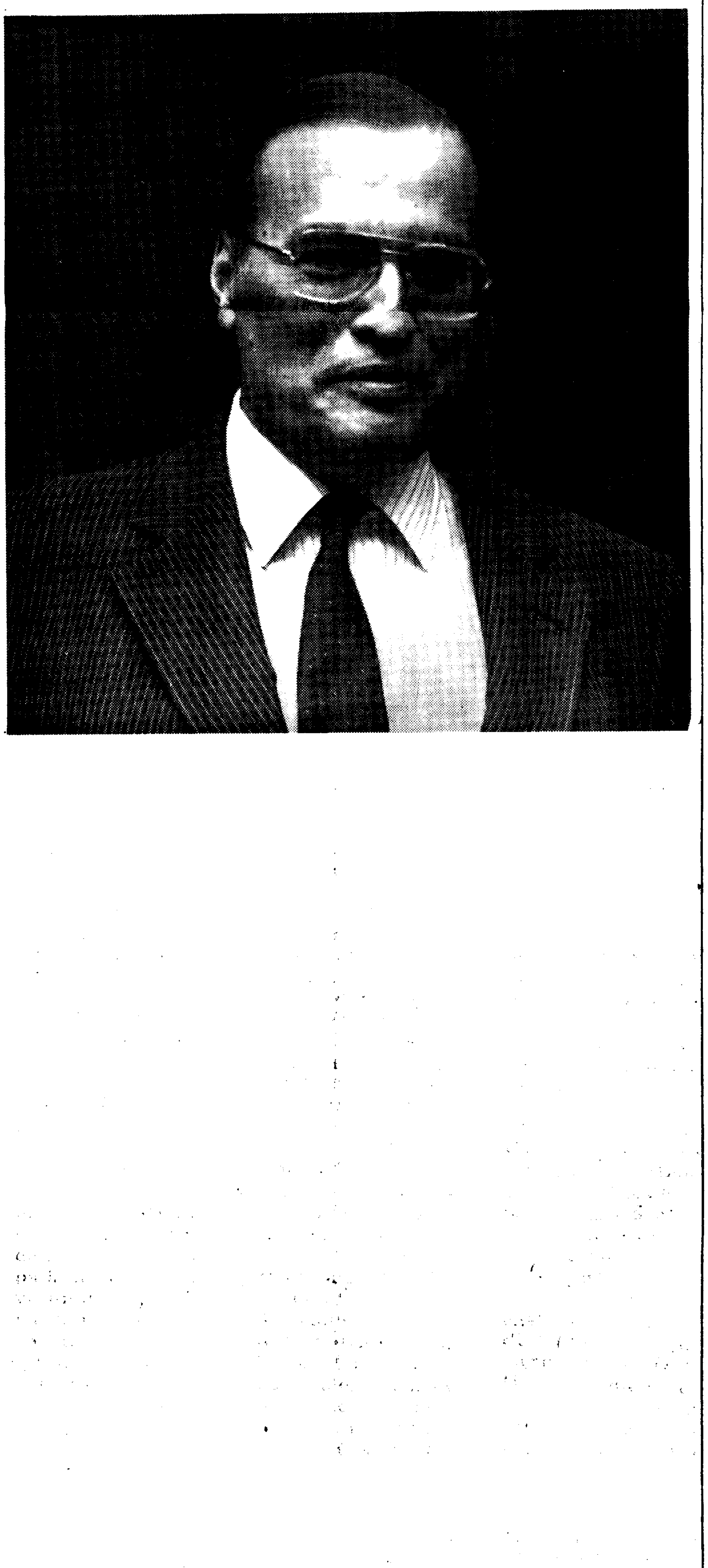
Pa e mesun motibunan aki, aki na Kòrsou tambe e idealnan di Simon Bolivar tabatin un impakto hopi grandi riba e pueblo. Pasobra e sosiedat di Kòrsou den e tempu ei tabata basá riba sklavitut, desigualdat, diskriminashon rasial i un ousensia kompletu di derecho polítiko pa e poblashon.

Di otro banda, Kòrsou i Antias tambe tabatin nan influensia riba Bolivar i riba èksito di su movimentu. Un di e kurasoleñonan ku un importansia ekstraordinario den e movimentu ei tabata Pedro Luis Brion. Hopi tempu largu, hendenan a mira Brion na promé lugá komo e homber ku a yuda e Libertador kombatí e spañónan riba laman, i komo e homber ku a pone plaka i bapor na disposishon di e revolushon. Sinembargo, dokumentonan históriko ta demostrá ku ademas di esei, Bolivar a konsiderá Brion semper komo su promé kompañero den e lucha pa demokrasia i pa derechonan humano, su promé kompañero den e lucha pa abolí sklavitut i den e lucha pa hustisia ekonómiko. Pa komprendé algu di e idealnan di Brion, nos mester sa algun detaye di su pasado.

REVOLUSHONARIO

Originalmente e famia di Luis Brion ta bini di Luik. Komo ku nan no tabata hende di hopi moda, nan a bai purba nan suerte na Amsterdam. E famia Brion tabatin tur ingrediente pa wordu diskriminá e tempu ei na Amsterdam. Na promé lugá nan tabata bini di un area sur, i na di dos lugá nan tabata katóliko. Pa e mesun motibunan aki — despues ku famia Brion a bin biba na Kòrsou — nunka nan no a pertenesé na e gremio di "establishment", ounke nan a bira basta riku entretantu. Nan yu, Pedro Luis Brion a nase aki na Kòrsou na aña 1782. Despues di tempu su tata a mandé Hulanda pa e prepará su mes pa un karera komersial. A resultá sinembargo ku banda di su estudio, Luis Brion tabata mashá interesá den e ideanan di libertat i igualdat di e revolushon franses. Dia ku ela regresá Kòrsou ela kai den bon. E atministrador di e empresa Brion, Tierce Cadet, tabatin relashonnan estrecho ku St. Domingue (Haiti) i e tabata funshoná aki na Kòrsou komo representante di e regimen haitiano di Toussaint L'Ouverture, e famoso luchadó pretu di e era di katibu den Caribe. Komo ku entretantu e tata di Brion a muri, Tierce Cadet a keda enkargá ku edukashon di Pedro Luis i su ruman Theodore Luis.

Na añanan 1977 i 1800 Tierce Cadet tabata involví den plannan revolushonario pa lantamentu di katibu aki na Kòrsou. Gobiernu kolonial a saké for di Kòrsou pe motibu aki i a konfiská su papelnan personal. Den e papelnan aki nan a haña un página di instrukshon na rebeldenan haitiano pa organisá un lantamentu di katibu na Jamaica tambe. E rumannan Brion por a keda Kòrsou ounke nan nòmbernan tambe ta menshoná den dokumentonan ku ta trata e turbulensianan revolushonario di 1800. Pero den un karta na september 1800 pa un kas komersial na Amsterdam, gobièrnu kolonial ta skirbi ku tin peliger di turbulensia na Kòrsou i ku Pedro Luis Brion a uni su mes ku revolushonarionan di Guadeloupe i Haiti.



SOSTEN DESISIVO

Su simpatia pa idealnan di e revolushon franses i e influensia di Tierce Cadet riba su formashon, tabata sufisiente pa hasi Luis Brion un gran atmirador di Simon Bolivar. Den e kuminsamentu di siglo pasá Brion tabata bishitá tur parti di Caribe komo doño di barko i komersiante grandi. Durante di un di su bishitanan na Caracas, ela keda asina impreshoná pa e revolushon Latino Amerikano ku ela skohe definitivamente pa e kousa di libertat. Entre tantu e tempu ei Bolivar a drenta Caracas dos biaha kaba (e promé biaha den e ehèrsito di Francisco de Miranda) proklamando independensia di Spaña. Tur e dos biahanan ei su viktoria a dura korto tempu. E promé republika a biba di 1812 i e di dos republika a biba di 1813 pa 1814. I den e frase krítiko ei di e revolushon Latino Amerikano, e sosten di Luis Brion i e komunidat di Korsou a resulta desisivo.

Na promé lugá nos ta mira ku den e tempu ei, Brion a insistí pa Bolivar bai buska sosten (moral) serka presidente Pétion di Haiti. E tempu ei ya Haiti a liberá su mes di su kolonisadornan i a bira un repúblika independiente. Tin indikashon ku Brion i Pétion a hasi Bolivar mas konsiente di e nesesidat pa amplia base di su revolushon i no lucha solamente pa independensia politiko. Kisas esei ta e motibu ku despues ku e Libertador a bolbe konkistá tera firme na 1816 (pa di tres biaha), ela proklamá un dekreto pa abolí sklavitut.

Banda di e sosten moral aki, Brion a kumpra arma na gran eskala na Inglatera pa husa den e revolushon. Ku su plaka i su barkonan ela hasi e di tres invashon posibel riba tera firme na 1816. No ta straño ku Bolivar a skirbi den su korespondensia ku "Gran Colombia" a haña su libertat pa un gran parti grasias na Pedro Luis Brion. Ta Brion su dominio riba laman kontra e spañónan a hasi posibel ku e revolushonarionan por a sigi kombatí e spañónan riba tera. Laman tabata un faktor estratégiko di gran importansia den e guera. Ta via laman e revolushonarionan a keda haña arma i tur ingrediente nesesario pa nan lucha. Dokumentonan nobo ta mustra tambe ku Brion i su famia a duna un kontribushon finansiero enorme na e guera di independensia. Ta Brion a sa di konvensé e otro revolushonarionan pa nan aseptá Bolivar komo nan Lider Maksimo.

I ta Brion a negoshá na 1816 ku gobièrnu kolonial di Kòrsou pa rekonosé Venezuela liber.

> Hopi Kurasoleño a hunga un papel históriko den liberashon di paisnan Latino Amerikano.

KURASOLEÑO

Pero banda di nòmbernan famoso manera Luis Brion i Manuel Piar, tabatin hopi otro kurasoleño ku a hunga un papel históriko den liberashon di paisnan Latino Amerikano. Nos ta haña nòmbernan di famianan hudiu manera Mordechay Ricardo, Juan de Sola i Benjamín Henriquez ku a dediká restu di nan bida na e kousa di liberashon. No solamente hinkando plaka den fondonan revolushonario pero tambe ku partisipashon personal den batayanan desisivo.

Bolivar a haña sosten d e hendenan aki for di di ku ela bini Kòrsou bl bashí na 1812, despues d kaída di e promé repúbli ka. Outoridatnan kolonia a konfiská tur su fondo nan, pero serka e famia d Mordechay Ricardo ela ha ña plaka trobe pa su movi mentu.

Dia Benjamín Henri quez a regresá Kòrsou de pues di un ekspedisho bou di komando di Lui Brion, outoridatnan kolo nial a kue seré. Nan taba konsiderá su ideanan i ak tividatnan peligroso pa o den establesé, i pesei nan saké for di Kòrsou apes di su nasionalidat hu landes.

Ademas di e famianan aki tabatin hopi hende koló i hende pretu ku drenta bataya riba bark nan di lucha di Brion. N Venezuela nan tabat kambia nan nòmber p miedu di venganza di e g bièrnu kolonial, ora na regresá Kòrsou. (ta trata do awor di identifiká e he denan aki a base di dok mentonan bieu). Gobièrn tabata tuma medida ser kontra di nan, pa evitá k nan ta inyektá e poblasho katibu di Kòrsou ku ide nan di libertat. Pero tab ta lat kaba. E pueblo

> Simon Bolivar a konsiderá Luis Brion komo s promé kompañero den e lucha pa derechonan humano i hustisia sosial.

komprendé e nifikasho mas ayá di e guera di lib rashon riba e kontinent Latino Amerikano.

I dia ku Brion a regres den haf for di un di s ekspedishonnan desisiv na 1816, un multitut d hende di koló i katibu a b topé ku alegria. Mes or fiskal general a ordená p lis pa sera e hendenan ak pasobra "nan a violá orde públiko". I den un karta p gobernador, fiskal gener a splika ku ela nota u "buitengewone vrolijk heid onder de negers en lie den van de kouleur".

VITAMINA

Asina nos ta mira ku g bièrnu kolonial a asumí u aktitut reservá pa mied ku e revolushon Latin Amerikano lo inspirá e p eblo oprimí di Kòrsou. P ro ademas di esei gobiern tabatin miedu di repr saya di spaña i su aliad nan europeo. Pesei en v di duna un rekonosement diplomátiko na "Gran C lombia", gobièrnu kolon al a skohe un posisho "neutral", te dia ku int resnan komersial a hasi u aserkamentu mash atraktivo i nesesario. Pe apesar di e reserva aki d outoridatnan ofisial, e r volushonarionan Latin Amerikano semper a haña refugio, plaka, yudans militar i vitamina ideol giko aki na Kòrsou.

I segun e proyekto histó riko Brion-Bolivar ta pro resá, lo sali mas informa hon i publikashon riba papel valioso ku e komun dat di Kòrsou i Antias hunga den liberashon d paisnan Latino Amerika no. Antisipando esaki, si tá den su sala di kas aki n Kòrsou, sr. Roberto Palac os ta sigurá: "Kòrsou lo ha ña e posishon ku e meres den historia universal".